

ΦΟΥΡΤΟΥΝΑ στα «ήρεμα νερά»
*Ναρκοθετείται Αιγαίο και Α. Μεσόγειος με drones καμικάζι ΣΕΛΙΔΕΣ 8-9

*Απειλεί την Κύπρο με τους περιφερόμενους «ιερούς πολέμους» και θέλει να κατακτήσει και το διάστημα με δορυφόρους made in Turkey

«ΕΥΗΜΕΡΟΥΝ ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ» ΜΕ «ΚΡΥΦΟ ΔΑΝΕΙΣΜΟ» ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

ΚΑΝΕΙ ΦΤΕΡΑ η αξία των μισθών

Ένας στους δύο Κύπριους στις κατώτερες εισοδηματικές τάξεις, 14% σε κίνδυνο φτώχειας

Επιστροφή στα έδρανα της Βουλής με φορτωμένα ατζέντα
Οι προτεραιότητες και τα «καυτά» θέματα
ΣΕΛΙΔΕΣ 4-5

Τόσο οι μισθοί όσο και το βιοτικό επίπεδο συγκαταλέγονται ανάμεσα στους σημαντικότερους δείκτες για την αξιολόγηση της οικονομίας και της ευημερίας κάθε χώρας. Στην προσπάθεια να σκιαγραφήσουμε την κατάσταση που επικρατεί στην Κύπρο, χρησιμοποιήσαμε τα στοιχεία που δημοσίευσε στα τέλη του 2024 η Eurostat και αφορούν την κατάταξη των μισθών σε ολόκληρη την Ευρώπη. Τόσο στη σύγκριση ετήσιων μισθών, όσο και σε αυτήν του προσαρμοσμένου μισθού και της αγοραστικής δύναμης, η θέση της Κύπρου βρίσκεται αρκετά κάτω από τον μέσο όρο της Ε.Ε. ΣΕΛΙΔΕΣ 2-3

«Ηλέκτρα» και «Πήγασος» χαλούν τα ενεργειακά σχέδια Ερντογάν
ΣΕΛΙΔΕΣ 24-25

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΟΥΝ «

ΣΑΒΒΑΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ
Ελλάδα - Κύπρος πώς θα αντιδράσουν εάν Τουρκία - Συρία οριοθετήσουν την ΑΟΖ τους;
ΣΕΛΙΔΑ 7

ΤΑΣΟΣ ΓΙΑΣΕΜΙΔΗΣ
Πρώτη φορολογική μεταρρύθμιση
ΣΕΛΙΔΑ 21

ΘΕΣΗ «

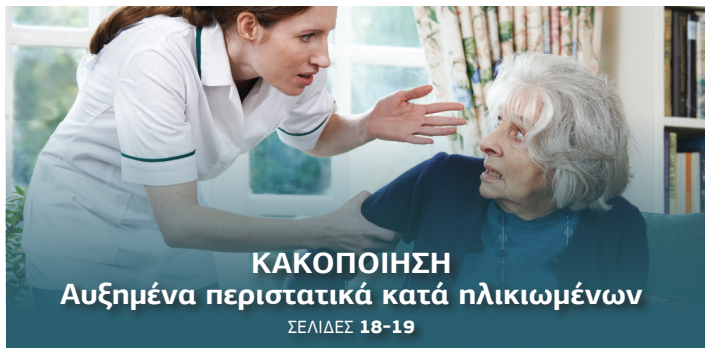
Ανεπίδεκτοι μαθήσεως...

δού, λοιπόν, πού οδηγεί η πολιτική των «ήρεμων νερών». Η Τουρκία βγάζει στρατό και στόλο από τη Μαύρη Θάλασσα ως την Κύπρο μέσω Αιγαίου και απειλεί να υπογράψει μνημόνιο για την ΑΟΖ της με τη Συρία, χωρίς να μας υπολογίζει. Και τόσο ο Μπτσούκας όσο και ο Χριστοδουλίδης χαριεντίζονται ότι ήπιαν καφέ με τον Ερντογάν στην Ουγγαρία και ότι θα πάνε σε Πενταμερή για να λύσουν το Κυπριακό. Να το λύσουν ή να κάνουν άλμα στο κενό;..

Συνέχεια στη σελίδα 2

ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ
Μπανιέρας δολοφονίες 1963
Το βρομερό ψέμα του Ραούφ Ντενκτάς
ΣΕΛΙΔΕΣ 12-13

ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ
Αυξημένα περιστατικά κατά ηλικιωμένων
ΣΕΛΙΔΕΣ 18-19

Πυρηνικός Αρμαγεδδών:
Ορατός ο κίνδυνος επανάληψης της κρίσης του 1983
ΣΕΛΙΔΕΣ 10-11

Κοινό Κυπρίων.
Για ένα κοινό όραμα.

#ΚοινόΚυπρίων

Τράπεζα Κύπρου

ΘΕΣΗ

Συνέντευξη από την 1η σελίδα

Η Τουρκία θα σπκώσει, λέει, τη σημαία του στόλου της παντού. Σε θάλασσες και ωκεανούς. Οικοδομεί βήμα - βήμα τη Γαλάζια Πατρίδα είτε διά της χρήσης των όπλων είτε διά της σκιάς της ισχύος της. Παρότι είναι τόσο δυνατοί οι κραδασμοί των τουρκικών κινήσεων και οι κραυγές του Ταγίπ Ερντογάν και της αυλής του, Αθήνα και Λευκωσία προσποιούνται ότι δεν ακούν. Ότι δεν συμβαίνει τίποτε. Ότι είναι όλα μέλι-γάλα. Ζώντας, δε, μέσα στην ευτυχία των ψευδαισθήσεων, ο Χριστοδουλίδης ενεργεί υπό την καθοδήγηση του νέου μέντορά του στην πολιτική του εξευμενισμού, Κυριάκου Μητσοιάκη. Και δηλώνει έτοιμος ν' ανοίξει την πύλη της διχοτόμησης. Γιατί; Διότι πάει στην Πενταμερή περιχαρής, αφήνοντας την Άγκυρα να θέσει επί τάπητος την ισότιμη κυριαρχία και τα δύο κράτη. Έτσι θα σπάσει το αδιέξοδο; Με τεμενάδες στην Τουρκία; Κάτι ήξερε και κάτι ήθελε να μας πει ο Γερασιμίδης ως πρώτος διδάξας!

Γιατί, άραγε, βγάζει τον στόλο και τον στρατό του ο Σουλτάνος για ασκήσεις; Το

λέει ο ίδιος. Και, μάλιστα, επισημώς. Για να εμποδώσει τη Γαλάζια Πατρίδα. Και ποια είναι τα βασικά τμήματά της; Η διχοτόμηση της Κύπρου και του Αιγαίου. Μέχρι την πλήρη δική μας κατάληψη και τη μετατροπή της Ελλάδας σε βιλαέτι της Νέας Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Πόσες φορές να τους το πει και να τους το δείξει με πράξεις ο Ερντογάν; Τίποτε αυτοί. Σφυρίζουν αδιάφορα. Αμφότεροι, Μητσοιάκης και Χριστοδουλίδης, δείχνουν «ανωτερότητα», ενώ εκείνος καλπάζει με μοναδικό αντίπαλο τον χρόνο. Όπως όμως είπε τις προάλλες σε οπαδούς του, που αξιωναν να τους πάρει στα Ιεροσόλυμα, δεν βιάζεται. Και ούτε αυτοί θα πρέπει να αδημονούν: "Yavash - yavash".

Είναι τόσο ξεκάθαροι οι Τούρκοι, αλλά τόσο ο Μητσοιάκης όσο και ο Χριστοδουλίδης αρνούνται να δουν την πραγματικότητα και να διορθώσουν το λάθος τους. Να βάλουν τέλος στην πολιτική του εξευμενισμού. Και μοιάζουν, ως εκ τούτου, «ανεπίδεκτοι μαθήσεως». Γι' αυτό, καθόλου παράξενο δεν θα είναι να μας πουν ότι, για το καλό μας, θα πρέπει να φορέσουμε μόνοι μας φέσι... Για να μη θυμώσουμε τον Σουλτάνο!

Κάνει φτερά η αγοραστική αξία των μισθών

Ένας στους δύο Κύπριους στις κατώτερες εισοδηματικές τάξεις, 14% σε κίνδυνο φτώχειας

ΜΑΡΙΑ ΚΑΡΑΪΣΚΟΥ
karaiskoum@
sigmatv.com

Ο

μισθοί και το βιοτικό επίπεδο συγκαταλέγονται στους σημαντικότερους δείκτες για την αξιολόγηση

της οικονομίας και ευημερίας μιας χώρας. Εκτός από το ύψος του ονομαστικού μισθού, ανάμεσα στις μεταβλητές που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη είναι η ακρίβεια, το κόστος ζωής και συνεπώς η αγοραστική δύναμη και το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα.

Η Eurostat, τέλος του 2024, δημοσίευσε στοιχεία που αφορούν την κατάταξη των μισθών στην Ευρώπη για το έτος 2023. Τα δεδομένα δεν περιορίζονται στους ονομαστικούς μισθούς, αλλά περιλαμβάνουν και συγκρίσεις εισοδημάτων προσαρμοσμένων στα δεδομένα κάθε χώρας, καθώς και ανάλυση της αγοραστικής τους δύναμης, προσφέροντας μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα της πραγματικότητας.

Η Κύπρος, όσον αφορά τον μέσο ετήσιο μισθό, βρίσκεται κάτω από τον μέσο όρο της Ευρώπης. Στις συγκρίσεις για τον προσαρμοσμένο μισθό και την αγοραστική δύναμη, η θέση της Κύπρου επιδεινώνεται ακόμη περισσότερο. Συγκεκριμένα, ως προς την αγοραστική δύναμη των

μισθών, η χώρα κατατάσσεται στην 8η χαμηλότερη θέση στην Ευρώπη.

Στην Κύπρο, αν και ο πληθωρισμός «έκοψε ταχύτητα», η ακρίβεια παραμένει σε υψηλά επίπεδα στα τρόφιμα, τη στέγαση, καθώς και στην κοινωνική προστασία, κάτι που προκαλεί πιέσεις στα νοικοκυριά και μειώνει το πραγματικό τους εισόδημα.

Κατάταξη κατά μέσο όρο καθαρών απολαβών

Οι μέσοι ετήσιοι μισθοί στην Ευρώπη ποικίλλουν σημαντικά, με τις χώρες της Βόρειας και Δυτικής Ευρώπης να σημειώνουν τα υψηλότερα επίπεδα, ενώ οι χώρες της Ανατολικής και Νότιας Ευρώπης βρίσκονται χαμηλότερα στη σχετική κατάταξη.

Ο υπολογισμός της Eurostat αφορά τους καθαρούς μισθούς, λαμβάνοντας δηλαδή υπόψη το εισόδημα μετά την αφαίρεση φόρων και εισφορών στις κοινωνικές ασφάλισεις και προστίθενται σχετικά επιδόματα.

Όπως φαίνεται στον ΠΙΝΑΚΑ 1, στην κορυφή της λίστας βρίσκεται η Ελβετία μέσω ετήσιο καθαρό μισθό τα €85.582. Ισλανδία (€53.885), Λουξεμβούργο (€49.035), Νορβηγία (€45.798) και Ιρλανδία (€45.249) συμπληρώνουν την πεντάδα.

Ο μέσος ετήσιος καθαρός μισθός στην Ευρώπη είναι στα €28.217. Η Κύπρος βρίσκεται κάτω από τον μέσο όρο, με €22.913, μόλις πιο πάνω από τη Μάλτα (€20.466) και την Ελλάδα (€17.707).

Τελευταίες χώρες στην κατάταξη είναι η Ουγγαρία (€12.456),

η Κροατία (€12.330), η Ρουμανία (€11.105), η Βουλγαρία (€9.355) και η Τουρκία (€8.968).

Μέσος προσαρμοσμένος μισθός

Ο ΠΙΝΑΚΑΣ 2 φανερώνει τον μέσο μεικτό μισθό (πριν από τις περικοπές), προσαρμοσμένο στα δεδομένα της αγοράς της εκάστοτε χώρας (κράτη μέλη της Ε.Ε.).

Σύμφωνα με την Eurostat, το 2023 ο πιο υψηλός προσαρμοσμένος μισθός εντοπίζεται στο Λουξεμβούργο, ίσος με €81.064. Μετέπειτα είναι η Δανία (€67.604) και ακολουθεί η Ιρλανδία (€58.679).

Ο μέσος όρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι €37.863, με εννέα κράτη μέλη να έχουν πιο υψηλούς μισθούς και 17 πιο χαμηλούς από τον μέσο όρο. Σημειώνεται ότι η Ολλανδία δεν συμπεριλαμβάνεται στα συγκεκριμένα δεδομένα λόγω διαφορών στη μεθοδολογία.

Η Κύπρος συγκαταλέγεται στις χώρες κάτω από τον μέσο όρο της Ε.Ε. με προσαρμοσμένο μισθό ίσο με €26.430. Μετά την Κύπρο έρχεται η Εσθονία (€24.899) και η Τσεχία (€23.454). Τελευταίες τρεις χώρες στην κατάταξη είναι η Ελλάδα (€17.013), η Ουγγαρία (€16.895) και η Βουλγαρία (€13.503).

Αγοραστική αξία του χρήματος - Ακόμη πιο κάτω η Κύπρος

Στη μέτρηση της Eurostat, που λαμβάνει υπόψη την αγοραστική δύναμη (PPS), η Κύπρος κατατάσσεται σε ακόμη πιο χαμηλή θέση, όπως φαίνεται και στον ΠΙΝΑΚΑ

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Έτος 46ο - 1η Έκδοση 3 Φεβρουαρίου 1976

Εκδότης και Συνιδρυτής: Κώστας Ν. Χατζηκωστής

Διατελέσας Διευθύνων Σύμβουλος: Άντης Χατζηκωστής (2002-2010)

Διευθυντής Εκδοτικού Οίκου Δίας: Χρυσάνθος Τσουρούλλης

Βοηθός Αρχισυντάκτης: Ανδρέας Κόκκινος

Advertising Specialist: Καρολίνα Νεοκλέους

Λειτουργός Εμπορικού: Ελισάβετ Ηρακλέους

Brand Manager: Σωτήρης Κυριάκου

Δημιουργικό: Χάρης Κασιάμης

Ιδιοκτησία: Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ

Κεντρικό Τηλέφωνο Επικοινωνίας: 22580580,

Φαξ: 22580518

Εμπορικό Τμήμα: 22580513, 22580491, 22580487, Φαξ: 22580455

Ιστοσελίδα: www.simerini.com

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: sintaxi@simerini.com

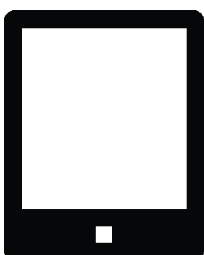
Λεωφόρος Άντη Χατζηκωστή 31 και Αρχαγγέλου Γωνία, 2059 Στρόβολος, Λευκωσία.

Εκτύπωση: MILKRO DIGITAL CYPRUS LTD

Διανομή: Kronos Public Ltd

Copyright © Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ

Απαγορεύεται αυστηρώς η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά προτίμηση ή κατά διασκευή απόδοση του περιεχομένου (κειμένου ή φωτογραφίας) με οποιονδήποτε τρόπο, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφηση ή άλλο, χωρίς τη γραπτή έγκριση ή άδεια του εκδότη Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ.

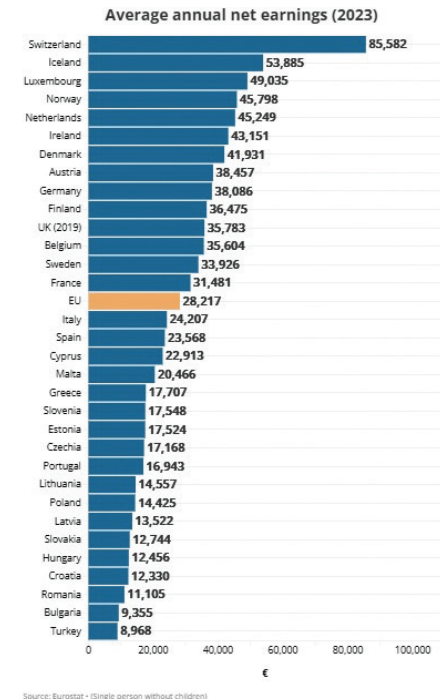
PDF EDITION

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΤΗ «Σ» ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ
SMARTPHONES
ΚΑΙ TABLETS

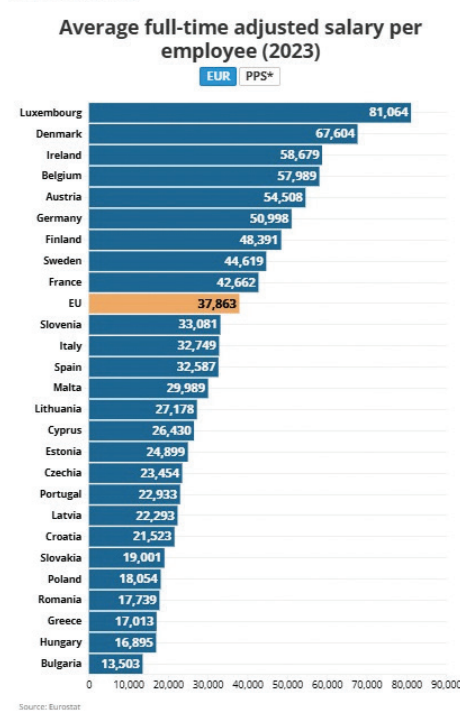
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ

Για έγκυρη και αξιόπιστη ενημέρωση στο
www.simerini.com.cy

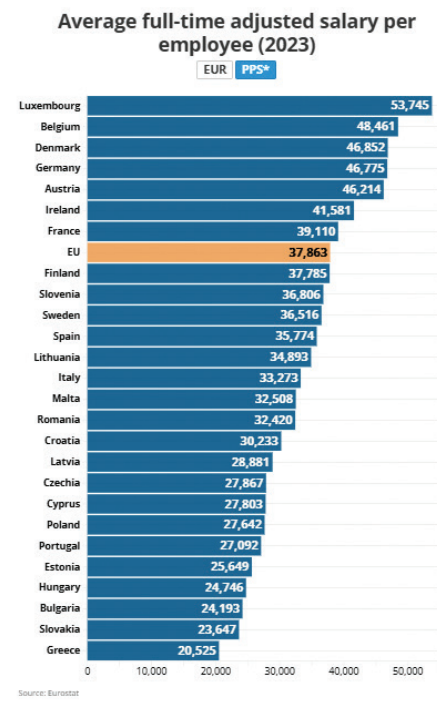
ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

3. Πρόκειται για τη μέτρηση που υπολογίζει τον πραγματικό μισθό στις συνθήκες της αγοράς, το κόστος ζωής, στέγασης και την ικανότητα των νοικοκυριών να αγοράζουν αγαθά και υπηρεσίες σε κάθε χώρα.

Το Λουξεμβούργο βρίσκεται στην πρώτη θέση με €53.745 και ακολουθεί το Βέλγιο (€48.461) και η Δανία (€46.852).

Ο μέσος όρος στην Ε.Ε. είναι στα €37.863, με την Κύπρο να βρίσκεται αρκετά πιο κάτω και στην 8η θέση από το τέλος με μέσο μισθό €27.803. Αξίζει να σημειωθεί ότι τελευταία χώρα στην κατάταξη είναι η Ελλάδα με €20.525.

Μισθοί και βιοτικό επίπεδο στην Κύπρο

Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία που δημοσίευσε η Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, τα οποία αφορούν τους μισθούς για το έτος 2023, 4 στους 10 εργαζομένους στην Κύπρο (42%) αμείβονται κάτω από €1.500 τον μήνα μεικτά, την ώρα που ο μέσος όρος είναι €2.363 και ο διάμεσος μισθός €1.792, κάτι που φανερώνει μισθολογικό χάσμα.

Η μεγαλύτερη συγκέντρωση του πληθυσμού βρίσκεται στην κατηγορία υπαλλήλων με μισθό μεταξύ €1.000 -€1.249, η οποία αντιπροσωπεύει το 14,9% του συνόλου. Ακολουθούν οι εργαζόμενοι με μηνιαίες απολαβές €1.250 -€1.499, που αποτελούν το 11,7% και μετέπειτα οι εργαζόμενοι που ο μισθός τους κυμαίνεται από €1.500 έως €1.749 (10,8%).

Ο κατώτατος μισθός στην Κύπρο, ο οποίος ανέρχεται στα €1.000, τοποθετεί τη χώρα στην 9η θέση μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σημειώνεται ότι δεν έχουν υιοθετήσει όλες οι χώρες της Ε.Ε. εθνικό κατώτατο μισθό. Τα δεδομένα ωστόσο αλλάζουν, εάν ληφθούν υπόψη οι ισοτιμίες αγοραστικής δύναμης (PPS). Σύμφωνα με την Eurostat, με την προσαρμογή αυτών των μεταβλητών, η Κύπρος μετατοπίζεται στη 13η θέση στον κατάλογο των κατώτατων μισθών στην Ε.Ε.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής

Υπηρεσίας Κύπρου που αφορούν τους δείκτες του βιοτικού επιπέδου, ένας στους δύο πολίτες στην Κύπρο (49,9%) ανήκει στην κατώτερη μεσαία ή κατώτερη εισοδηματική τάξη, με το 13,9% να βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας.

Ο πληθυσμός ανά εισοδηματική τάξη, σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας που αφορούν το 2023, διαμορφώνεται ως εξής:

Ανώτερη εισοδηματική τάξη: 7,9% (72.601 άτομα).

Ανώτερη μεσαία: 11,9% (108.877 άτομα).

Μέση μεσαία: 30,3% (277.292 άτομα).

Κατώτερη μεσαία: 21,9% (200.975 άτομα).

Κατώτερη: 28% (256.951 άτομα) με το 13,9% (127.236 άτομα) να βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας.

διόρθωση του ΑΕΠ ως προς τις εποχικές διακυμάνσεις, ο ρυθμός ανάπτυξης υπολογίζεται στο 3,8%. Πρόκειται για τον υψηλότερο ρυθμό ανάπτυξης ανάμεσα στα κράτη μέλη της Ε.Ε.

Ο κρατικός προϋπολογισμός για το 2025 είναι πλεονασματικός, με την κεντρική κυβέρνηση να παρουσιάζει ωστόσο έλλειμμα καθώς υπάρχει ο «κρυφός δανεισμός» από το Ταμείο των Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Τον Δεκέμβριο του 2024 ο πληθωρισμός κινήθηκε με 2,6% και υποχώρησε σημαντικά σε σύγκριση με πέρσι. Οι προβλέψεις του Υπουργείου Οικονομικών δείχνουν ότι ο πληθωρισμός θα διατηρηθεί στο 2,2% για το 2024, ενώ το 2025 αναμένεται περαιτέρω μείωση στο 2%.

Επίσης, οι αριθμοί του Υπουργείου Οικονομικών φανερώνουν

Η Κύπρος, όσον αφορά τον μέσο ετήσιο μισθό, βρίσκεται κάτω από τον μέσο όρο της Ευρώπης. Στις συγκρίσεις για τον προσαρμοσμένο μισθό και την αγοραστική δύναμη, η θέση της Κύπρου επιδεινώνεται ακόμη περισσότερο

Η εικόνα της κυπριακής οικονομίας

Ο ρυθμός ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας κατά το τρίτο τρίμηνο του 2024 είναι θετικός και υπολογίζεται στο 3,9%. Μετά τη

αξιοσημείωτη μείωση του δημοσίου χρέους. Το 2022 το χρέος ακουμπούσε τα €23,7 δισ., δηλαδή το 85,6% του ΑΕΠ και το 2023 μειώθηκε στα €23 δισ. (εκτίμηση ΥΠΟΙΚ), δηλαδή 77,3% του ΑΕΠ. Η πρόβλεψη του Υπουργείου για το 2024 είναι πως θα περιοριστεί στο 69,3% του ΑΕΠ (€22,2 δισ.).

Υποχώρησε ο πληθωρισμός, παρέμεινε η ακρίβεια

Παρά τη θετική δημοσιονομική εικόνα και την αποκλιμάκωση του πληθωρισμού, η ακρίβεια στην Κύπρο συνεχίζει να βρίσκεται σε υψηλά επίπεδα. Ο πληθωρισμός υποχώρησε και η ακρίβεια παρέμεινε καθώς ο πληθωρισμός αφορά τη γενική αύξηση του επιπέδου των τιμών στην οικονομία, ενώ η ακρί-

βεια αναφέρεται στην πραγματική αίσθηση της αύξησης του κόστους ζωής που βιώνουν οι καταναλωτές στην καθημερινότητά τους.

Ειδικότερα, η ακρίβεια στην Κύπρο συνεχίζει να επιβαρύνει τους καταναλωτές, οι οποίοι βλέπουν το διαθέσιμο εισόδημά τους να συρρικνώνεται. Οι αυξήσεις στις τιμές των βασικών αγαθών και υπηρεσιών, ανάμεσά τους τα τρόφιμα, το κόστος ενέργειας και στέγασης, παραμένουν σε υψηλά επίπεδα, γεγονός που δημιουργεί επιπρόσθετη πίεση στην προσπάθειά τους να καλύψουν τις ανάγκες τους.

Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή στην Κύπρο, δηλαδή ο δείκτης που φανερώνει τη μεταβολή στις τιμές των αγαθών και υπηρεσιών, όσον αφορά τα τρόφιμα, είναι αυξημένος κατά 7,58% τον μήνα Δεκέμβριο του 2024 σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο του 2023 (στοιχεία Στατιστικής Υπηρεσίας). Συγκρίνοντας ολόκληρο το έτος, δηλαδή την περίοδο Ιανουαρίου - Δεκεμβρίου 2024 με την αντίστοιχη του 2023, είναι επίσης αυξημένος κατά 3,34%.

Τα στοιχεία του Συνδέσμου Καταναλωτών δείχνουν σημαντικές αυξήσεις στο καλάθι του νοικοκυριού. Συγκεκριμένα, συγκρίνοντας τον Δεκέμβριο του 2024 με τον Δεκέμβριο του 2023, οι τιμές στα φρέσκα λαχανικά αυξήθηκαν κατά 60%, στις πατάτες 44%, στο ελαιόλαδο 43%, στα αβγά 10%, στο χοιρινό κρέας 9% και στο ψωμί 8,5%.

Κοστίζει ακριβά η κοινωνική προστασία

Το Δημοσιονομικό Συμβούλιο, στην έκθεσή του για το 2024, κρούει τον κώδωνα του κινδύνου για την κατηγορία της κοινωνικής προστασίας, η οποία συνεχίζει να καταγράφει σημαντικές αυξήσεις.

«Σημειώνουμε τις μη εμπορεύσιμες υπηρεσίες, όπου η κατηγορία της κοινωνικής προστασίας συνεχίζει να καταγράφει σημαντικές αυξήσεις, οι οποίες φαίνεται πως υπερβαίνουν σημαντικά τα επίπεδα τιμών που θα αναμενόταν

με βάση την αύξηση του κόστους παραγωγής. Η συγκεκριμένη κατηγορία ασκεί σημαντικές πιέσεις στο διαθέσιμο εισόδημα, με δεδομένο ότι και η ζήτηση για τις συγκεκριμένες κατηγορίες είναι ανελαστική», αναφέρει συγκεκριμένα η Έκθεση.

Στη συγκεκριμένη κατηγορία εμπίπτει η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, καθώς και υπηρεσίες που αφορούν ηλικιωμένους και ευάλωτους.

Το δημοσιονομικό συμβούλιο προσθέτει ότι σημαντικά αυξημένα είναι τα επίπεδα τιμών και στην κατηγορία της προσωπικής φροντίδας καθώς και στη συντήρηση οικότου.

Το κόστος στέγασης

Όπως τόνισαν οικονομολόγοι σε πρόσφατο ρεπορτάζ της «Σημερινής» για το δυσβάστακτο κόστος στέγασης, η στεγαστική κρίση στην Κύπρο προκύπτει ένεκα του συσχετισμού των μισθών με τις αξίες αγοράς και ενοικίου.

Συγκεκριμένα, το θέμα προκύπτει συγκρίνοντας τα εισοδήματα με το κόστος αγοράς ή ενοικίασης κατοικίας, αφού ένας μεσαία αμειβόμενος δίνει τον μισό του μισθό για ένα διαμέρισμα δύο υπνοδωματίων.

Οι οικονομολόγοι υπογράμμισαν ότι η αναλογία κόστους κατοικίας προς εισόδημα στην Κύπρο έχει φτάσει σε ανησυχητικά επίπεδα. Ενώ η διεθνής πρακτική ορίζει ότι αυτή η αναλογία θα έπρεπε να είναι 4 προς 1 ή 5 προς 1 (πέντε μέσοι ετήσιοι μισθοί να ισοδυναμούν με την αξία μίας μέσης κατοικίας), στην Κύπρο έχει ξεπεράσει το 7 προς 1, καθιστώντας την αγορά κατοικίας εξαιρετικά δύσκολη.

Προκαλεί ανησυχία η αύξηση των καταναλωτικών δανείων

Το Δημοσιονομικό Συμβούλιο, στην έκθεσή του, τονίζει επίσης ότι στην Κύπρο αυξήθηκαν τα καταναλωτικά δάνεια, κάτι που προκαλεί ανησυχίες καθώς αυξάνεται το ιδιωτικό χρέος και δημιουργούνται δομικές αδυναμίες στην οικονομία με πιθανές κοινωνικές προεκτάσεις.

«Σημειώνουμε τη στροφή των νοικοκυριών προς τα καταναλωτικά δάνεια, γεγονός που αυξάνει το ιδιωτικό χρέος χωρίς αντίκρισμα στα ενεργητικά των νοικοκυριών, προκαλώντας ανησυχίες σε περίπτωση που η συγκεκριμένη τάση συνεχιστεί. Το θέμα τυγχάνει παρακολούθησης από το Δημοσιονομικό Συμβούλιο, σημειώνοντας ότι ο ρυθμός των αναδιαρθρώσεων χρέους (αλλά και η ποιότητά τους) είναι ικανοποιητικά, αλλά δεν υπάρχει σαφής εποπτική εικόνα καθώς μεγάλο μέρος του χρέους έχει μεταφερθεί εκτός του τραπεζικού συστήματος. Παρά το γεγονός ότι η αύξηση των καταναλωτικών δανείων συγκρατεί την οικονομική ανάπτυξη, το θέμα δημιουργεί δομικές αδυναμίες στην οικονομία, με πιθανές κοινωνικές προεκτάσεις τα επόμενα χρόνια», αναφέρει συγκεκριμένα η Έκθεση.

Επιστροφή στα έδρανα της Βουλής με φορτωμένη ατζέντα

Οι προτεραιότητες και τα «καυτά» θέματα

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ
panagiotou@sigmalive.com

Σημαντικό νομοθετικό έργο παραμένει στον «πάγο» και αναμένεται να συζητηθεί στη Βουλή με τη νέα χρονιά. Οι βουλευτές επιστρέφουν στα έδρανα μετά τις γιορτές με γεμάτη ατζέντα.

Όπως αναφέρουν κοινοβουλευτικές πηγές στη «Σ», στις προτεραιότητες περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, το πλαφόν στην τιμή του νερού, η αναβάθμιση του συστήματος i-justice, το νομοσχέδιο για παρενόχληση στον εργασιακό χώρο και ο Συνήγορος του Ασθενούς.

Τα ζητήματα αυτά θεωρούνται κρίσιμης σημασίας και οι βουλευτές καλούνται να εργαστούν εντατικά με τους εμπλεκόμενους φορείς, με στόχο να ρυθμιστεί μεγάλο μέρος των θεμάτων που επηρεάζουν την καθημερινότητα και την ευημερία των πολιτών, το συντομότερο.

Πλαφόν στο νερό

Το πολυσυζητημένο θέμα της θέσης ανώτατης τιμής πώλησης εμφιαλωμένου νερού σε συγκεκριμένους χώρους θα βρεθεί και πάλι ενώπιον της Επιτροπής Εμπορίου, ώστε να εξεταστεί ο καθορισμός ενιαίας τιμής πλαφόν σε όλα τα σημεία πώλησης, προκειμένου να προστατευτεί ο καταναλωτής.

Στη σχετική συζήτηση τον περασμένο Δεκέμβριο είχε συμμετάσχει και ο Υπουργός, Γιώργος Παπαναστασίου, ο οποίος εν-

μέρωσε τη Βουλή για τον σκοπό του νομοσχεδίου και άκουσε τους προβληματισμούς των βουλευτών, καθώς επίσης και ο διευθυντής της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή, που παρουσίασε λεπτομέρειες για την εφαρμογή της νομοθεσίας.

Σύμφωνα με πληροφορίες, «αγκάθι» αποτελεί το πλαφόν πώλησης νερού στα αεροδρόμια, καθώς υπάρχουν προτάσεις όπως εξαιρεθεί από το νομοσχέδιο, παρόλο που έχει συμπεριληφθεί στο προσχέδιο που ετοιμάστηκε. Την ίδια ώρα, θα πρέπει να ξεκαθαριστεί ο τρόπος καθορισμού της τιμής.

Ο Υπουργός καθώς και όλοι οι εμπλεκόμενοι θα κληθούν εκ νέου στη Βουλή για να απαντήσουν με ποιες από τις εισηγήσεις συμφωνούν, ώστε το νομοσχέδιο να οδηγηθεί στην Ολομέλεια προς ψήφιση εντός Ιανουαρίου.

Αγγλόφωνα προγράμματα και εναλλακτικό σχολείο

Παρόλο που η Επιτροπή Παιδείας έχει «ξεμπερδέψει» με την απαγόρευση των κινητών τηλεφώνων στα σχολεία και τη λειτουργία παραρ-

“

«Αγκάθι» αποτελεί το πλαφόν πώλησης νερού στα αεροδρόμια

τημάτων ξένων πανεπιστημίων, τα θέματα που εκκρεμούν είναι πολλά.

Όπως πληροφορείται η «Σ», η Υπουργός Παιδείας Αθηνά Μιχαηλίδου θα κληθεί να κατα-

θέσει τις τελικές της θέσεις για τα αναλυτικά προγράμματα και την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, μετά την κόντρα που ξέσπασε το προηγούμενο διάστημα με την ΟΕΛΜΕΚ. Στόχος είναι να κατατεθεί η σχετική νομοθεσία πριν από το τέλος της σχολικής χρονιάς, ώστε να εφαρμοστεί από τον ερχόμενο Σεπτέμβριο.

Επιπλέον, αναμένεται να επανέλθει το ζήτημα των αγγλόφωνων προγραμμάτων στα πανεπιστήμια, το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη, αλλά έχει υποχωρήσει σε προτεραιότητα.

Παράλληλα, το Υπουργείο Παιδείας θα κληθεί να παρουσιάσει το σχέδιο και τους στόχους για τη λειτουργία του εναλλακτικού σχολείου για παραβατικούς μαθητές, το οποίο προκάλεσε έντονες αντιδράσεις εκπαιδευτικών και γονέων παιδιών που φοιτούν στο

Παγκύπριο Γυμνάσιο, όπου μέχρι πρόσφατα κτιζόταν τοίχος που θα διαχωρίζε τα παιδιά του σχολείου από τα παιδιά που θα φοιτούσαν στο εναλλακτικό σχολείο.

Οι επικρίσεις για στοχοποίηση των εν λόγω μαθητών ανάγκασε το Υπουργείο να αναθεωρήσει τον αρχικό σχεδιασμό και να αναζητήσει νέα υποδομή για να φιλοξενήσει τους μαθητές.

Εναέριος χώρος και κάμερες

Η Επιτροπή Μεταφορών, απαλλαγμένη πλέον από τη συζήτηση για τους αεροσκαφούς Takata και την ασφάλεια των οδηγών, στρέφει την προσοχή της σε άλλα ζητήματα.

Όπως ανέφεραν μέλη της Επιτροπής στη «Σ», θα κληθούν οι αρμόδιοι φορείς, ώστε να ενημερώσουν σχετικά με τη διαχείριση του εναέριου χώρου και τα προβλήματα που προκαλεί η λειτουργία του παράνομου αεροδρομίου της Τύμπου.

Παράλληλα, η Επιτροπή Μεταφορών θα συνεχίσει την εξέταση του ζητήματος του συστήματος φωτοεπισήμανσης, επιχειρώντας να βρει τη βέλτιστη λύση για το θέμα του δεξιού βέλους, το ύψος της ποινής για παραβίαση του κόκκινου σηματοδότη και την πληρωμή των προστίμων σε δόσεις.

Θα τεθούν επίσης επί τάπητος εισηγήσεις για μείωση της συμμόρφωσης που δημιουργείται από τη λειτουργία των φώτων τροχαίας και της φωτοεπισήμανσης.

Συνήγορος του Ασθενούς

Η Επιτροπή Υγείας αναμένεται να ξεκινήσει το νομοθετικό της έργο με το νομοσχέδιο για τον Συνήγορο του Ασθενούς.

Αναλυτικά, κάθε χώρος που πα-

ρέχει υπηρεσίες υγείας θα είναι υποχρεωμένοι, βάσει νομοθεσίας, να διαθέτει αρμόδιο λειτουργό για τα δικαιώματα των ασθενών. Σε αυτόν, οι πολίτες θα μπορούν να υποβάλλουν τα παράπονα ή τις καταγγελίες τους σε περίπτωση που αντιμετωπίσουν προβλήματα κατά τη διάρκεια της εξυπηρέτησής τους.

Σε κάθε επαρχία θα λειτουργεί Επιτροπή Εξέτασης Παραπόνων, ενώ όλοι οι ασθενείς θα έχουν πρόσβαση σε έναν «συνήγορο». Ο ρόλος του θα είναι να παρακολουθεί συνολικά τον τομέα της Υγείας, διασφαλίζοντας την ορθή εφαρμογή και την προστασία των δικαιωμάτων των ασθενών.

Στην παρούσα φάση, οι εμπλεκόμενοι καλούνται ν' αντιμετωπίσουν τα κενά και τις αδυναμίες που εντοπίστηκαν και εμπόδιαν την άμεση κατάθεσή του στην Ολομέλεια το προηγούμενο διάστημα. Τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν, αφορούσαν κυρίως τις διαδικασίες καταγγελιών και τη διαχείρισή τους.

Ο θεσμός αυτός είναι κάτι που θεωρείται αναγκαίο για τους ασθενείς, γι' αυτό και η Επιτροπή Υγείας βρίσκεται σε φάση και άρθρον συζήτησης του νομοσχεδίου, με σκοπό να το προωθήσει στην Ολομέλεια το συντομότερο δυνατό.

Παρενόχληση στον εργασιακό χώρο

Η Επιτροπή Εργασίας αναμένεται να θέσει ως προτεραιότητα το νομοσχέδιο για τη βία και την παρενόχληση στον εργασιακό χώρο, το οποίο στοχεύει στη θέσπιση ενός πλαισίου που θα ενθαρρύνει τους εργαζομένους να καταγγέλλουν τέτοια περιστατικά.

Το συγκεκριμένο ζήτημα ανα-

μενόταν ότι θα είχε κλείσει πριν από τις γιορτές, ωστόσο κατά τη διάρκεια της συζήτησης εντοπίστηκαν κενά στο νομοσχέδιο, για τα οποία το Υπουργείο Εργασίας ζήτησε επιπλέον χρόνο ώστε να διορθωθούν.

Όπως διαπιστώθηκε, οι άτυποι εργαζόμενοι, που συνήθως είναι πιο επιρρεπείς στη βία και την παρενόχληση στον χώρο εργασίας τους, δεν καλύπτονται επαρκώς από τη νομοθεσία. Υπάρχει αίτημα απ' όλους τους εμπλεκόμενους για την ανάπτυξη μιας λύσης που θα επιτρέψει σε αυτούς τους εργαζομένους να καταγγέλλουν τους εργοδότες τους, παρά το γεγονός ότι εργάζονται σε άτυπες συνθήκες,

γεγονός που τους καθιστά νομικά «αόρατους».

Την ίδια ώρα, η Επιτροπή Εργασίας αναμένεται να συζητήσει και τη νομοθεσία για τα θέματα αναπηρίας. Στη Βουλή θα κληθούν εκπρόσωποι του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας για να ενημερωθούν και να λάβουν το προσχέδιο της νομοθεσίας και να συζητήσουν την αναδιάρθρωση της επιδοματικής πολιτικής.

Αναβάθμιση i-justice και οικογενειακό δίκαιο

Το πολυσυζητημένο ζήτημα του i-justice αναμένεται να επανέλθει στην ατζέντα της Επιτροπής Νομικών. Οι βουλευτές σχεδιάζουν

να ζητήσουν ενημέρωση από το αρμόδιο Υφυπουργείο για τις διαδικασίες που ακολουθεί, μετά την κατάρρευση του e-justice, ώστε να προχωρήσει η ηλεκτρονική δικαιοσύνη μέχρι να αποφασιστούν τα επόμενα βήματα.

Στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου, οι βουλευτές σκοπεύουν να καλέσουν τους εμπλεκόμενους για να ενημερωθούν για τα επόμενα βήματα, τον χρόνο επίλυσης του προβλήματος και να κατανοήσουν ποιοι φέρουν τις ευθύνες για την υπάρχουσα κατάσταση.

Η Επιτροπή Νομικών αναμένεται να ασχοληθεί και με τα νομοσχέδια για την αναθέωρηση του οικογενειακού δικαίου. Τα τέσσερα νομοσχέδια είχαν παρουσιαστεί στην Επιτροπή τον Σεπτέμβριο και στόχος τους είναι να εκουγχρονίσουν το οικογενειακό δίκαιο, εισάγοντας μία μεταρρύθμιση με επίκεντρο τα παιδιά, βασισμένη στις ευρωπαϊκές συμβάσεις.

Διαχείριση τουρκοκυπριακών περιουσιών

Το νομοσχέδιο που παρουσίασε το Υπουργείο Εσωτερικών, το οποίο θα αλλάξει τον τρόπο διαχείρισης των τουρκοκυπριακών περιουσιών, καλείται να συζητήσει τη φεινή χρονιά η Επιτροπή Προσφύγων.

Το νομοσχέδιο αυτό αποσκοπεί στην καθιέρωση διαφανών διαδικασιών για τη διαχείριση των τουρκοκυπριακών περιουσιών με την εισαγωγή κριτηρίων και μοριοδότησης για την ορθότερη κατανομή τους.

Παράλληλα, αναμένεται να καταργηθεί η δυνατότητα του εκάστοτε Υπουργού Εσωτερικών να έχει την ευχέρεια στο ποιος θα λάβει τουρκοκυπριακή περιουσία.

Πυρκαγιές και χαλλούμι

Κλείνοντας με την Επιτροπή Γεωργίας, με την επιστροφή στα έδρανα της Βουλής αναμένεται αρχικά να εξεταστεί το θέμα διαχείρι-

σης των δασικών πυρκαγιών και της αυστηροποίησης των ποινών.

Σημειώνεται ότι, για το συγκεκριμένο ζήτημα, βρίσκεται ενώπιον της Επιτροπής Εσωτερικών νομοσχέδιο που κατέθεσε η Υπουργός Γεωργίας, Μαρία Παναγιώτου. Σκοπός είναι να ολοκληρωθεί η και άρθρον συζήτησης και να κατατεθεί για ψήφιση εντός Ιανουαρίου, προκειμένου να υπάρξει αυστηρό νομοθετικό πλαίσιο πριν από την καλοκαιρινή περίοδο.

Επίσης, η Επιτροπή θα εξετάσει και το θέμα του χαλλουμιού προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης, ιδίως μετά την παρουσί-

“

Ψάχνουν λύσεις για το βελάκι δεξιά, η ποινή για παραβίαση του κόκκινου και η πληρωμή σε δόσεις

αση μιας νέας μεθόδου από τους αγελαδοτρόφους για την ανίχνευση της γαλακτοσκόννης.

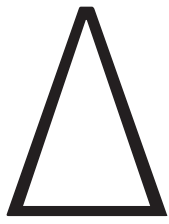
Συγκεκριμένα, ο Παγκύπριος Οργανισμός Αγελαδοτρόφων παρουσίασε μία μέθοδο που θα τακτοποιεί το κυπριακό γάλα στην παραγωγή χαλλουμιού. Η μέθοδος αυτή, που θα γίνεται σε συνεργασία με ιδιωτικό εργαστήριο στο Ηνωμένο Βασίλειο, θα έχει ως στόχο την ανίχνευση τυχόν σκόνης γαλακτος ή γαλακτος με προέλευση από άλλη χώρα στα χαλλούμια που κυκλοφορούν στην αγορά.

Η Επιτροπή θα καλέσει τους αγελαδοτρόφους να εξηγήσουν αναλυτικά τη μέθοδο και τον τρόπο ανάπτυξής της, ενώ θα ζητήσει διευκρινίσεις από το αρμόδιο Υπουργείο, καθώς υπήρχε η άποψη ότι δεν υπήρχε κάποιος τρόπος να ανιχνευτεί η γαλακτοσκόννη κατά την παραγωγή του χαλλουμιού.

Εξ... υποβρυχίων στοχασμοί

“
ΛΑΖΑΡΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΣ

ΕΝ ΟΛΙΣΘΗΣΑ-
ΜΕ στα χειρότε-
ρα. Αυτό είναι το
παισιφανές αποτέ-
λεσμα στον ετή-
σιο λογαριασμό
των κερδο-ζημι-

ών του διανυθέντος 2024 για τον Ελληνισμό στην Κύπρο. Επειδή: Η Κυπριακή Δημοκρατία συνεχίζει υπάρχουσα. Εισελθούσα πλέον και στο 2025. Αντιστεκόμενη μεν αποτελεσματικά στην αχόρταγη τουρκική βουλμία. Αδυνατούσα όμως - εισέτι - ν' αποινάξει την 50χρονη τουρκική στρατιωτική κατοχή των βορείων εδαφών της. Αντιμέτωπη διαρκώς σε μία Τουρκία, η οποία ανυποχώρητα μεθοδεύει επί δεκαετίες, με «διζωνικο-ομοσπονδιακές» δολιότητες και «ισοτιμο-κυριαρχικές» πανουργίες, να την καταντίσει ΕΚΛΙΠΟΥΣΑ. Έτσι ώστε να επιτύχει τον πλήρη τουρκικό στρατηγικό έλεγχο του νησιού από την ασκνωσ αναπτυσσόμενη νεο-οθωμανική της επεκτατικότητα.

- Το επίτευγμα δεν είναι μικρό, δεδομένης της θωπευόμενης δι-εθνώς επί μισό αιώνα τουρκικής επιδρομικότητας στα κατακτημένα από τον Αττίλα '74 κυπριακά εδάφη. Και δεδομένου, επιπρόσθετα, του αυξανόμενου βαθμού θηριοποίησης του τουρκικού ιμπεριαλισμού, ο οποίος πέτυχε ήδη και την θριαμβευτική προέλασή του στη Συρία.

ΕΝΑ, λοιπόν, το κρατούμενο: Διασώζεται εις χείρας των Ελλήνων Κυπρίων το μόνο νόμιμο, διεθνώς αναγνωρισμένο κράτος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Κάστρο διαφύλαξης της φυσικής και εθνικής ύπαρξης, παρουσίας και συνέχειας του από αιώνων γηγενούς Ελληνισμού στο νησί. Προμαχώνας διεκδίκησης της απελευθέρωσης των σκλαβωμένων από την Τουρκία κυπριακών εδαφών. Και, συνάμα, πολύτιμο γεω-πολιτικό και γεω-στρατηγικό πλεονέκτημα των Ελλήνων στην και αιματηρώς διακυβευόμενη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου και της Εγγύς Ανατολής. Κρίσιμης σημασίας γεωγραφική ελληνική προίκα, ώστε ν' αξιοποιηθεί επωφελώς από τους κυβερνώντες εν Λευκωσία και εν Αθήναις, υπέρ του κυπριακού και του ελλα-δικού μας κράτους.

ΜΕ ΑΥΤΑ (συν τοις άλλοις) κατά νουν, αξίζει ενθαρρυντικής και όχι καταθλιπτικής πλέον μελέτης και οξυδερκέστερης υπό τις περιστάσεις προσοχής, η πλησιόσια ανάπτυξη των σχέσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας με την υπερδύναμη των ΗΠΑ, στην οποία επιδίδεται θαρραλέα η νυν κυπριακή Κυβέρνηση.

- Αυτή η ανάπτυξη σχέσεων κορυφώθηκε με πρωτοφανείς αμερικανικές αποφάσεις το 2024. Αναμένει, δε, με αυξημένες προσδοκίες, αλλά και με πολλά ερωτη-

Παραμονή Πρωτο-
χρονιάς, 31.12.2024,
ο ΠτΔ Νίκος Φ.
Χριστοδουλίδης στο
υποβρύχιο «INDIANA»
του 6ου Αμερικανικού
Στόλου στην Λεμεσό.
Ψάχνουμε στο αρχείο
την φωτογραφία της
27.9.1995 με τον τότε
ΠτΔ Γλαύκο Ι. Κληρίδη
επισκεπτόμενον το
υποβρύχιο «ΑΜΦΙΤΡΙ-
ΤΗ» του ελλα-δικού
μας στόλου στο λιμάνι
της Λάρνακας, κατά
τις ασκήσεις «Νικη-
φόρος - Τοξότης» του
τότε Δόγματος Ενιαί-
ου Αμυντικού Χώρου
Ελλάδος - Κύπρου...

ματικά, την καρποφορία της με το νέο έτος και με την δύσκολα ανιχνεύσιμη επί του παρόντος πορεία των πραγμάτων, που θα επιφέρει η νέα αμερικανική κυβέρνηση.

- Τα όντως πρωτοφανή στις αμερικανο-κυπριακές σχέσεις ανατρέπουν, η τουλάχιστον αλλοιώνουν εμφανώς, τα επί δεκαετίες υπερισχύσαντα αντι-κυπριακά (και ανθελληνικά) δεδομένα της πολιτικής των ΗΠΑ, οι οποίες ευθύνονται ιστορικά για συναυτουργία με την πρωταίτια του Κυπριακού Βρετανία και για τα ολέθρια δεινά που υπέστη και υφίσταται η Κύπρος από την πολύτιμη σύμμαχο της Ουάσιγκτον και του Λονδίνου, την Τουρκία.

- Και είναι εξίσου εμφανέστατο ότι: Η νεο-εμφανισθείσα τώρα φιλοκυπριακή στροφή των ΗΠΑ αποτελεί «κατόρθωμα» της αντι-α-

βρυχίων Καταστροφών (ΜΥΚ) της Εθνικής Φρουράς είχαν προμηθευτεί, από την Ελλάδα, χωρίς την άδεια των ΗΠΑ, μερικές δεκάδες αμερικανικά αυτόματα τυφέκια Μ-4 (διαμετρήματος 5,56Χ45 χλστ.). Ευθύς απαίτησαν και πέτυχαν την «εξαφάνισή» τους. Οι Ουκκάδες τ' αντικατέστησαν με τα ρωσικά ΑΚ-74Μ (διαμ. 5,45Χ39 χλστ.). Τώρα, λήγοντος του 2024, ανακοινώνεται πλέον επισήμως ότι, όχι μόνο οι Ουκκάδες αλλά και οι Καταδρομείς της Ε.Φ. εξοπλίζονται... αδειούχοι πλέον των ΗΠΑ, με τα εκουχρονισμένα κιόλας Μ-4... Το «εμπάργκο» - απαγόρευση πώληψης αμερικανικών όπλων στην Κύπρο έχει... αρθεί!

- Ο Πρόεδρος, Νίκος Φ. Χριστοδουλίδης, στη λήξη του 2024 ανακοινώνει ότι συμφωνήθηκε με τις ΗΠΑ η κατάλληλη αναβάθμιση

1996 από τη Ρωσία.

ΧΑΡΙΝ της ιστορίας αξίζει ίσως να σταθούμε σε δυο-τρία στιγμιότυπα πολλαπλών χρήσιμων συνειρμών. Από πού περάσαμε και προς τα πού βαδίζουμε:

- Την παραμονή της Πρωτοχρονιάς, 31.12.2024, ο νυν Πρόεδρος Ν. Φ. Χριστοδουλίδης υποδέχθηκε περιχαρής κι επισκεφθήκε υπερηφάνως στο λιμάνι Λεμεσού το καταπλεύσαν αμερικανικό υποβρύχιο «USS Indiana», όπου τον καλωσόρισε καταχαρούμενη η πρέσβης των ΗΠΑ Τζούλι Φίσερ και τον φιλοξένησαν στο σκάφος ο κυβερνήτης, οι αξιωματικοί και το πλήρωμα του υποβρυχίου. Πάμε πίσω χρονικά, σε... υποβρυχίου μια άλλη θερμή υποδοχή, πριν από μια τριακονταετία, τότε που ο νυν ΠτΔ ήταν ακόμη νεαρούλης φοιτητής...

- Ήταν 27η Σεπτεμβρίου 1995, στο λιμάνι της Λάρνακας ο τότε Πρόεδρος Γλαύκος Ι. Κληρίδης, έμπλεος εθνικής υπερηφάνειας κι ευγνωμοσύνης, υποδεχόταν στην Κύπρο, μαζί με τον τότε πρέσβη της Ελλάδας, Αλέξανδρο Σάνδη, το πρώτο υποβρύχιο του ελλα-δικού μας στόλου, το «Αμφιτρίτη». Που μαζί με την φρεγάτα «Υδρα» και το αντιτορπιλικό «Νέαρκος» πλαισιώναν για πρώτη φορά τη ναυτική διάσταση της ετήσιας άσκησης στρατού, ναυτικού και αεροπορίας «Νικηφόρος - Τοξότης» του αρξαμένου από το 1994 Δόγματος Ενιαίου Αμυντικού Χώρου Ελλάδος - Κύπρου. Την ίδια μέρα αργότερα, στο αεροδρόμιο της Πάφου, ο Γλ. Κληρίδης ήταν ο πρώτος στην ιστορία Πρόεδρος που υποδεχόταν επί κυπριακού εδάφους τα ελλα-δικά μας αεροσκάφη F-16, που με επικεφαλής τον αντισμήναρχο Ηλία Βενέτη της 330 Μοίρας της 111 Πτέρυγας Μάχης, μετείχαν στις ασκήσεις.

- Εις μνήμην του αποφασίσαντος το Δόγμα του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου, εκλιπόντος από το 1996,

“
- Τα όντως πρωτοφανή στις αμερικανο-κυπριακές σχέσεις ανατρέπουν, η τουλάχιστον αλλοιώνουν εμφανώς, τα επί δεκαετίες υπερισχύσαντα αντι-κυπριακά (και ανθελληνικά) δεδομένα της πολιτικής των ΗΠΑ, οι οποίες ευθύνονται ιστορικά για συναυτουργία με την πρωταίτια του Κυπριακού Βρετανία και για τα ολέθρια δεινά που υπέστη και υφίσταται η Κύπρος από την πολύτιμη σύμμαχο της Ουάσιγκτον και του Λονδίνου, την Τουρκία

αμερικανικής πολιτικής που κλιμακώνει σταθερά τα τελευταία χρόνια η αναπτυσσόμενη νεο-οθωμανική στρατηγική του διεκδικούντος ρόλο υπερδυνάμεως Τούρκου μονοκράτορα Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν.

ΚΟΙΤΑ να δεις πώς... αναποδογυρίζονται τα πράγματα! Υπενθύμιση... επεισοδίων: Το 2003 οι της αμερικανικής πρεσβείας εν Κύπρω είχαν «ανακαλύψει» ότι οι Ουκκάδες της Μονάδας Υπο-

της αεροπορικής βάσης «Ανδρέας Παπανδρέου» της Ε.Φ. στην Πάφο, όπως κι ένα σύγχρονο ελικοδρόμιο στην επίσης αναβαθμιζόμενη ναυτική Βάση «Αντιστράτηγος Ευάγγελος Φλωράκης» της Ε.Φ. στο Μαρί. Και ότι προχωρεί το ζήτημα της αντικατάστασης του πεπαλαιωμένου αρματικού και αντιαεροπορικού ρωσικού οπλισμού που η Κύπρος λόγω του αμερικανικού «εμπάργκο») είχε προμηθευτεί το

Πρωθυπουργού της Ελλάδος δόθηκε το 1998 το όνομα ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ στην αεροπορική Βάση στην Πάφο. Το «Δόγμα» όμως το κατήργησε, το 2001, ο διάδοχός του στην πρωθυπουργία και στο ΠΑΣΟΚ Κώστας Σημίτης και ο γιος του, Υπ.Εξ. τότε Γιωργάκης Παπανδρέου. Συμμορφούμενοι με τις εξ Ουάσιγκτον υποδείξεις, είχαν εξαναγκάσει και τον Γλ. Κληρίδη στη Λευκωσία για την «εξορία» των ρωσικών αντιαεροπορικών S-300 της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Κρήτη. Όταν να... μη δυσαρεστηθούν οι και τότε σύμμαχοι ΗΠΑ, ΗΒ, Τουρκία και Ισραήλ...

- Πολυσελίδοι τόμοι βιβλίων έχουν μέχρι σήμερα εκδοθεί, καταγράφοντας το πλήθος των παραπλήσιων και ομοούσιων επεισοδίων. Χρήσιμοι για τη διατήρηση εναργούς μνήμης και βαθύτερης μελέτης όσων διαδραματίστηκαν. Για την ασφαλέστερη πρόβλεψη των όσων θα διαδραματιστούν...

ΔΕΥΤΕΡΟ, λοιπόν, κρατούμενο: Με όσον οπλισμό κατόρθωνε η καθημαγμένη από το 1974 Κύπρος να προμηθεύεται κατά καιρούς από Ελλάδα, Γιουγκοσλαβία, Βραζιλία, Γαλλία, Ρωσία, Σλοβακία, Σερβία, ακόμη και... από Σιγκαπούρη, επί προεδρίας των Κυπριανού, Βασιλείου, Κληρίδη, Τάσσου, Χριστόφια, Αναστασιάδη για τους υπηρετούντες τότε έως και σήμερα την ένοπλη αμυντική θωράκιση, όρθωνε τόση αποτρεπτική ισχύ, ώστε ο κυπριακός λαός να μην υποκύψει ούτε καν στους έως το 2004 αμερικανικούς εκβιασμούς για μετατροπή της Κυπριακής Δημοκρατίας σε τουρκικής συγκυριαρχίας προτεκτοράτο, ούτε να καταπίνει αμάσπιτες τις... συμβουλές μετέπειτα Αμερικανών πρέσβων «εμπιστευθείτε την Τουρκία και θα εκπλαγείτε». Και ιδού η νυν πραγματική έκπληξη: Οι Αμερικανοί πλέον δεν εμπιστεύονται την Τουρκία (ναν' καλά ο πολυχρονεμένος Ερντογάν)...

Ελλάδα - Κύπρος πώς θα αντιδράσουν εάν Τουρκία - Συρία οριοθετήσουν την ΑΟΖ τους;

“
ΣΑΒΒΑΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ

Η Τουρκία είναι εχθρός της Ελλάδας και της Κύπρου. Υποτιμά βάρνα και εξευτελίζει και τις δύο. Πρώτον, διότι Αθήνα και Λευκωσία δεν έχουν μία διαχρονικά σταθερή, πειστική, αποφασιστική πολιτική έναντι της τουρκικής επιθετικότητας. Δεύτερον, ως θλιβεροί ραγιαδες, καλοπιάνουν τον Ερντογάν για να διατηρηθούν «ήρεμα νερά» στις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Και να επαναρχίσουν συνομιλίες στο Κυπριακό «από εκεί που έμειναν στο Crans Montana». Τρίτον, Ελλάδα και Κύπρος επιμένουν, μόνες αυτές, να υποστηρίζουν ένταξη της κατοικικής Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση όταν όλοι οι εταίροι μας απλώς την μπουκώνουν με διασεκατομμύρια, αλλά δεν την θέλουν στην Ένωση.

Υπάρχει και τέταρτος, εξίσου σοβαρός λόγος: Αθήνα και Λευκωσία δεν εννοούν και δεν υλοποιούν όσα διακηρύσσουν. Εκδηλώνουν μίαν απίστευτη τουρκοφοβία επενδυμένη με έναν απήδη τουρκολιγουμενισμό, που υποβάλλει, διά μίας τουρκόφρονος «ελίτ», πως: Αν δώσουμε λίγο Αιγαίο, λίγα νησιά, λίγη ΑΟΖ στην Τουρκία, θα στομαθίσουν οι επεκτατικές συμπεριφορές της. Και αν βρούμε «μια οποιαδήποτε λύση» στο Κυπριακό, θα αποφύγουμε τη διχοτόμηση, που υπάρχει de facto από το 1964. Ο Τούρκος σεβεται μόνο τη δύναμη. Δεν σεβεται ούτε συμφωνίες, ούτε συνθήκες, ούτε δεσμεύσεις. Για χίλια και πλέον χρόνια σφαγιαστικής και γενοκτονικής παρουσίας στην περιοχή μας, η Τουρκία δεν ελευθέρωσε ποτέ με την υπογραφή της όσα άρπαξε με το σπαθί της.

Αυτή είναι η πολιτική της σουλτανικής Υψηλής Πύλης που, ανέκαθεν, ασκείται επιθετικά έναντι κρατών και λαών. Οι Αρμένιοι, οι Κούρδοι, οι Έλληνες, οι Αλεβίτες και άλλες μειονότητες βιώνουν δι' αιμάτων, σφαγών και καταστροφών τις γενοκτονικές πρακτικές των εκ Μογγολίας επήλυδων. Οι Τούρκοι βροντοφωνάζουν καθημερινά τους και' εναντίον του Ελληνισμού στόχους τους. Απαιτούν να υποδουλώσουν την Ελλάδα και την Κύπρο και να τις επανεντάξουν σε μια νέα Οθωμανική, Ερντογανική αυτοκρατορία. Η Τουρκία μεθοδεύει φινλανδοποίηση της Ελλάδας και προτεκτορατοποίηση και τουρκοποίηση της Κύπρου. Αθήνα και Λευκωσία επιμένουν να κάνουν τους... Κινέζους και να υποποιούν την τουρκική επιθετικότητα, επειδή δεν θέλουν να εκνευρίσουν το τουρκικό θηρίο και χαλάσει το «μομέντομ» ή το ανύπαρκτο «κλίμα» σε πιθανές συνομιλίες στο Κυπριακό.

Αθήνα και Λευκωσία πιστεύουν

ότι είναι καλύτερα η Τουρκία να ανήκει στη Δύση και να βρίσκεται κοντά στην Ευρώπη, παρά να απομακρυνθεί και να στραφεί προς ανατολάς. Ακόμα και πρωτοετείς φοιτητές Διεθνών Σχέσεων γνωρίζουν ότι, μετά το περιεργό «πραξικόπημα» του Ιουλίου 2016, η εξωτερική πολιτική της Τουρκίας έχει σχεδόν πλήρως ανεξαρτητοποιηθεί από τη Δύση. Εκδιπλώνεται προς τουρκόφωνες χώρες του Καυκάσου, καλπάζει στην Αφρική, επιχειρεί στη Ν. Αμερική και, φυσικά, σκοπεύει στην Ασία για να ενταχθεί στους BRICS.

Συρίας. Μετά την κατάρρευση του καθεστώτος Άσαντ από την τρομοκρατική οργάνωση Χαχιάτ Ταχρίρ αλ-Σαμ, με τη βοήθεια της Τουρκίας (και τους πολέμους του Ισραήλ), η Συρία απειλείται με πλήρη έλεγχο από έναν νέο Απίλα. Οι Τούρκοι διοικούν το αεροδρόμιο της Δαμασκού και επιδιώκουν να ελέγξουν και τον εναέριο χώρο της χώρας. Παρέχουν ηλεκτρικό ρεύμα, ενώ τουρκικές εργοληπτικές εταιρείες ετοιμάζονται για το μεγάλο φαγοπότι της ανασυγκρότησης της χώρας. Η Τουρκία έχει βάσεις στον Α-

χωρών, παραβιάζει όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα και ελευθερίες του τουρκικού και άλλων λαών, απειλεί με εισβολές και ενεργεί υπονομευτικά για την Ευρώπη και τη Δύση, Αθήνα και Λευκωσία επιμένουν να τον εντάξουν στην Ένωση! Χειρότερα: Ελλάδα και Κύπρος πιστεύουν αφελέστατα ότι, με αυτόν τον νταή και δικτάτορα, είναι ποτέ δυνατόν να συνεννοηθούν και να επιλύσουν ειρηνικά τις ελληνοτουρκικές διαφορές και το Κυπριακό. Λένε: «Είναι προτιμότερο να συνομιλούμε παρά να βρισκόμαστε στα μαχαίρια». Η διαφορά είναι ότι δεν έχουν να κάνουν με έναν πολιτισμένο ηγέτη, αλλά με έναν Μογγόλο, Καυκασιανό επιδρομέα, κατακτητή, κλέφτη και άρπαγα.

Αυτόν τον αδίστακτο Τούρκο δεν τον καλοπιάνεις, αλλά και δεν τον παραγνωρίζεις. Παράδειγμα: Ο πρώην υπουργός Άμυνας της Τουρκίας, Ακάρ, μιλώντας στο Τεχνικό Πανεπιστήμιο στην Προύσα (28/12/2024), προέβη σε εμπρηστικές δηλώσεις. Για το Κυπριακό είπε πως «η Κύπρος είναι το εθνικό μας ζήτημα. Δεν έχουμε κάνει πίσω και δεν θα κάνουμε πίσω. Κανείς δεν πρέπει να το αμφισβητεί αυτό». Όσον αφορά το Καστελόριζο, είπε ότι «η απόσταση του Καστελόριζου από την Τουρκία είναι 1.950 μέτρα. Οι υποψήφιοι αξιωματικοί μας στις στρατιωτικές μας σχολές μπορούν να κολυμπήσουν 2 χιλιόμετρα. Ως εκ τούτου, το νησί είναι σε απόσταση κολύμβησης. Οι Έλληνες φίλοι είπαν, “Τότε κολυμπήστε”. Είπαμε, “Θεού θέλοντος, θα έρθει μία ημέρα που θα το κάνουμε”». Θα ανέμενε κανείς πως Αθήνα

και Λευκωσία θα αντιδρούσαν αμέσως και έντονα στις απειλές Ακάρ, που αποτυπώνουν τη διαχρονική τουρκική επιθετικότητα. Πλήρης αιδήμων οίγη! Καμία αντίδραση, καμία δήλωση ή έστω ανακοίνωση. Δεν τολμούν και τρέμουν να ενοχλήσουν τον σουλτάνο, που ετοιμάζεται να καταπεί τη Συρία. Αθήνα και Λευκωσία φοβούνται ότι η Αγκυρα θα απαιτήσει από τον εγκάθετο της, στη Δαμασκό, Αλ-Σάρα, να οριοθετηθεί η ΑΟΖ Τουρκίας-Συρίας. Μπισοτάκης-Χριστοδουλίδης ενημέρωσαν ήδη τους εταίρους μας για τη μεθοδευόμενη νέα διεθνή παρανομία της Τουρκίας, κατά το πρότυπο του τουρκολιβικού μνημονίου. Και λοιπόν; Η χώρα του Απίλα θα κάνει πίσω; Όχι, βέβαια! Προκαλούνται μερικά κρίσιμα ερωτήματα:

Αθήνα και Λευκωσία πώς θα αντιδράσουν σε περίπτωση οριοθέτησης της ΑΟΖ Τουρκίας-Συρίας, που θα ακρωτηριάσει σημαντικό τμήμα της κυπριακής ΑΟΖ; Θα οριοθετήσουν, επιτέλους, την ΑΟΖ Ελλάδος-Κύπρου, για την οποία εδώ και 30 χρόνια η Λευκωσία εκλιπαρεί την τουρκοφοβική Αθήνα; Θα απαιτήσουν κυρώσεις της ΕΕ κατά της Τουρκίας; Θα σταματήσουν την ενταξιακή διαδικασία της; Θα παγώσουν κεφάλαια και κονδύλια; Θα αξιώσουν όπως υλοποιήσει τις κυπρογενείς υποχρεώσεις της και το Πρωτόκολλο 10; Όπλο της Κύπρου είναι το Διεθνές Δίκαιο, λέγει ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης. Το δίκαιο είναι η ισχύς. Μπισοτάκης-Χριστοδουλίδης as μελετήσουν ξανά Θουκυδίδη και Σουζον Τζου.

“
Αθήνα και Λευκωσία πώς θα αντιδράσουν σε περίπτωση οριοθέτησης της ΑΟΖ Τουρκίας-Συρίας, που θα ακρωτηριάσει σημαντικό τμήμα της κυπριακής ΑΟΖ; Θα οριοθετήσουν, επιτέλους, την ΑΟΖ Ελλάδος-Κύπρου, για την οποία εδώ και 30 χρόνια η Λευκωσία εκλιπαρεί την τουρκοφοβική Αθήνα; Θα απαιτήσουν κυρώσεις της ΕΕ κατά της Τουρκίας; Θα σταματήσουν την ενταξιακή διαδικασία της; Θα παγώσουν κεφάλαια και κονδύλια; Θα αξιώσουν όπως υλοποιήσει τις κυπρογενείς υποχρεώσεις της και το Πρωτόκολλο 10;

Όντας κράτος-μέλος του ΝΑΤΟ, η Τουρκία υπονομεύει συστηματικά τη συμμαχία, αναπτύσσοντας σιενές σχέσεις με αυταρχικά καθεστώτα: Ρωσία, Κίνα, Ιράν, τρομοκρατικές οργανώσεις, κ.λπ.

Ο Ερντογάν έχει υποσχεθεί στους Τούρκους μια μεγαλύτερη, εδαφικά, Τουρκία. Υλοποιεί την υπόσχεσή του! Κατέχει το 37% της Κύπρου. Κατέχει 8.835 τ. κλμ της

λώνα της Αλβανίας, στη Λιβύη, στη Σομαλία, της οποίας ανέλαβε την εκπαίδευση του στρατού και του ελέγχου της ΑΟΖ της, και στο Κατάρ, με το οποίο συνεργάζεται και αιμοδοτούν παντοειδώς τρομοκρατικές, τζχαντιστικές οργανώσεις.

Αυτόν τον αποθηριαωμένο, απρόβλεπτο Ερντογάν, που συμπεριφέρεται ως σουλτάνος, κατέχει ή κατακτά εδάφη άλλων

ΜΕΓΑΛΗ ΑΣΚΗΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΟ «ΓΑΛΑΖΙΑ ΠΑΤΡΙΔΑ», ΜΕ 87 ΠΛΟΙΑ, 20 ΧΙΛ. ΣΤΡΑΤΟ ΚΑΙ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Τορπίλη στα «ήρεμα νερά» από τον τουρκικό στόλο

Ναρκοθετείται Αιγαίο και Α. Μεσόγειος με drones καμικάζι

Απειλεί στην Κύπρο μέσω Λευκονοίκου με τους περιφερόμενους «ιερούς πολεμιστές» και θέλει να κατακτήσει και το διάστημα με δορυφόρους made in Turkey

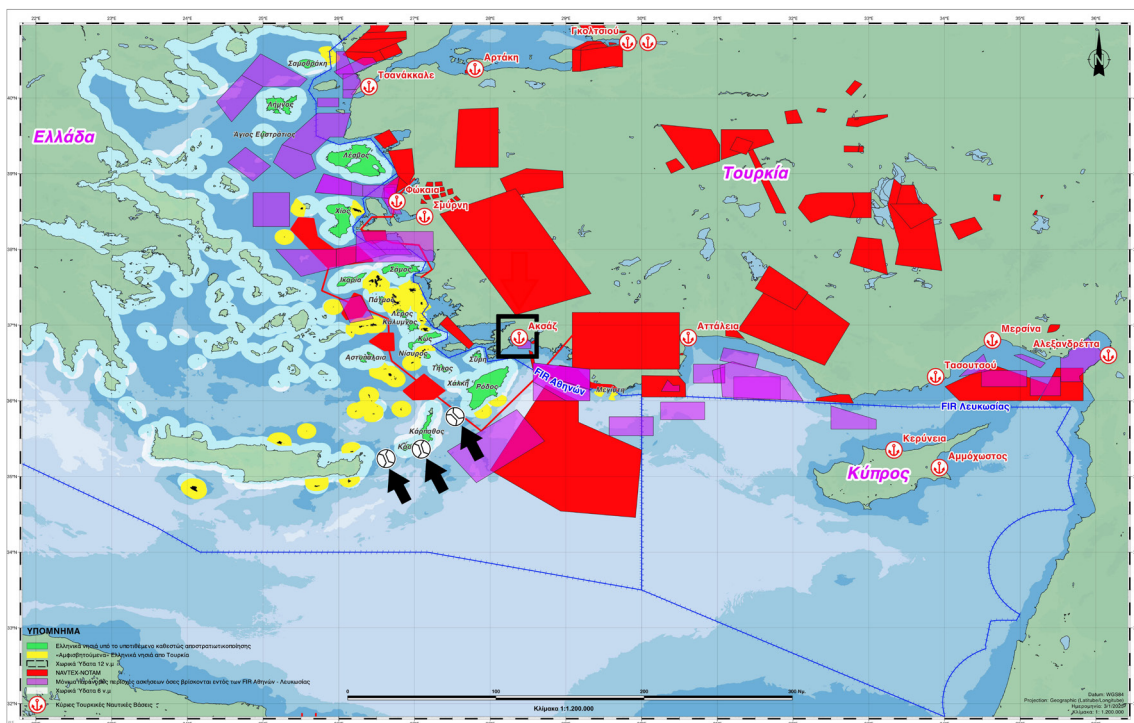

Πρόκειται για τον πύραυλο «Alpagut» και συνιστά περιφερόμενο πυρομαχικό. Εκτοξεύεται από drone Bayraktar. Έχει ακτίνα δράσης 60 χιλιόμετρα και μπορεί να κινείται 60 λεπτά μέχρι να εντοπίσει, να αναγνωρίσει και να εξουδετερώσει τον στόχο που του έχουν καθορίσει. Είναι ο εφιάλτης τεθωρακισμένων και μονάδων πυροβολικού. «Alpagut» σημαίνει στα αρχαία τουρκικά «ιερός πολεμιστής». Συνιστά απειλή για την Κύπρο, μέσω της Βάσης των drones που βρίσκεται στο Λευκονοίκο.

ΓΙΑΝΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ,
Δρ των Διεθνών
Σχέσεων

Η πολιτική των «ήρεμων νερών» του Αιγαίου και της Ανατολικής Μεσογείου έχει τις δικές της αθέατες πλευρές, επί των οποίων οικοδομείται η Γαλάζια Πατρίδα, ως η σπονδυλική στήλη της Νέας Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Ήδη οι Τουρκικές Ένοπλες Δυνάμεις ανακοίνωσαν συναφείς αεροναυτικές ασκήσεις με τον κωδικό «Γαλάζια Πατρίδα», που θα διαρκέσουν από τις 7 ως τις 16 Ιανουαρίου και καλύπτουν την περιοχή από τη Μαύρη Θάλασσα ως το Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο. Σε αυτήν θα συμμετέχουν 87 πλοία επιφανείας, 9 υποβρύχια, 7 μη επανδρωμένα σκάφη θαλάσσης, 31 μαχητικά αεροσκάφη, 17 ελικόπτερα, 28 UAVs/UCAVs (drones αέρος εξοπλισμένα), 20 χιλιάδες χερσαίες δυνάμεις και γενικότερα οι Διοικήσεις, Στρατού, Αεροπορίας και Ναυτικού. Στην επίσημη ανακοίνωση του Υπουργείου Άμυνας της Τουρκίας τονίζεται ότι, στις 9 Ιανουαρίου θα είναι στο Ακασζ η ημέρα των διακεκριμένων προσώπων (στρατιωτικοί ακόλουθοι κ.λπ), στις ανατολικές δηλαδή πύλες του Αιγαίου, (Κρήτη, Κάρπαθος, Ρόδος), τις οποίες, ως γνωστόν, η Άγκυρα θέλει να ελέγχει, αλλά και να κλείνει όποτε κρίνει σκόπιμο, εγκλωβίζοντας την Ελλάδα και αποξενώνοντάς την από την Κύπρο. Ταυτοχρόνως, επισημαίνεται ότι ο στόχος είναι η εμπέ-

Ο χάρτης αποτυπώνει την κατάσταση στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο επί τη βάσει της διακλαδικής άσκησης με τον κωδικό: Γαλάζια Πατρίδα. 1. Με κόκκινο χρώμα είναι πανtex και χερσαίοι χώροι διεξαγωγής της άσκησης. 2. Με μωβ χρώμα είναι παγίως δεσμευθείσες περιοχές από την Τουρκία, εντός των οποίων διενεργείται η άσκηση κάθε χρόνο. 3. Με πράσινο χρώμα είναι τα νησιά του Αιγαίου, τα οποία κατά την τουρκική αξίωση θα πρέπει να αποστρατιωτικοποιηθούν. 4. Με κίτρινο χρώμα είναι τα νησιά τα οποία η Τουρκία διεκδικεί από την Ελλάδα. Τα τρία βέλη δείχνουν τις ανατολικές πύλες του Αιγαίου, τις οποίες θέλει να ελέγχει η Τουρκία για να εγκλωβίζει την Ελλάδα και να την αποκόψει από την Κύπρο. Σημαντική είναι η Βάση του Ακασζ, όπου θα γίνει η τελετή για τους διακεκριμένους παρατηρητές της άσκησης. Όλα έχουν τη σημειολογία και τη στρατηγική τους σημασία.

Πρόκειται για θαλάσσιο drone τσέπης, που είναι καμικάζι. Φέρει την ονομασία «καμάρι» και είναι επιφανείας και ταυτοχρόνως υποβρύχιο. Εντάσσεται σε ενιαίο επιχειρησιακό δίκτυο με τον τουρκικό στόλο και εναέρια drones. Συλλέγει πληροφορίες, μεταδίδει και δέχεται και, όταν διαταχθεί, ενεργεί ως καμικάζι για να πλήξει μεγάλα εχθρικά σκάφη. Είναι τύπου «stealth» και δύσκολα εντοπίζεται από τα εχθρικά ραντάρ.

κία αφού έχει φθάσει τους «ιερούς πολεμιστές» (Alpagut), δηλαδή πύραυλο ο οποίος έχει τον χαρακτήρα «περιφερόμενων πυρομαχικών», που εκτοξεύονται από αέρος και αποτελούν κίνδυνο θάνατο για τα τεθωρακισμένα οχήματα, τώρα ταράζει τα «ήρεμα νερά» και βάζει πλήρη για ένα θαλάσσιο «drone τσέπης», επιφανείας, που είναι, όμως, την ίδια στιγμή και υποβρύχιο. Πρόκειται για drone καμικάζι, το λεγόμενο «καμάρι (ÇAKA) των θαλασσών», που κτυπά, κυρίως, σκάφη επιφανείας. Σε συνδυασμό, δε, με άλλα πολεμικά σκάφη και drones αέρος μπορεί ν' αποδυναμώσει το ναρκοπέδιο του Αιγαίου, δηλαδή το πλεονέκτημα των ελληνικών νησιών, και να καταστεί ο εφιάλτης του Ελληνικού Ναυτικού, εάν δεν ληφθούν αντίμετρα. Χωρίς ελληνικά αντίμετρα, τα drones θαλάσσης, και δη καμικάζι, θα εξελιχθούν σε τουρκικό ναρκοπέδιο του Αιγαίου και της Ανατολικής Μεσογείου, περιλαμβανομένης της Κύπρου.

«Μπελερά» και «Κένταυρος»

Όπως οι Τούρκοι μαρτυρούν, αυτά τα οπλικά συστήματα, καθώς και άλλα, φθάνονται ή είναι προγραμματισμένο να κατασκευαστούν: Α) Για να υποστηρίξουν την πολιτική της Γαλάζιας Πατρίδας και το Όραμα του Νεο-Οθωμανισμού, το οποίο, κατά την υφιστάμενη περίοδο, πέραν των Βαλκανίων, της Λιβύης, του Αιγαίου και της Κύπρου, αγκαλιάζει και τη Συρία. Β) Για να καλύψουν τον θαλάσσιο χώρο της Μαύρης Θάλασσας, του Αιγαίου και της Ανατολικής Μεσογείου. Τα τουρκικά drones ÇAKA, που είναι επιφανείας αλλά ικανά να δρουν και κάτω από το νερό, καθιστά-

δωση της Γαλάζιας Πατρίδας στην πράξη. Για τον σκοπό αυτό, όπως αναφέρεται, η Άγκυρα αναμένεται να κατασκευάσει 31 πολεμικά σκάφη σε δικά της ναυπηγεία, μεταξύ των οποίων άλλο ένα αεροπλανοφόρο. Σύμφωνα με την ανακοίνωση, η άσκηση διευρύνει τις ικανότητες του Τουρκικού Ναυτικού, που σπκώνει τη σημαία του στη Γαλάζια Πατρίδα και πέραν αυτής σε θάλασσες και ωκεανούς.

Θαλάσσιο drone τσέπης... καμικάζι

Πέραν των ανωτέρω, η Τουρ-

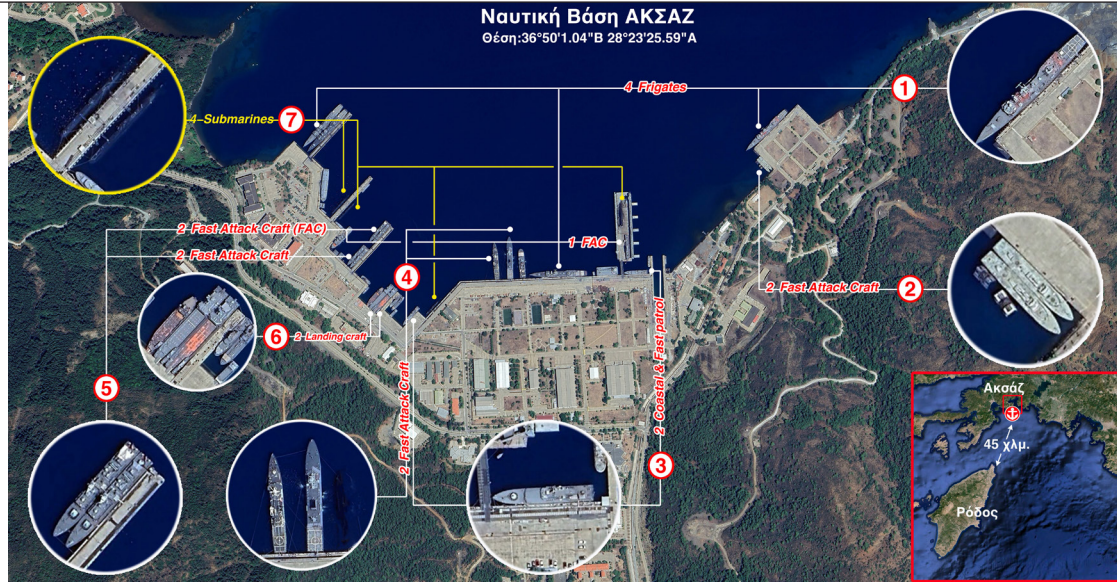

νται τμήμα ενός δικτύου και, ως εκ τούτου, δίνουν και παίρνουν πληροφορίες από και προς UAV και πλοία του τουρκικού στόλου που είναι ανεπτυγμένα, καθώς και στη διοίκηση. Όταν, δε, λάβουν εντολή είτε από ιπτάμενο UAV είτε από τη διοίκηση, μπορούν να μετατραπούν σε καμικάζι στην πρακτική των αιφνιδιαστικών κτυπημάτων. Είναι δύσκολο να εντοπιστούν από τα ραντάρ λόγω σχήματος, μεγέθους και τεχνολογίας τύπου stealth, οπότε έχουν τη δυνατότητα να κτυπήσουν μεγάλα πολεμικά σκάφη με επιτυχία. Υπό αυτές τις συνθήκες, θα ήταν δυνατό ν' αποτελέσουν απειλή ακόμη και γι' αυτές τις σύγχρονες γαλλικές φρεγάτες Belharra («Μπελντρά»). Αληθές είναι ότι οι Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις έχουν προχωρήσει στη λήψη αντιμετρώων μέσω του «Κένταυρου», ενός «anti-drone» συστήματος, που έχει ήδη δοκιμαστεί στην Ερυθρά Θάλασσα όταν η φρεγάτα «Ψαρά» συμμετείχε με άλλες Συμμαχικές Δυνάμεις στην επιχείρηση «Ασπίδες», σε βάρους των Χούθι.

Το «μεγάλο ψάρι», «ιεροί πολεμιστές» και εφιάλτης αρμάτων

Ήδη, οι Τούρκοι έχουν προχωρήσει σε ελέγχους πρακτικής εφαρμογής του drone επιφανείας TCP 1101 Marlin (είδος μεγάλου ψαριού), που είναι συνδεδεμένο με δορυφόρο και έχει τη δυνατότητα:

1. Να εντοπίζει νάρκες θαλάσσης.
2. Να συλλέγει πληροφορίες στη θάλασσα και στον αέρα και να βρίσκεται σε δίκτυο με ιπτάμενα drones και τον τουρκικό στόλο, μεταφέροντας πληροφορίες. Αναγνωρίζει στόχους και, όταν διαταχθεί, μπορεί να εκτοξεύσει πυραύλους. Συνεπώς, καθίσταται επιθετικό όπλο. Και επειδή περί των εναέριων drones ο λόγος, λίαν προσφάτως οι Τούρκοι έθεσαν σε επιχειρησιακή ικανότητα το Bayraktar TP3. Είναι η βελτίωση των άλλων δυο τύπων, Bayraktar TP1 και 2. Το νέο, εκτός των άλλων, πλεονέκτημά του είναι ότι μπορεί να αποπνώνεται από μικρή πλατφόρμα όπως αυτή του αεροπλανοφόρου «Ανατολού». Από την καταπακτή του δύνανται, επίσης, να ρίχνονται στη μάχη και τα θαλάσσια και υποθαλάσσια drones «ΗΑΚΑ» (καμάρ), κυρίως για αιφνιδιαστικά κτυπή-

Δορυφορική φωτογραφία της σύγχρονης ναυτικής Βάσης του Ακσάζ. Διαθέτει τα πάντα, από πολεμικά σκάφη επιφανείας ως υποβρύχια. Βρίσκεται σε στρατηγικό σημείο, αφού στόχος της Τουρκίας είναι ο έλεγχος των ανατολικών πυλών του Αιγαίου (Κρήτη - Κάρπαθος - Ρόδος).

ματα σε βάρους εχθρικού στόλου.

3. Δράσης περί τα 300 χιλιόμετρα σε ύψος 30 χιλιάδες πόδια.

4. Να φέρει, όπως και ο Bayraktar TP1 και 2, «περιφερόμενα πυρομαχικά» (loitering munitions), με την ονομασία «Alpagut», που σημαίνει στα αρχαία τουρκικά «ιερός πολεμιστής». Ο πύραυλος «Alpagut» έχει ακτίνα δράσης 60 χιλιόμετρα και διάρκεια πτήσης 60 λεπτά. Με την εκτόξευσή του αρχίζει να πετά για να αναγνωρίσει εντός 60 χιλιομέτρων τον στόχο που του έχουν προκαθορίσει. Μόλις τον αναγνωρίσει, πέφτει πάνω του για να τον καταστρέψει. Τέτοιοι στόχοι μπορούν να είναι συστήματα αεράμυνας, στρατηγικές υποδομές και κυρίως συνιστούν τον εφιάλτη μονάδων πυροβολικού και αρμάτων μάχης. Κλασικό παράδειγμα πολεμικών επιχειρήσεων ήταν η τελευταία σύγκρουση στο Ναγκόρνο Καραμπάχ, όπου οι Αζέροι κατέστρεψαν τα άρματα των Αρμενίων και μονάδες πυροβολικού με «περιφερόμενα πυρομαχικά» και drones καμικάζι. Ανάλογες καταστάσεις συνέβησαν και στον πόλεμο της Ουκρανίας. Οι ΗΠΑ είχαν στείλει 32 άρματα μάχης τύπου «Άμπραμς», αλλά αποσύρθηκαν, διότι σε σύντομο χρονικό διάστημα είχαν καταστραφεί από ρωσικά drones.

Drones εντός των πυλών και διπλωματία των εξοπλισμών

Σημαντικό στοιχείο επί τούτου είναι η Βάση των drones, που οι Τούρκοι έχουν εγκαταστήσει στο Λευκόνοικο. Η επιχειρησιακή της χρησιμότητα

δεν αφορά μόνο την ευρύτερη περιοχή της Κύπρου για παρατήρηση και συλλογή πληροφοριών, αλλά συνιστά και ορμητήριο σε συνθήκες στρατιωτικών επιχειρήσεων, αφού προσφέρει τη δυνατότητα δράσης σε χρόνο μηδέν με οπτικά συστήματα πιο φθηνά και πιο αποτελεσματικά από τα μαχητικά αεροσκάφη, που μπορούν να πετύχουν κείρια πλήγματα στην Εθνική Φρουρά. Βεβαίως, προβάλλεται ο ορθός ισχυρισμός ότι το Λευκόνοικο είναι εντός του βελνεκούς των πυροβόλων της ΕΦ. Με την ίδια, όμως, λογική, πόσες μονάδες και στρατηγικά σημεία της ΕΦ βρίσκονται εντός του τουρκικού βελνεκού; Ο πόλεμος και οι επιχειρήσεις αλλάζουν και οι Τούρκοι κινούνται μαζί με την τεχνολογία. Ως εκ τούτου, η αποτροπή πλέον θα πρέπει να σχεδιάζεται με βάση τα νέα δεδομένα και την αυτονομία εξοπλιστικών συστημάτων ή τις συνέργειες, όπως δηλαδή πράττει η Τουρκία. Ποια είναι η διαφορά της με την Ελλάδα; Ότι η Τουρκία κατασκευάζει πλέον δικά της σύγχρονα οπτικά συστήματα. Δεν είναι μόνο το παράδειγμα των drones, αλλά και των πυροβόλων Firtina 155 κλι. (Καιαγίδα), των αρμάτων μάχης Altay, του μαχητικού KAAN - που είναι αντιγραφή του F-35 - του αεροπλανοφόρου «Ανατολού», των ατομικών τωφεκίων, αλλά και του λεγόμενου «Αισάλινου Θόλου», δηλαδή του συστήματος αεράμυνας, που θα είναι στη λογική του ισραηλινού «Iron Dome». Και όλ' αυτά, όπως και άλλα, είναι Made in Turkey, που σημαίνει:

Πρώτο, μείωση της εξάρτησης από άλλες χώρες και αύξηση του βαθμού της κυριαρχίας και της ανεξαρτησίας και, ως εκ τούτου, των επιλογών στην εξωτερική πολιτική. Καθόλου τυχαίο δεν είναι το θράσος και οι επιλογές του Ερντογάν στην εξωτερική πολιτική, που αυτήν τη στιγμή αποτυπώνονται στη Συρία. Δεύτερο, δυνατότητα εξαγωγών, οπότε η κατασκευή οπλικών συστημάτων δεν είναι κόστος, αλλά επένδυση και κέρδος. Το 2023 η Τουρκία είχε έσοδα από την πώληση εξοπλιστικών συστημάτων της τάξης των 5,5 δις δολαρίων. Για το 2024 αναμένεται να είναι μεγαλύτερα τα έσοδα. Τρίτο, την ανάπτυξη της «διπλωματίας των εξοπλισμών». Τα Bayraktar TP2 είχαν πωληθεί σε 30 και πλέον χώρες, ενώ πολεμικά οχήματα είχαν πωληθεί σε αρκετά

κράτη της Αφρικής και αλλού. Με τον τρόπο αυτό η Τουρκία δημιουργεί σχέσεις αλληλεξάρτησης ή ακόμη και εξάρτησης, προωθώντας τα συμφέροντά της. Δεν είναι άλλωστε μόνο οι αγορές το ζητούμενο, αλλά και τα εξαρτήματα, καθώς και η συντήρηση. Εκ των πραγμάτων αυξάνει την επιρροή της εντός και πέραν του ΝΑΤΟ.

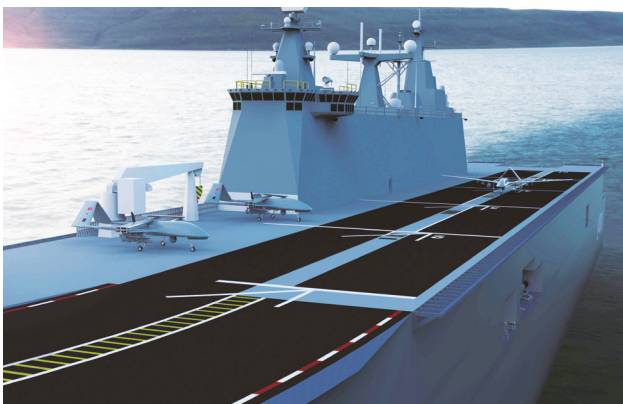
Η εξαγορά της Piaggio Aerospace

Στις 8 Ιουλίου του 2024 η Τουρκία εκτόξευσε με τη βοήθεια προωθητικού πυραύλου τύπου Falcon9 της εταιρείας SpaceX, που ανήκει στον Έλον Μανσκ, τον πρώτο δικής της κατασκευής δορυφόρο, Turksat6A. Είναι ο δέκατος τουρκικός δορυφόρος και με αυτόν αυξάνει την ασφάλεια των τηλεπικοινωνιών και τη δράση των μη επανδρωμένων εναέριων, χερσαίων και θαλάσσιων drones. Η λειτουργία τους και η σύνδεσή τους με το κέντρο πλοήγησης ή με τη διοίκηση, καθώς και με άλλα πλοία και αεροσκάφη ή χερσαίες μονάδες, γίνεται μέσω δορυφόρου. Με τους δικούς τους δορυφόρους, οι Τούρκοι αυξάνουν τις δυνατότητες αποτροπής των κινδύνων, που μπορούν να προκύψουν από τον εχθρό στις επικοινωνίες του δικτύου τους και δι από αντίμετρα. Την ίδια στιγμή εξασφαλίζουν στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό την αυτονομία δράσης και τις δυνατότητες των δικών τους αντιμετρώων σε δίκτυα μη επανδρωμένων ή drones τεχνητής νοημοσύνης. Το διαστημικό πρόγραμμα της Τουρκίας

είναι φιλόδοξο (Maiden Airspace Program) και σχεδιάζει, εκτός των άλλων, την αποστολή χαμηλής τροχιάς δορυφόρων. Με τους υφιστάμενους δορυφόρους της η Άγκυρα καλύπτει διάφορες περιοχές, που αναλογούν στο 65% του παγκόσμιου πληθυσμού. Συναφές είναι το εξής γεγονός: Περί το τέλος Δεκεμβρίου του 2024 ανακοινώθηκε η αγορά της παλικής εταιρείας Piaggio Aerospace από την τουρκική Baykar (φιάχνει τα Bayraktar). Η Piaggio Aerospace κατασκευάζει πάσης φύσεως οπτικά συστήματα, από drones (P.180 Avanti) ως κινητήρες αεροσκαφών. Πέραν τούτων, τουρκικές εταιρείες σχεδιάζουν νέα υποβρύχια drones, όπως το «DERINGOZ» (Βαθύ Μάτι), που φτάνει ως τα 600 μέτρα βάθος, και το STM NETA 300, επί του οποίου έχουν γίνει δοκιμές και έχει αποστολές όπως είναι η καταστροφή θαλάσσιων ναρκών, η διεξαγωγή ανθυποβρυχιακού πολέμου και οι γεωφυσικές έρευνες.

Δηλώσεις «κρότου-λάμψης» και ΟΣΕ

Όταν η Τουρκία δηλώνει ότι θα οικοδομήσει τη Γαλάζια Πατρίδα και τη Νέα Οθωμανική Αυτοκρατορία, δεν αστειεύεται. Προχωρεί σε όλους τους τομείς. Η αποτροπή της Κύπρου και της Ελλάδας δεν μπορεί να στηρίζεται μόνο στην αγορά οπλικών συστημάτων, αλλά και στην παραγωγή, που προσφέρεται, ακόμη και μέσω της ΕΕ, με συνέργειες. Η δημιουργία Ινστιτούτου Έρευνας και Ανάπτυξης Εθνικής Φρουράς θα έπρεπε να ήταν ήδη σε λειτουργία. Μακάρι να υπάρξει σχεδιασμός προς αυτήν την κατεύθυνση και αγορές που θα είναι προσαρμοσμένες στη νέα τεχνολογία του πολέμου, της άμυνας και της αποτροπής. Ως προς τις αγορές κατατίθενται στον ΟΑΣΕ, του οποίου η Γενική Γραμματεία ανήκει σε έναν Τούρκο, διπλωμάτη και πολιτικό οπαδό της Γαλάζιας Πατρίδας, τον Φερντινούν Σινιρλίογλου. Άρα, ουδέν κρυπτόν υπό τον ήλιον. Οι εξ ημετέρων δηλώσεις «κρότου-λάμψης», οι οποίες αφορούν ανακοινώσεις αγορών που δεν συνοδεύονται με επαρκή ποσοστά, παρά μόνο μερικών ωρών - γεγονός που γνωρίζει ο εχθρός - δεν συνιστούν αποτροπή, αλλά κακόγουστα επικοινωνιακά παιχνίδια, που είναι εναντίον της ασφάλειας της πατρίδας. Και ο νοών νοετώ...

Το Bayraktar TP3 είναι η εξέλιξη των δυο προηγούμενων τύπων drones και έχει τη δυνατότητα να αποπνώνεται από το «Ανατολού». Εκτός της παρατήρησης και της συλλογής πληροφοριών, αποτελεί στην ουσία ένα αξιόμαχο βομβαρδιστικό, αφού, εκτός των άλλων, μπορεί να εκτοξεύει και περιφερόμενα πυρομαχικά.

Το θαλάσσιο drone επιφανείας «Marlin» (είδος μεγάλου ψαριού) αποτελεί ένα από πιο σύγχρονα οπτικά συστήματα του Τουρκικού Ναυτικού. Είναι πολλαπλών επιχειρησιακών δυνατοτήτων, από τον εντοπισμό ναρκών ως τη συλλογή πληροφοριών, αναγνώριση στόχων και εκτόξευση πυραύλων.

ΠΥΡΗΝΙΚΟΣ ΑΡΜΑΓΕΔΩΝ:

Ορατός ο κίνδυνος επανάληψης της κρίσης του 1983

Πώς οι πόλεμοι σε Ουκρανία και Μέση Ανατολή εγκυμονούν θανατηφόρους σπόρους

ΑΝΔΡΟΥΛΑ
ΓΚΙΟΥΡΟΥ

Ο κίνδυνος να ξεκινήσει ένας πυρηνικός «Αρμαγεδδών», τυχαία ή από άκραιο φανατισμό, σε έναν κόσμο γεμάτο πυρηνικά όπλα, είναι ορατός. Η ανθρωπότητα, που έχει φθάσει σε επικίνδυνα επίπεδα, και οι φιλοπόλεμες ιαχές μελών του ΝΑΤΟ, με πρωτοστάτες τους ηγέτες Βαλτικών χωρών και το κόμμα του πολέμου στις ΗΠΑ, προοιωνίζονται εφιαλτικά σενάρια για το μέλλον της ανθρωπότητας.

Ελάχιστοι ίσως θυμούνται, πως, μετά την κρίση των πυραύλων στην Κούβα το 1962, ο κίνδυνος αυτός έφτασε πιο κοντά από ποτέ τον Νοέμβριο του 1983.

Στο βιβλίο του ο Βρετανός ιστορικός και κινηματογραφιστής, Τέιλορ Ντάουνινγκ (Taylor Downing), με τίτλο «1983: Ο κόσμος στο χείλος της καταστροφής», καταγράφει, σύμφωνα με αρχεία που αποκατακρίστηκαν μετά την προεδρία των Τζορτζ Μπους και Μπιλ Κλίντον, πως η ανθρωπότητα έφτασε στο παραπέτα ενός πυρηνικού ολέθρου.

Το σκηνικό μιας παράνοιας

Στις 23 του Μάρτη 1983 ο Πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών, Ρόναλντ Ρίγκαν, ανακοινώνει επίσημα το μεγαλειώδες σχέδιο που θα μείνει στην ιστορία ως «Πόλεμος των Αστρών». Ήταν μια άνευ προηγουμένου πρόκληση κατά της ανθρωπότητας, μια κίνηση που αποκάλυπε το πρόσωπο του αμερικανικού ιμπεριαλισμού, των στόχων και των μεθόδων του. Σύμφωνα με το τηλεοπτικό διάγγελμα του Ρίγκαν προς τον αμερικανικό λαό, «το σχέδιο συνίσταται σε σειρά μακρόχρονων προγραμμάτων έρευνας και ανάπτυξης οπλικών συστημάτων, με τελικό στόχο την εξάλειψη της απειλής να δεχτούμε πλήγματα από στρατηγικούς πυρηνικούς πυραύλους». Το σχέδιο αυτό αποτελούσε ακόμη κατάφωρη παραβίαση της Διεθνούς Συνθήκης του 1967 περί μη στρατιωτικοποίησης του Διαστήματος και της Συνθήκης του 1972 για τον περιορισμό των αντιβαλλιστικών

πυραύλων (ABM).

Το σχέδιο των Αμερικανών σπρίχτηκε στην εγκατάσταση ενός γιγαντιαίου δικτύου επιφανειακών και διαστημικών σταθμών, εφοδιασμένων με όπλα ακτίνων λέιζερ, που θα μπορούσαν, θεωρητικά τουλάχιστον, να καταστρέφουν στο Διάστημα τους πυρηνικούς πυραύλους του ανιπάλου προτού αυτοί πλήξουν το αμερικανικό έδαφος.

Επρόκειτο, στην ουσία, για ένα σχέδιο που θα έδινε στις ΗΠΑ τη δυνατότητα να προχωρήσουν στο «πρώτο χτύπημα» κατά της Σοβιετικής Ένωσης, χωρίς να κινδυνεύουν από αντίποινα. Ήταν μέρος του γενικότερου σχεδίου για την «εξαφάνιση της αυτοκρατορίας του κακού», όπως χαρακτήρισε τη Σοβιετική Ένωση και το σοσιαλιστικό σύστημα ο Πρόεδρος των ΗΠΑ.

Η ανακοίνωση του σχεδίου για τον «Πόλεμο των Αστρών» προκάλεσε έντονη αντίδραση σ' όλο τον κόσμο, που περίμενε ότι θα υιοθετηθούν οι προτάσεις και οι προσπάθειες της Σοβιετικής Ένωσης για τη δραστηκή μείωση των πυρηνικών εξοπλισμών. Επιφανείς Αμερικανοί επιστήμονες με διακήρυξη τους ζητούσαν να σταματήσει η στρατιωτικοποίηση του Διαστήματος.

Ο Σοβιετικός τότε ηγέτης, Γιούρι Αντρόποφ, καλεί τις ΗΠΑ να σταματήσουν την εφαρμογή του σχεδίου τους, το οποίο χαρακτήρισε «παρanoiκό».

Όπως αναφέρει το «The Nation» παρουσιάζοντας το βιβλίο του Ντάουνινγκ, στις αρχές της δεκαετίας του 1980, οι σοβιετο-αμερικανικές σχέσεις είχαν φθάσει στο ναδίρ. Με τον γνωστό για τη φιλοπολεμική και αντισοβιετική

ρητορική του Ρόναλντ Ρίγκαν στο τιμόνι του Λευκού Οίκου, οι ΗΠΑ ξεκίνησαν μια άνευ προηγουμένου εξοπλιστική κούρσα. Ο Ρίγκαν είχε προχωρήσει στη δημιουργία του μεγαλύτερου οπλοστασίου της ιστορίας σε καιρό ειρήνης, το οποίο συνοδευόταν από ένα πλήθος νέων κατασκοπευτικών μέσων και μέτρων -μεταξύ άλλων και στον τομέα του ψυχολογικού πολέμου- υπό την καθοδήγηση του τότε επικεφαλής της CIA, Γουίλιαμ Κέισι.

Την ίδια στιγμή, στη Δύση ανα-

σχεδιάστηκε για να προσομοιώσει μια πυρηνική επίθεση σε στόχους του Συμφώνου της Βαρσοβίας. Λόγω του κλίματος, η σοβιετική απάντηση ήταν άνευ προηγουμένου. Βομβαρδιστικά με πυρηνικές κεφαλές και τα σοβιετικά στρατεύματα στην Ανατολική Γερμανία και την Τσεχοσλοβακία τέθηκαν σε ασυνήθιστα επίπεδα συναγερμού. Όλες οι μη αναγνωρίσιμες πτήσεις πάνω από το έδαφος των κρατών - μελών του Συμφώνου της Βαρσοβίας αναχαιτίστηκαν ή εξαναγκάστηκαν σε προσγείωση.

Το παράδειγμα του 1983 είναι ξεκάθαρο. Από ένα λάθος ή μια παρανόηση μπορεί να επέλθει ο όλεθρος. Οι πόλεμοι στην Ουκρανία και τη Μέση Ανατολή εγκυμονούν τους θανατηφόρους σπόρους για επανάληψη τέτοιων μοιραίων λαθών

πύχθηκε ένα γιγαντιαίο φιλειρηνικό κίνημα ενάντια στην ανάπτυξη των αμερικανικών πυρηνικών πυραύλων «Pershing II» και «Κρουζ - Gryphon» στην Ευρώπη. Μόνο στη Δυτική Γερμανία, πάνω από ένα εκατομμύριο διαδηλωτές πλημύριζαν τους δρόμους φωνάζοντας αντι-αμερικανικά και αντι-ΝΑΤΟϊκά συνθήματα. Οι «Pershing II» θα μπορούσαν να φτάσουν στη Μόσχα σε λιγότερο από 10 λεπτά, ενώ οι «Gryphons» θα μπορούσαν να φτάσουν σε λιγότερο από μία ώρα, παρακάμπτοντας τα ραντάρ.

Στις αρχές Νοεμβρίου εκείνης της χρονιάς, το ΝΑΤΟ ξεκίνησε μια άσκηση, το Able Archer, που

Τα σοβιετικά πυρηνικά υποβρύχια έλαβαν θέσεις μάχης.

Το βιβλίο υποστηρίζει ότι οι Δυτικοί ηγέτες δεν γνώριζαν τον πραγματικό βαθμό την αντίδρασης της Μόσχας εκείνη τη στιγμή. Η CIA επέμενε ότι οι Σοβιετικοί απλώς προετοίμαζαν την κοινή γνώμη ενάντια στη σχεδιαζόμενη ανάπτυξη των αμερικανικών πυραύλων μέσω βελνεκούς «Pershing II» στη Δυτική Ευρώπη. Ωστόσο, η κυβέρνηση της Θάισερ, έχοντας πληροφορίες από διπλό πράκτορα της ΚGB, προειδοποίησε με τη μορφή του κατεπείγοντος την Ουάσιγκτον για τον κίνδυνο. Ο διπλωμάτης Τζορτζ Κέναν περιέ-

γραψε το κλίμα του 1983, ότι είχε όλα τα «αλάνθαστα χαρακτηριστικά μιας πορείας προς τον πόλεμο». Ο πρώην Υπουργός Άμυνας των ΗΠΑ, Ρόμπερτ Γκέιτς, είπε ότι ο κόσμος ίσως ήταν στο χείλος του πυρηνικού πολέμου και δεν το γνώριζε καν.

Το ντοκιμαντέρ που προέκυψε με τίτλο «Soviet War Scare, 1983» προβλήθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες στα τέλη του 2007 και λίγο αργότερα στο Ηνωμένο Βασίλειο ως «1983: Brink of Apocalypse».

Σύμφωνα πάντα με την εκδοχή του βιβλίου, ο Σοβιετικός τότε ηγέτης Γιούρι Αντρόποφ είχε πειστεί ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες προετοιμάζονταν για πυρηνική επίθεση κατά της Σοβιετικής Ένωσης. Το 1981, ως επικεφαλής της ΚGB, είχε ξεκινήσει μια από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις συγκέντρωσης πληροφοριών στην ιστορία. Η επιχείρηση RYAN (ένα ρωσικό ακρωνύμιο από τις λέξεις για την πυραυλική πυρηνική επίθεση - Raketno-Yadernoye Napadenie) είχε στόχο να ανακαλυφθούν στοιχεία για πιθανή αμερικανική προετοιμασία για επίθεση. Με την ανάληψη της ηγεσίας της ΕΣΣΔ από τον Αντρόποφ -ο οποίος διαδέχθηκε τον Μπρέζνιεφ- τον Νοέμβριο του 1982, η επιχείρηση RYAN έλαβε ακόμα μεγαλύτερο ειδικό βάρος.

Η κρίση στις διεθνείς σχέσεις επιταχύνθηκε τα πρώτα δύο χρόνια της διοίκησης του Ρίγκαν. Ακολούθησε, στις 8 Μαρτίου του 1983, ο χαρακτηρισμός της ΕΣΣΔ από τον Αμερικανό Πρόεδρο ως... «αυτοκρατορίας του κακού». Δύο εβδομάδες αργότερα, ο Ρίγκαν ανακοίνωσε το πρόγραμμα «Πόλεμος των Αστρών». Τον επόμενο μήνα,

μια μουσική ναυτική άσκηση, η «FleetEx '83», έφερε τρεις αμερικανικές ομάδες πολεμικών πλοίων σε απόσταση αναπνοής από τα σοβιετικά θαλάσσια σύνορα της Απω Ανατολής. Μάλιστα, η άσκηση περιελάμβανε και τον εικονικό βομβαρδισμό μιας σοβιετικής στρατιωτικής βάσης σε ένα νησί.

Ο Αντρόποφ έδωσε την εντολή να απαντηθεί με πραγματικά πυρά οποιαδήποτε άλλη εικονική ή μη επίθεση. Ταυτόχρονα, ζήτησε από τις ΗΠΑ να μην τραβήξουν την κατάσταση στα άκρα. Λίγες εβδομάδες αργότερα, ο Σοβιετικός ηγέτης πεθαίνει από νεφρική νόσο.

Προς τον όλεθρο

Την 1η Σεπτεμβρίου, ένα κορεατικό επιβατικό αεροπλάνο που πετούσε από το Άγκοραϊζ προς τη Σεούλ, άλλαξε την πορεία του ακολουθώντας ένα αμερικανικό κατασκοπευτικό αεροπλάνο και μπήκε απροειδοποίητα στον εναέριο χώρο της Σοβιετικής Ένωσης. Παρά τις προειδοποιήσεις, το αεροπλάνο δεν προχώρησε σε πορεία εξόδου, με αποτέλεσμα να καταρριφθεί, μαζί με τους 269 επιβάτες, από σοβιετικά μαχητικά. Η σοβιετική ηγεσία επέμεινε ότι το αεροπλάνο ήταν σε αποστολή κατασκοπίας. Οι ΗΠΑ κατηγορήσαν την ΕΣΣΔ για προληπτική δολοφονία, παρά το ότι οι αμερικανικές υπηρεσίες πληροφοριών υπογράμμισαν στον Λευκό Οίκο ότι οι Σοβιετικοί ενδέχεται όντως να είχαν περάσει το επιβατικό αεροπλάνο για κατασκοπευτικό. Μάλιστα, ένα άρθρο στο «The Nation» την επόμενη χρονιά, αποκάλυπτε ότι το αμερικανικό Υπουργείο Άμυνας είχε όλη την τεχνική δυνατότητα να ελέγξει και να διαπιστώσει την πορεία της πτήσης KAL 007 και θα μπορούσε να προειδοποιήσει έγκαιρα ανά πάσα στιγμή, αλλά επέλεξε συνειδητά να μην το κάνει.

Στο μεταξύ, το NATO συνέχιζε το Able Archer στο πλαίσιο της άσκησης που εκτεινόταν από τη Νορβηγία μέχρι την Τουρκία. Σε αυτήν την γιγαντιαία κλίμακας προσομοίωση πυρηνικού πολέμου συμμετείχαν συνολικά 100.000 NATOϊκοί στρατιώτες, συμπεριλαμβανομένων 19.000 Αμερικανών, που διέσχισαν τον Ατλαντικό μουσικά. Αυτό που πραγματικά ανησυχούσε τους Σοβιετικούς ήταν το γεγονός πως, ενώ το Able Archer δεν απαιτούσε στρατεύματα,

είχαν μαζευτεί πολλά από αυτά μπροστά στα σύνορα των χωρών του Συμφώνου της Βαρσοβίας.

Η ΚGB από το Λονδίνο προειδοποίησε ότι οι δυνάμεις του NATO είχαν τεθεί σε κατάσταση συναγερμού και ίσως ετοιμάζονταν για το πρώτο χτύπημα, το οποίο μάλιστα προσδιόριζαν μέσα στις επόμενες επτά με δέκα μέρες! Οι μισοί πυρηνικοί πύραυλοι SS-20 αναπτύχθηκαν στις μουσικές βάσεις εκτόξευσης. Μέσα σε μισή ώρα, τα μαχητικά MiG-23 στις βάσεις της Ανατολικής Γερμανίας ήταν σε κατάσταση μάχης.

Ο επικεφαλής του Σοβιετικού Γενικού Επιτελείου, στρατάρχης Νικολάι Ογκάρκοφ, φέρεται να είχε μεταβεί στο ειδικό καταφύγιο του επιτελείου έξω από τη Μόσχα, απ' όπου θα μπορούσε να διατάξει επίθεση εάν η ηγεσία στο Κρεμλίνο είχε εξοντωθεί μετά το πρώτο χτύπημα. Σε ένα σιλό πυραύλων SS-19 εμφανίστηκε ένας αξιωματικός της ΚGB, με εντολή να εξασφαλίσει πως οι εντολές για εκτόξευση θα εκτελούνταν.

Σωτήρια κίνηση

Την ίδια περίοδο, ένα σφάλμα λογισμικού σε έναν σοβιετικό σταθμό έγκαιρης προειδοποίησης για πυρηνική επίθεση ανέφερε πέντε εκτοξεύσεις αμερικανικών διπλωματικών πυραύλων. Χάρη στη σωτήρια ψυχραιμία του Σοβιετικού αξιωματικού βάρδιας, ο οποίος διαπίστωσε το σφάλμα, δεν υπήρξε σοβιετική πυραυλική απάντηση. Το συμβάν εκείνο μπορεί να έληξε αίσια, αλλά πυροδότησε την ανησυχία για την εγκυρότητα των ηλεκτρονικών συστημάτων που αφορούσαν το πυρηνικό οπλοστάσιο.

Το NATO προχώρησε κανονικά την άσκηση και την ολοκλήρωσε. Και αίφνης... σιωπή. Οι υπηρεσίες πληροφοριών προσπαθούσαν να καταλάβουν τι είχε συμβεί.

Όταν ο Ρίγκαν έμαθε για τη σοβιετική αντίδραση, πανικοβλήθηκε. Άρχισε να «μαζεύει» τη φιλοπόλεμη και αντισοβιετική ρητορική του και ξεκίνησε την τακτική της «προσέγγισης».

Το παράδειγμα του 1983 είναι ξεκάθαρο. Από ένα λάθος ή μια παρανόηση μπορεί να επέλθει ο όλεθρος. Οι πόλεμοι στην Ουκρανία και τη Μέση Ανατολή εγκυμονούν τους θανατηφόρους σπόρους για επανάληψη τέτοιων μοιραίων λαθών.

ΑΠΟΨΗ «ΑΝΤΡΟΣ Γ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ*

Σύγχρονες επιλογές επαγγελματικής κατεύθυνσης

Η τουριστική βιομηχανία, ως η κινητήρια δύναμη της κυπριακής οικονομίας, αντιμετωπίζει σήμερα σοβαρά προβλήματα στελέχωσης με κατάλληλα καταρτισμένο εργατικό δυναμικό. Οι πλείστες τουριστικές επιχειρήσεις δυσκολεύονται να εξεύρουν ντόπιο εργατικό δυναμικό που να πλαισιώνει τους παλαιότερους στον τομέα λόγω του δύσκολου ωραρίου, της υποστελέχωσης αλλά και της ανησυχίας. Η εργοδότηση ξένου ανειδίκευτου εργατικού προσωπικού αποτελεί μόνο προσωρινή λύση ή λύση άμεσης ανάγκης για κάλυψη κενών θέσεων.

Η βιομηχανία τουρισμού προσφέρεται για άμεση εργασία, ανέλιξη και σταδιοδρομία. Η αλλαγή του βασικού κορμού του προσωπικού κάθε χρόνο και οι γρήγορες προσθήκες για κάλυψη αδυναμιών με προσωπικό χωρίς εργασιακή ειδικευση δεν συμβάλλουν στην προσέλκυση σταθερών τουριστών, που επιλέγουν ξανά την Κύπρο, αλλά, αντίθετα, πλήττουν την ποιότητα του τουριστικού προϊόντος.

Χρόνο με τον χρόνο οι ανάγκες και απαιτήσεις των τουριστών αλλάζουν και η Κύπρος δεν μπορεί να μένει στάσιμη, όσον αφορά την ικανοποίηση και των πιο απαιτητικών επισκεπτών, που επιζητούν νέες μορφές τουρισμού και υπηρεσίες υψηλών προδιαγραφών.

Η αειφορία, το περιβάλλον, η ευεξία, η αυθεντικότητα αλλά και οι ανθρώπινες αξίες αποτελούν βασικές ανάγκες, οι οποίες καλούμαστε να αναγνωρίσουμε αλλά και να εντάξουμε στο νέο τουριστικό πακέτο παροχής υπηρεσιών. Αρκετοί πελάτες είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν περισσότερο, αλλά θα πρέπει η αξία της τιμής του προσφερόμενου προϊόντος ν' ανταποκρίνεται επάξια στις απαιτήσεις τους.

Η Κύπρος θα πρέπει να παραμείνει ένας ποιοτικός τουριστικός προορισμός μακριά από φαινόμενα μαζικού ή και υπερτουρισμού, όπως η Ισπανία, η Ιταλία, η Κροατία, η Ταϊλάνδη,

που προκαλούν αντιδράσεις στις τοπικές κοινωνίες. Ως ελκυστικός τουριστικός προορισμός θα πρέπει να προσελκύσουμε ενθουσιώδη άτομα, να εμπιστευτούμε νέους ανθρώπους με προσόντα, παραχωρώντας τους ωφελήματα και εχέγγυα για ν' αναλάβουν τα νηπία τουριστικών επιχειρήσεων.

Η λεγόμενη «νεκρή» χειμερινή περίοδος, ιδιαίτερα στην επαρχία Αμμοχώστου, προσφέρεται άνετα για περαιτέρω εκπαίδευση, ειδικευση και επιμόρφωση του εργατικού δυναμικού. Αρκετές σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αλλά και κολέγια προσφέρουν αξιολογικά προγράμματα Ξενοδοχειακής Διοίκησης στην

βιομηχανία και γι' αυτόν τον λόγο επιβάλλεται η συνεχής επιμόρφωση και η εκμάθηση ξένων γλωσσών. Η επένδυση στην εκπαίδευση και ανάπτυξη του προσωπικού, όπως και η απόκτηση εμπειριών στον τομέα της τουριστικής βιομηχανίας συμβάλλουν στην κατανόηση των αναγκών των πελατών, στην υιοθέτηση νέων τεχνολογιών στη διαχείριση κρατήσεων και στη βελτίωση των κτηριακών υποδομών προς όφελος των επισκεπτών.

Μέσω της σωστής κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού συμβάλλουμε στην κατάλληλη επιλογή επαγγελματικού προσα-

Μέσω της σωστής κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού συμβάλλουμε στην κατάλληλη επιλογή επαγγελματικού προσανατολισμού για νέους ανθρώπους, οι οποίοι μπορούν να ωθήσουν με τη μόρφωση και εμπειρία τους την ανάπτυξη της οικονομίας

επαρχία Αμμοχώστου και αλλού, εφοδιάζοντας με τον καλύτερο τρόπο τους φοιτητές για ν' ανταποκριθούν στις νέες τουριστικές απαιτήσεις και προκλήσεις.

Αυτήν την περίοδο οι μαθητρίες και οι μαθητές της Γ Γυμνασίου καλούνται να επιλέξουν τον επαγγελματικό προσανατολισμό που θα ακολουθήσουν μετά το γυμνάσιο, στη βάση των ενδιαφερόντων και ικανοτήτων τους. Στην Τεχνική Εκπαίδευση υπάρχουν κατευθύνσεις που προάγουν την ανάπτυξη της πρακτικής ευφυΐας των μαθητριών/μαθητών, όπως οι ειδικότητες θεωρητικής και πρακτικής κατεύθυνσης. Σ' αυτές συγκαταλέγονται οι Τουριστικές Υπηρεσίες και ο Κλάδος Ξενοδοχειακών και Επισιτιστικών Επαγγελμάτων.

Η Κύπρος έχει μεγάλη ανάγκη από άρτια καταρτισμένο εργατικό δυναμικό στην τουριστική

νατολισμού για νέους ανθρώπους, οι οποίοι μπορούν να ωθήσουν με τη μόρφωση και εμπειρία τους την ανάπτυξη της οικονομίας και την καταπολέμηση της ανεργίας.

Η ανατροφοδότηση και συνεχής ενημέρωση μέσα από διάφορα ερωτηματολόγια μάς βοηθούν να αξιολογήσουμε σωστά τις γνώμες, ανάγκες και παράπονα των πελατών μας, διατηρώντας έτσι καλή τουριστική και επενδυτική φήμη. Η Κύπρος διαθέτει όλα τα πλεονεκτήματα που την καθιστούν έναν διαφορετικό από τους ανταγωνιστές της προορισμό. Βασική προτεραιότητα αποτελεί η επένδυση στο ντόπιο εργατικό δυναμικό, η παραχώρηση σχετικών οικονομικών κινήτρων, θέτιοντας στο επίκεντρο τις ανθρώπινες αξίες και το οικονομικό όφελος της τοπικής κοινωνίας.

*Τέως Δήμαρχος Λερνείας

Μπανιέρας δολοφονίες 1963

Το βρομερό ψέμα του Ραούφ Ντενκτάς

Να κατατεθεί διορθωτικό υπόμνημα στον ΟΗΕ και στην ΕΕ, με την αλήθεια για την προβοκάτσια που σκόπιμα ξεκίνησε ο Ντενκτάς το 1963 εις βάρος των Ελλήνων της Κύπρου

ΦΑΝΟΥΛΑ ΑΡΓΥΡΟΥ,
Ερευνήτρια/
δημοσιογράφος

Πρέπει, επιτέλους, η κυπριακή Κυβέρνηση ν' αναλάβει επίσημα να βουλώσει το στόμα τής βρομερής τουρκικής μαύρης προπαγάνδας. Να καταθέσει διορθωτικό υπόμνημα στον ΟΗΕ και στην ΕΕ, με την αλήθεια για τη βρομερή προβοκάτσια που σκόπιμα ξεκίνησε ο Ραούφ Ντενκτάς το 1963 εις βάρος των Ελλήνων της Κύπρου. Ότι, τάχα, δολοφόνησαν μια μητέρα και τα τρία της παιδιά το 1963 στην μπανιέρα του σπιτιού τους. Πρόσφατη σιχαμερή διαδήλωση έξω από την Υπάτη Αρμοστεία της ΚΔ στο Λονδίνο.

<https://www.sigmalive.com/news/kypriako/1259652/tourkoi-prokaloun-me-matomeni-mpaniera-ekso-aro-presvia-kd-sto-londino-vid>

Για την αλήθεια των γεγονότων παραθέτω:

1) Το εκτενές άρθρο του Δρος Λάμπρου Καούλλα στη «Σημερινή», 21.12.2020, «Ματωμένα Χριστούγεννα» 1963 & η αεναώς ανακυκλούμενη «σφαγή της μπανιέρας»

<https://simerini.sigmalive.com/article/2020/12/21/matomena-khristougenna-1963-e-skenothesia-tes-aenaos-anakukloumenes-sphages-tes-mpanieras/>

2) Το βιβλίο μας της «Κίνησης για Ελευθερία και Δικαιοσύνη στην Κύπρο», Λευκωσία 2009, «Αιματηρή Αλήθεια - Bloody Truth», σελ. 66-69, στο οποίο καταγράψαμε την αλήθεια όπως την φανέρωσε ο μ. δημοσιογράφος, Κώστας Γεννάρης, στο βιβλίο του «Εξ Ανατολών», που εκδόθηκε το 2000.

Μάλιστα, η σκέψη για το βιβλίο του, όπως έγραψε ο Κ. Γεννάρης, γεννήθηκε από την προσωπική του εμπειρία μαθαίνοντας την αλήθεια από Τούρκο συνάδελφό του σε μια συνάντησή τους στην Αθήνα, και τον οποίο είχε γνωρίσει. Πώς η φωτογραφία χρησιμοποιήθηκε και σκηνοθετήθηκε από τους Τούρκους κατά κόρον για τουρκική προπαγάνδα, για ν' «αποδείξει» την τάχα «βαρβαρότητα» των Ελληνο-

κυπρίων για δήθεν «γενοκτονία» των Τουρκοκυπρίων. Και ότι δεν μπορούν να ζήσουν μαζί! Και για να «τεκμηριώσουν» με αυτήν τη φρίκη την... ανάγκη για δύο κράτη στην Κύπρο βάσει του σχεδίου του Δρος Νιχάτ Ερίμ του 1956, για «επανάκτηση της Κύπρου».

Ο Τούρκος δημοσιογράφος, που εξομολογήθηκε στον Κώστα Γεννάρη την αλήθεια, ήταν ο Αχμέτ Μπαράν. Ο Μπαράν ήθελε να πει σε κάποιον την αλήθεια, δεν επιθυμούσε να πεθάνει χωρίς να έχει ξεσκεπάσει εκείνη τη σοβαρή αδικία σε βάρος των Ελλήνων. Μίλησε στον Κ. Γεννάρη, με την προϋπόθεση ο Γεννάρης να μην πει τίποτα ενόσω ζούσε. Αυτό ο Γεννάρης το τήρησε και έτσι αποκάλυψε την αλήθεια μετά τον θάνατο του Μπαράν.

Στο βιβλίο του ο Γεννάρης έγραψε:

«Εκείνο το βράδυ, ο Αχμέτ με άφησε άφωνο. Χωρίς προειδοποίηση, χωρίς κανένα προειδοισμό, μου είπε: «Ξέρεις εκείνη τη φωτογραφία με τα τρία παιδιά και τη μητέρα τους δολοφονημένους μέσα στο μπάνιο, εγώ τράβηξα εκείνη τη φωτογραφία».

»Εκείνη την περίοδο βρισκόταν στην Κύπρο για να καλύψει

τα γεγονότα του 1963. Ένα βράδυ, όπως έπινε τον καφέ του με μερικούς φίλους... μπήκαν δύο ένοπλοι και του ζήτησαν να τους ακολουθήσει. Τον πήραν με αυτοκίνητο στο σπίτι όπου είχε γίνει το έγκλημα. Μόλις έφθασαν, είδε πως ο χώρος ήταν γεμάτος από άλλους ένοπλους αξιωματικούς του τουρκικού αποσπάσματος στην Κύπρο. Οι οποίοι τον διέταξαν να φωτογραφήσει το έγκλημα. Έκανε ό,τι τον διέταξαν και τότε ένας από τους ενόπλους του ζήτησε να παραδώσει το φιλμ και να ξεχάσει ό,τι έκαμε και ό,τι είδε. Ο Αχμέτ ήθελε να μάθει τι πραγματικά είχε συμβεί και έμαθε.

»Ο πατέρας των τριών παιδιών είχε τρελαθεί. Εκτέλεσε τα παιδιά και τη γυναίκα του και μετά εξαφανίστηκε. Τον απομάκρυνε ο τουρ-

Ο Ραούφ Ντενκτάς πέθανε 13.1.2012.

Πώς η φωτογραφία χρησιμοποιήθηκε και σκηνοθετήθηκε από τους Τούρκους κατά κόρον για τουρκική προπαγάνδα, για ν' «αποδείξει» την τάχα «βαρβαρότητα» των Ελληνοκυπρίων για δήθεν «γενοκτονία» των Τουρκοκυπρίων

κικός στρατός, για να εμφανιστεί μετά από 24 χρόνια να υπηρετεί κάπου βαθιά στην Ανατολία. Παντρεμένος ξανά».

Ηταν, λέει, στην Κύπρο για να καλύψει τις φωτογραφίες τις δολοφονικές σκηνές το 1963. Ένα βράδυ, εκεί που είναι μετρημένοι οι άνθρωποι της Ανατολίας, τον πήραν και τον έφεραν στο σπίτι όπου έγινε το έγκλημα. Εκεί τον διέταξαν να φωτογραφήσει το έγκλημα. Εκεί στη συνέχεια, με σκοπευμένο το όπλο, ένας από αυτούς τον ζήτησε να παραδώσει το φιλμ και να ξεχάσει ό,τι είδε στο σπίτι εκείνο και, βέβαια, όσο είδε εκεί.

Ο Αχμέτ όμως ήθελε να μάθει τι έγινε, πως έγινε το έγκλημα με τα τρία στην κοιλιά της τουρκικής συνοικίας, μακριά από τα σημεία των μαχών, μακριά από τις ελληνοκυπριακές. Και έμαθε.

Ο πατέρας των παιδιών είχε λάβει ομοίως. Και εκτέλεσε τα παιδιά του και τη σύζυγό του. Εν ψυχρώ. Και στη συνέχεια ο δολοφόνος εξαφανίστηκε. Τον έφεραν στην ομορφιά της. Για να επανεμφανιστεί και πάλι, ύστερα από κάποια ποικίλη αλόωρη χρονιά σιχαμένη, να υπηρετεί κάπου στα βάθη της Ανατολίας, την πατριδα τους. Με συνέπεια να μην πει τίποτα και μονοβουλήσει κάποια στιγμή ότι ήθελε, μαζί με εκείνους που του ζήτησαν να «φωτογραφήσει» το «έγκλημα».

Ο Αχμέτ δεν άντεξε το μυστικό. Και θέλησε να πει την αλήθεια με τον τρόπο. Και έτσι έγινε η φωτογραφία. Ο Τούρκος έλεγε ψέματα για το δολοφόνο των τριών παιδιών και της μητέρας τους. Το έγκλημα δεν έγινε στην Ομορφιά, μια συνοικία όπου όπως έγιναν μεγάλες μάχες και όπου ενδεχόμενος να έχουν σημαδιά και σκαρτίττες και από τις δύο πλευρές. Εκεί που βρισκόταν το σπίτι που τραβήχτηκε, στην καρδιά της τουρκικής συνοικίας της Ανατολίας, δεν μπορούσαν να φτιάξουν Έλληνες για να διαπρέξουν το φρεσάτο από έγκλημα. Και τότε χρόνια ζούσε με από το φοβερό μυστικό.

Με εξόρασε να μην το χρησιμοποιήσει. Και αν το χρησιμοποιούσε τότε, είναι γιατί ο Αχμέτ πέθανε. Αλλά και γιατί, εφενόπιω τότε, είναι γιατί ο Αχμέτ πέθανε.

Η σελίδα 17 στο βιβλίο του Κώστα Γενάρη, «Εξ Ανατολών».

Ο Αχμέτ είπε στον Γεννάρη ότι το έγκλημα ούτε καν έγινε στην Ομορφιά. Όπως διατείνεται η τουρκική προπαγάνδα. Εκτελέστηκε σε μια περιοχή βαθιά στην καρδιά της τουρκικής συνοικίας της Λευκωσίας. Όπου οι Ελληνοκυπριοι δεν μπορούσαν να πλησιάσουν.

Και πρόσθεσε ο Κ. Γεννάρης ότι, ερευνώντας για το βιβλίο του, βρήκε άλλα πολλά παρόμοια περιστατικά που εξυπνέτησαν τα τουρκικά συμφέροντα και τους στόχους της Άγκυρας και που η ΤΜΤ ενεργοποίησε ως την πολιτική της στην Κύπρο.

(Από το δίγλωσσο βιβλίο «Αιματηρή Αλήθεια - Bloody Truth»).

Ο Δρ Λάμπρος Καούλλας στο άρθρο του στη «Σημερινή», 21.12.2020, ανέφερε και τούτο:

«...Και ο Τουρκοκύπριος δημοσιογράφος Şener Levent σε μια σειρά από δημοσιεύματα στην τουρκοκυπριακή εφημερίδα «Afrika» (04/01/2015) και την ελληνοκυπριακή «Πολίτης» (07/01/2015, 08/01/2015) δημοσίευσε φωτογραφίες από το «έγκλημα της μπανιέρας» πριν να μετακινηθούν τα πτώματα, προκαλώντας το μένος τουρκοκυπριακών πολιτικών κύκλων διότι με τις αποκαλύψεις του χαλούσε αυτό το σημαντικό

“

Ο δολοφόνος ήταν ο επίταρος του τουρκικού στρατού Nihat İlhan ευρισκόμενος σε κατάσταση αμόκ και μετά φυγαδεύτηκε από τις τουρκικές Αρχές...

αφήγημα. Εξάλλου, το σπίτι όπου διαδραματίστηκε το περιστατικό διατηρήθηκε, όπως και η μπανιέρα και το αποχωρητήριο, και ονομάστηκε «Μουσείο Βαρβαρότητας».

(Σημ. Φ.Α. Σύμφωνα με την εξομολόγηση του Αχμέτ Μπαράν, η σφαγή δεν έγινε στο λεγόμενο «Μουσείο Βαρβαρότητας» όπου στήθηκε τελικά το ψέμα).

...Το 2012 οι Theoristi Stylianos-Lambert (TEΠAK) και Alexandra Bounia (Πανεπιστήμιο Αιγαίου) έγραψαν στο επιστημονικό περιοδικό

«Museum & Society» (τ. 10/3) σε δημοσίευση με τίτλο «War Museums and Photography»:

«Ένας πρώην διοικητής της TMT, που ήταν παρών στη σκηνή του εγκλήματος, παραδέχτηκε ότι οι πρώτες φωτογραφίες τραβήχτηκαν από την TMT και είναι πολύ διαφορετικές από την εικόνα που έγινε τελικά διάσημη...».

Ο δολοφόνος ήταν ο επίταρος του τουρκικού στρατού, Nihat İlhan, ευρισκόμενος σε κατάσταση αμόκ, και μετά φυγαδεύτηκε από τις τουρκικές Αρχές...

(TMT: Turk Mukavemet Teskilati - Τουρκική Αντιστασιακή Οργάνωση, που ήταν ουσιαστικά τουρκοκυπριακή παραστρατιωτική οργάνωση ελεγχόμενη από την Τουρκία με στρατιωτική εκπαίδευση ειδικών δυνάμεων, η οποία δημιουργήθηκε από τον Ραούφ Ντενκτάς και τον Τούρκο στρατι-

ωπικό Ριζά Βουρουσκάν το 1958, ως αντιτάξιμο στην ΕΟΚΑ).

1955, 1958, 1962 - Αυτοβόμβες

Εν συντομία τα εξής παραδείγματα από το βιβλίο «Αιματηρή Αλήθεια - Bloody Truth». Οι πρακτικές που χρησιμοποίησε η τουρκοκυπριακή ηγεσία για να φανατίσει την τουρκική μειονότητα αφενός και να πείσει τους ξένους αφετέρου για τα κίνητά της, ήταν τα ίδια που δοκιμάστηκαν με επιτυχία στο ανθελληνικό πογκρόμ στην Κωνσταντινούπολη, στις 6 και 7 Σεπτεμβρίου 1955.

Η έκρηξη δυναμίτη στο τουρκικό προξενείο της Θεσσαλονίκης στις 6 Σεπτεμβρίου 1955, όπου και το σπίτι του Μουσταφά Κεμάλ Ατατούρκ, ήταν διατεταγμένη ενέργεια Τούρκων πρακτόρων και κρατικών υπαλλήλων. Την ίδια μέθοδο χρησιμοποίησαν η TMT και ο Ντενκτάς με βόμβα στην είσοδο του Γραφείου Τύπου του τουρκικού προξενείου στη Λευκωσία.

Ο ίδιος ο Ραούφ Ντενκτάς ομολόγησε δημόσια, αργότερα, από βρετανική τηλεόραση, τη σκόπιμη εκείνη προβοκάτσια, ως αναγκαία για την κινητοποίηση του τουρκοκυπριακού πληθυσμού εναντίον των Ελλήνων. Την ίδια μέθοδο χρησιμοποίησε και η TMT το 1962 με βόμβα στο τέμενος Μπαϊρακτάρη στην ελληνική συνοικία της Λευκωσίας, αποδίδοντας την ενέργεια στους Έλληνες...

ΑΠΟΨΗ “ ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ*

Θέσεις εργασίας στο Δημόσιο: Μία θέση ανά σπίτι

Η Κύπρος, με πληθυσμό περίπου 900.000 κατοίκους, διαθέτει έναν από τους υψηλότερους αριθμούς δημοσίων υπαλλήλων, σε αναλογία με τον πληθυσμό της, στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η αναλογία αυτή, περίπου 7,8% του πληθυσμού, είναι ενδεικτική της πολιτικής προσλήψεων στο Δημόσιο που καθιέρωσε η Κυπριακή Δημοκρατία με τη γέννησή της και την υπερπροστασία που παρέχει σε αυτή μέχρι σήμερα, με τη σύμφωνη, βέβαια, γνώμη όλων των κομμάτων και βουλευτών που θήτευσαν από το 1960 μέχρι σήμερα: Καπιταλιστών, κομμουνιστών, σταλινιστών, φιλελεύθερων, συντηρητικών, Μακαριακών, Γριβικών, ακροδεξιών, σοσιαλιστών, δημοκρατικών, μετριοπαθών, πατριωτών, προδοτών, διεθνιστών και άλλων.

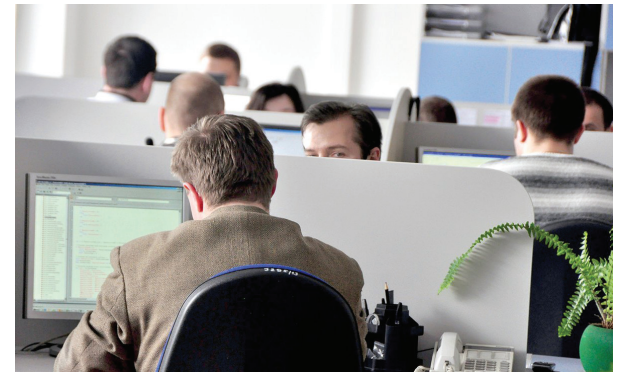
Ως αποτέλεσμα αυτής της πολιτικής, ως προς την προστασία, ενίσχυση και γιγάντωση των θέσεων στον Δημόσιο Τομέα, έχουμε την κοινωνική καθιέρωση του “Κυπριακού Ονείρου” (ανάλογο του American Dream), όπου ο κάθε πολίτης ονειρεύεται γι’ αυτόν, τα παιδιά του και τα εγγόνια του μια κυβερνητική δουλειά. Σε αυτό το “Ονειρο” είναι που χτίστηκαν και χτίζονται πολιτικά γραφεία, πολιτικές καριέρες, κουμπιές, συμπυκνώματα, βολέματα, παράπονα, παρεξηγήσεις, απαιτήσεις και ανδρώθηκαν εργατοπατέρες.

Δικαιολογημένα ο Δημόσιος Τομέας αποτελεί σημαντικό πυλώνα τόσο για την οικονομία όσο και για την κοινωνική συνοχή της χώρας.

Η ανισοκατανομή θέσεων

Ως εισαγωγή σε αυτό το κεφάλαιο σημειώνω ότι, τόσο το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας όσο και το Σχέδιο Ανάν (του Δημοψηφίσματος του 2004) περιελάμβαναν αναλογία μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, βάσει πληθυσμού ή άλλης δικαιολογίας, τόσο στις προσλήψεις στη Δημόσια Υπηρεσία όσο και στα κρατικά αξιώματα. Βέβαια, αυτήν τη λύση την βρίσκουμε παγκοσμίως είτε ως μέθοδο ενίσχυσης μειονοτήτων ή φύλων ή κάποιων άλλων κατηγοριών πολιτών και, παρόλο που δεν συμφωνώ μαζί της, εντούτοις εφόσον εφαρμόζεται άρα κάτι εξυπηρετεί.

Και επανέρχομενος στον υπερπληθυσμό του κυπριακού Δημοσίου και Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα, σημειώνω το φαινόμενο όπου πολλές οικογένειες έχουν όλα ή σχεδόν όλα τα μέλη τους να είναι στον Τομέα, ενώ άλλες

δεν έχουν κανένα. Αυτό οδηγεί σε πραγματική οικονομική και κοινωνική ανισορροπία. Και είναι αναπόφευκτο, αφού 70.000 άτομα, και κατ’ επέκταση ο οικογενειακός τους κύκλος (άρα το λιγότερο 140.000 άτομα από έναν πληθυσμό των 900.000), μπορούν ν’ αγοράσουν ελαιόλαδο ακόμα και αν αυτού η τιμή φτάσει τα 30 ευρώ το λίτρο, αλλά έχουν την οικονομική άνεση να αγοράσουν και τα ελαιόδεντρα

όσα κι αν κοστίζει (αφού ισχύει η Αυτόματη Τιμαριθμική Αναπροσαρμογή - ΑΤΑ).

Βιώσιμη κοινωνική πρόνοια

Η δίκαιη κατανομή των πόρων μπορεί να μειώσει την ανάγκη για πρόσθετες δαπάνες κοινωνικής πρόνοιας, ενισχύοντας τη μακροχρόνια βιωσιμότητα του κράτους. Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα, μικρό τσεκκούδι,

“

Και επανέρχομενος στον υπερπληθυσμό του κυπριακού Δημόσιου και Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα, σημειώνω το φαινόμενο όπου πολλές οικογένειες έχουν όλα ή σχεδόν όλα τα μέλη τους να είναι στον Τομέα, ενώ άλλες δεν έχουν κανένα

για να παράγουν και το δικό τους λάδι και να το πουλούν και αυτοί 30 ευρώ (αφού οι τράπεζες τους δίνουν δάνεια με κλειστά τα μάτια, αφού έχουν σίγουρο μισθό διά βίου), άρα: γιατί το παζάρι να ρίξει τις τιμές του;

Η πρόταση: Μία θέση ανά σπίτι

Η «μία θέση Δημοσίου ανά σπίτι» αποσκοπεί στη δίκαιη κατανομή των θέσεων στον ονειρεμένο κυπριακό Δημόσιο Τομέα, εξασφαλίζοντας ότι κάθε οικογένεια στην Κύπρο θα έχει τουλάχιστον έναν εργαζόμενο στο Δημόσιο. Άρα μπορούν όλοι να έχουν από ένα λίτρο λάδι ή έστω μισό, όσο κομμουνιστικό και αν ακούγεται! Οι κομμουνιστές του τόπου θα κρίνουν καλύτερα!

Μείωση κοινωνικών ανισοτήτων

Αυτό εξασφαλίζει ισότιμη πρόσβαση στα προνόμια του Δημόσιου Τομέα, μειώνοντας τις ανισότητες μεταξύ των οικογενειών. Σίγουρη δουλειά, λιγότερο άγχος για το παρόν και το μέλλον, λιγότερα ψυχοφάρμακα, σίγουρη σύνταξη, δεν χάνω τη δουλειά μου αν αρρωστήσω, υψηλοί μισθοί που μόνο αυξάνονται, ένα λίτρο “λάδι καλό” βρέξει-χιονίσει

επίδομα ενοικίου και ούτω καθεξής.

Ενίσχυση της εμπιστοσύνης στο κράτος

Η εφαρμογή ενός δίκαιου μοντέλου πρόσληψης θα ενισχύσει την εμπιστοσύνη των πολιτών προς την Κυβέρνηση και τα Κομματα, προάγοντας την κοινωνική συνοχή και ελαχιστοποιώντας ή εξαλείφοντας τις κοινωνικές τάξεις “Φτωχοί” και “Στα όρια της Φτώχειας”.

Βέβαια η «μία θέση ανά σπίτι» αποτελεί μια ριζοσπαστική, ουτοπική λύση για την αντιμετώπιση των κοινωνικο-οικονομικών ανισοτήτων που προκύπτουν από τη συγκέντρωση των Δημοσίων Θέσεων σε λίγες οικογένειες. Και σίγουρα δεν χρειάζεται να γίνει ανάλυση του υφιστάμενου κεφαλαίου παραγωγικότητα στη Δημόσια Υπηρεσία, αναπάντητες κλήσεις παντού, ικανότητες, μέσον, γραπτές εισαγωγικές εξετάσεις, συνέντευξη, πρωτοβουλίες προσωπικού, διάθεση για εργασία του προσωπικού, ακαδημαϊκές γνώσεις προσωπικού, εξυπηρέτηση του κοινού, ευγένεια, ενουναίθηση προς τους πελάτες-πολίτες, κλπ!

* Επικοινωνιολόγος - Connekt Communication Consultants

Η Ναυμαχία της Έλλης

Η νίκη του Ελληνικού Στόλου, υπό τον Ναύαρχο Παύλο Κουντουριώτη

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

Ο Δεκέμβριος του 1912 και ο Γενάρης του 1913 ήταν για το Ελληνικό Πολεμικό Ναυτικό μήνες ηρωισμού και δόξας. Στα γαλανά νερά του Αιγαίου ξαναζωντάνεψαν οι Σαλαμίνες και τα τρόπαια του Εικοσιένα. Τα ελληνικά νησιά του Αιγαίου απελευθερώνονταν το ένα μετά το άλλο και σε δυο αναμετρήσεις του Ελληνικού με τον Τουρκικό Στόλο, οι απόγονοι του Θεμιστοκλή, του Μιαούλη, του Κανάρη και τον θρυλικών μπουρλοτιέρηδων κόσμησαν με νέα διαμάντια το στέμμα της άφθαρτης ελληνικής Δόξας. Η επίσημη κήρυξη του Βαλκανικού Πολέμου είχε μεταβιβαστεί στον Ελληνικό Στόλο από την 3η νυκτερινή ώρα της 5ης Οκτωβρίου 1912. Ενώ ο Ελληνικός Στρατός με αρχιστράτηγο τον Διάδοχο Κωνσταντίνο ήταν έτοιμος να εξορμήσει προς τον θρίαμβο και τη δόξα, απελευθερώνοντας σκλαβωμένα ελληνικά εδάφη, ο Ελληνικός Στόλος ετοιμαζόταν για νέα τρόπαια στα γαλανά νερά του Αιγαίου. Από εκείνη τη στιγμή είχαν αποπλεύσει από τον Φαληρικό Όρμο όλα τα αντιτορπιτικά, που συγκροτούσαν τον ελαφρό σιολίσκο και το ανεφοδιαστικό «Κανάρης».

Μέσα στον Φαληρικό Όρμο είχαν παραμείνει μόνο τα θωρηκτικά «Αβέρωφ», «Σπέτσιαι», «Υδρα», «Ψαρά» και τα τορπιλοβόλα «11» και «15», έτοιμα κι αυτά ν' αποπλεύσουν μόλις θα περαιωνόταν η επιθεώρησή τους από τον Βασιλέα Γεώργιο. «Ο φωτεινός ήλιος της

μεγάλης εκείνης ημέρας διά τον Ελληνισμό», γράφει ο Επαμεινώνδας Μπαμπούρης, «εύρισκε τους κυβερνήτες και τα επιτελεία των πολεμικών μας σκαφών παρατεταγμένους εις την πρύμνην του θωρηκτικού «Αβέρωφ» και τα πληρώματα των άλλων πολεμικών εις τα καταστρώματα των πλοίων των, εν αναμονή της ελεύσεως του Βασιλέως και της Κυβερνήσεως...».

Στις 10.30 διάτορες κραυγές και χειροκροτήματα διέσχισαν την παραλία μόλις φάνηκε η αμμάκτος που μετέφερε από την εξέδρα της ακτής στη ναυαρχίδα τον Πρωθυπουργό Ελευθέριο Βενιζέλο, τον Υπουργό Ναυτικών Νικόλαο Σιράτο, τον Αρχηγό της ναυτικής αποστολής Ναύαρχο Τόφνελ και τον Αρχηγό του ΓΕΝ, Αντιπλοίαρχο Μαιθαιόπουλο. Ο Πρωθυπουργός κι ο Υπουργός των Ναυτικών, αφού χαιρέτισαν τον Αρχηγό του Στόλου, Παύλο Κουντουριώτη, που τους ανέμενε στην κορυφή της κλίμακας, τον κυβερνήτη του σκάφους, αντιπλοίαρχο Σοφοκλή Δούσημανη, τους παραταγμένους κυβερνήτες των πολεμικών σκαφών και τους λοιπούς αξιωματικούς,

“
Τα ελληνικά νησιά του Αιγαίου απελευθερώνονταν το ένα μετά το άλλο και σε δυο αναμετρήσεις του Ελληνικού με τον Τουρκικό Στόλο, οι απόγονοι του Θεμιστοκλή, του Μιαούλη, του Κανάρη και τον θρυλικών μπουρλοτιέρηδων κόσμησαν με νέα διαμάντια το στέμμα της άφθαρτης ελληνικής Δόξας

κατευθύνθηκαν στην πρύμνη, όπου ψάλθηκε δέσπη υπέρ της ευόδωσης του ιερού αγώνα και της νίκης των ελληνικών Όπλων. Στη συνέχεια ο Υπουργός Ναυτικών διάβασε την ακόλουθη ιστορική ημερήσια διαταγή:

«Εν Αθήναις τη 5η Οκτωβρίου 1912, προς τους αρχηγούς, τα επιτελεία και τα πληρώματα του

Στόλου του Αιγαίου και της Μοίρας του Αμβρακικού

»Αρχηγέ, Αξιωματικοί

»Εκπρύχθη σήμερα ο πόλεμος κατά της Τουρκίας. Η πατρίς καλεί υμάς εις το καθήκον.

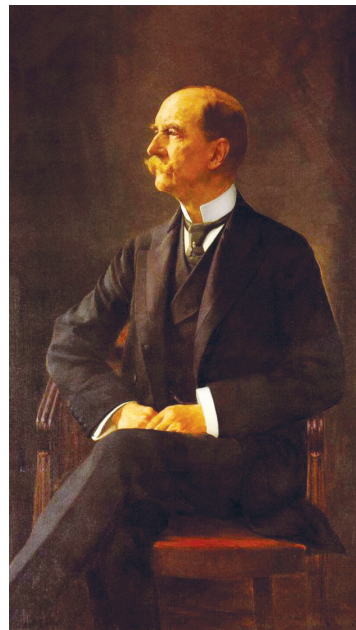
Υπουργός Ναυτικών
Ν. ΣΤΡΑΤΟΣ»

Αμέσως μετά, κάτω από παρατεταμένα χειροκροτήματα και ουρανομήκεις ζητωκραυγές, ο Υπουργός των Ναυτικών πλησίασε τον Αρχηγό του Στόλου, Παύλο Κουντουριώτη, και του έδωσε γραπτός την προαγωγή του σε Υποναύαρχο. Στη συνέχεια ο Νικόλαος Σιράτος προσφώνησε τα επιτελεία και τα πληρώματα, από τα οποία ζήτησε να επιβάλουν ανά το Αιγαίο την κυριαρχία της Ελληνικής Σημαίας. Να επιτεθούν κατά του εχθρού, διότι μόνο η επίθεση οξύνει τον νουν και χαλυβδώνει τον ενθουσιασμό. «Καλείσθε», τους τόνισε, «να παρακωλύσετε τον εφοδιασμόν του εχθρού και να παραλύσετε την συμπλήρωσιν της κινητοποιήσεώς του, ασφαρίζοντες ούτω την οριστικήν ημών και των συμμάχων νίκην... Ο Θεός ευλογεί τους αγώνες υμών. Η Πατρίς

εμπιστεύεται εις τον Στόλον της την τιμήν της Σημαίας της, την ασφάλειαν της οριστικής νίκης της, την τελικήν πλήρωσιν των απ' αιώνων ονείρων της Ελληνικής Φυλής. Ζήτω το Έθνος, Ζήτω ο Βασιλεύς, Ζήτω το Ελληνικόν Ναυτικόν».

Μετά την προσφώνηση του καταχειροκροτούμενου Υπουργού των Ναυτικών, ο Πρωθυπουργός Βενιζέλος προχώρησε μπροστά και, προσφωνώντας τους παραταγμένους αξιωματικούς κατασυγκινημένος, είπε μεταξύ άλλων: «Μετανοώ διότι αυτήν την στιγμήν το στάδιόν μου με έφερε να είμαι ο Αρχηγός της Πολιτείας, αντί να είμαι εις εξ υμών, ουδὴποτε εἴτε αξιωματικός εἴτε υπαξιωματικός ἢ και ναύτης απλούς ακόμη. Ναι, σας βεβαιώω ότι ζηλεύω όλων σας την θέσιν και των απλών ακόμη ναυτιών, διότι σας εμπιστεύεται σήμερα με πάσαν αισιοδοξίαν η Πατρίς τας τύχας αυτής. Κατερχόμεθα εις τον αγώνα πλήρεις εμπιστοσύνης κατά ξηράν, ως εκ των συμμαχιών μας, αλλά με την ιδίαν πεποίθησιν κατά θάλασσαν, της οποίας τον αγώνα η συμμαχία εμπιστεύεται εις ημάς. Εἴμεθα οἱ πάντες πλήρεις αισιοδοξίας, ὄχι μόνον διά το ἄριστον υλικόν, ἀλλά προπαντός διά το γενναίον φρόνημα ὅλων υμῶν. Η πατρίς αξιούσιν από υμάς, ὄχι απλῶς να αποθάνετε υπέρ αυτής. Αυτό θα ἦτο το ὀλιγότερον. Αξιοῖ να νικήσετε και διά τοῦτο ἕκαστος ἐξ υμῶν και θνήσκων ακόμη, μίαν σκέψιν πρέπει να ἔχει, πῶς να εντείνει τας δυνάμεις του μέχρι της τελευταίας πνοῆς, ὅπως οἱ εναπομείναντες νικήσουν. Και θα νικήσετε. Εἶμαι υπερβέβαιος».

Δεν πρόλαβε να τελειώσει την τελευταία φράση του ο Βενιζέλος και οι κρότοι των τηλεβόλων του «Αβέρωφ» ανήγγελλαν την άφιξη της ακάτου του Βασιλέα. Τον υποδέχθηκαν ο Ναύαρχος και ο κυβερνήτης του θωρηκτικού. Μετά προχώρησε προς τους παραταγμέ-

vous αξιωματικούς, προς τους οποίους απύθυνη σύντομο χαιρετισμό: «Ἦλθον να σας αποχαιρετήσω και να σας ευχηθώ να εκπληρώσετε το προς την πατρίδα καθήκον, με την πεποίθησιν ότι, πάντες, από του πρώτου μέχρι του τελευταίου, θέλετε εκπληρώσετε παραδόσεις του Ναυτικού, που είναι ιεραί και ένδοξοι. Σεις θα έχετε την τιμήν να προσθέσετε και ειαίρας σελίδας εις την ιστορίαν του Ναυτικού μας. Αι ευχαί ολοκλήρου του Έθνους και αι ιδικαί μου σας συνοδεύουν. Ο Θεός είναι μαζί σας». Η μουσική παιάνισε τον Εθνικό Ύμνο και ο Βασιλιάς αναφώνησε τρεις φορές. «Ζήτω το Ελληνικό Ναυτικό, Ζήτω το Έθνος». Νέες ουρανομήκεις ζιτωκραυγές και παραιταμένα χειροκροτήματα κάλυψαν τον χαιρετισμό του Βασιλιά, ο οποίος αποχώρησε με την ατμάκατο.

Προς τη δόξα...

Τις πρώτες μεταμεσημβρινές ώρας ο Στόλος σήκωσε τις άγκυρες και με το «Αβέρωφ» μπροστά ανοίχθηκε στη Θάλασσα. Τραβούσε προς τον θρίαμβο και τη δόξα, απελευθερώνοντας το ένα μετά το άλλο τα μέχρι τότε σκλαβωμένα νησιά του Αιγαίου. Και το πρωί της άλλης μέρας, 6ης Οκτώβρη, βρήκε τον στόλο να πλέει ακάθεκτος προς τη Λήμνο, την οποία κατέλαβε στις 8 Οκτωβρίου και την κατέστησε προκεχωρημένη βάση και ορμητήριο του Στόλου. Είχε κατά νουν ο Ναύαρχος Κουντουριώτης, σε περίπτωση απόπειρας καθόδου του τουρκικού στόλου στο Αιγαίο, να του κλείσει την είσοδο των Στενών και να τον μπουλιάρει στο ορμητήριό του, τον ναύσταθμο του Ναγαρά. Από το λιμάνι του Μουδρου εξορμούσαν τα πλοία του Ελληνικού Στόλου για να ελέγχουν τα στενά και να απελευθερώνουν τα σκλαβωμένα νησιά. Στις 17 Οκτωβρίου ο Στόλος διαιρέθηκε σε τρεις μότητες και άρχισε η απελευθέρωση των νησιών του βορειανατολικού Αιγαίου.

Παράλληλα με την απελευθέρωση των νησιών, ανιχνευτικά του Στόλου παρακολούθουσαν τα Στενά για να ειδοποιηθεί ο Ναύαρχος σε περίπτωση που κατέβαινε στο Αιγαίο ο τουρκικός στόλος, ο οποίος είχε συγκεντρωθεί στον ναύσταθμο του Ναγαρά. Και στις 3 Δεκεμβρίου 1912 άρχισε η καθόδός του στο Αιγαίο, προπορευμένου του καταδρομικού «Μετζιπέ». Μόλις τα ανιχνευτικά του Ελληνικού Στόλου διαπίστωσαν ότι ο εχθρικός στόλος κατερχόταν στο Αιγαίο ειδοποίησαν τον Ναύαρχο Κουντουριώτη, ο οποίος έδωσε αμέσως διαταγή προς όλα τα πλοία του στόλου, όπου και να βρίσκονται, να κατευθυνθούν στην είσοδο των Στενών, όπου έπλεε και ο ίδιος στη ναυαρχίδα «Αβέρωφ». Στο ιστορικό σήμα του προς τα σκάφη του στόλου, ο Κουντουριώτης τόνιζε: «Με την δύναμιν του Θεού και τας ευχάς του Βασιλέως μας και εν ονόματι του δικαίου, πλέω μεθ' ορμής ακαθέκτου και με την πεποίθησιν της νίκης εναντίον του

εχθρού του Γένους».

Η έναρξη της Ναυμαχίας

Στις 9.20 άνοιξε πρώτη πυρ η τουρκική ναυαρχίδα «Χαϊρεντίν Μπαρμπαρόσας», από απόσταση 12.500 μέτρων από το «Αβέρωφ», που απάντησε αμέσως και η ναυμαχία γενικεύθηκε. Δεκατρία λεπτά αργότερα ο λιονταρόψυχος Ναύαρχος Κουντουριώτης εκμεταλλεύτηκε τη μεγαλύτερη ταχύτητα του «Αβέρωφ» και όρμησε στην τουρκική ναυαρχίδα, ενώ ταυτόχρονα ύψωνε το περίφημο σήμα «Ζ», που σήμαινε κίνηση ανεξάρτητη από τα άλλα σκάφη. Ο Τούρκος ναύαρχος εκπλάγθηκε από την κίνηση αυτή του Κουντουριώτη, έστριψε προς τα δεξιά για να γλυτώσει, αλλά τον ακολούθησαν και τα άλλα εχθρικά σκάφη, ο στόλος τους διασπάστηκε και έσπευσε να πλεύσει ατάκτως προς τα Στενά για ν' αποφύγει την κατά κράτος ήττα και τη συντριβή.

Το τόλμημα του Κουντουριώτη να καταδιώξει μόνος με το «Αβέρωφ» τον τουρκικό στόλο ανησυχούσε την Κυβέρνηση και αναγκάστηκε ο Βασιλιάς να του στείλει το επιπληκτικό σήμα: «Παρακαλώ μην είσαι νευρικός. Τα ίδια αποτελέσματα των πράξεών σου και του ανδρείου Στόλου μας είναι τόσο μεγάλα και σπουδαιότατα, ώστε ουδείς αμφιβάλει περί της ναυτικής δυνάμεώς μας απέναντι της τουρκικής. Θέλεις λογαριάζει δε τι θα γίνει η φιλιότη Ελλάς, εάν καταστραφούν τα πλοία... Σε παρακαλώ, φρόνησιν και ψυχραιμίαν. Αυταί αι μόναι αρμόζουσαι αρεταί του Ναυάρχου».

Χρόνια αργότερα, ο δαφνοστεφής Ναύαρχος θα γράψει με τον θυμόσοφο χαρακτήρα του: «Τα πολεμικά πλοία δεν είναι διά στολισμόν. Η ιστορία διδάσκει ότι, ουδέν έθνος δύναται να θαλασοκρατεί, εφ' όσον δεν θεωρεί τα πολεμικά πλοία προορισμένα να κινδυνεύσουν, και εν ανάγκη να καταστραφούν».

Η ναυμαχία της Έλλης κράτησε 63 λεπτά. Φάνηκε δε τόσο μικρή η διάρκειά της και τόσο απότομος ο τερματισμός της, με την άτακτον φυγή του τουρκικού στόλου, ώστε, όπως διηγήθηκε αργότερα ο κυβερνήτης του «Αβέρωφ», Σοφοκλής Δούσημανης, ο Κουντουριώτης σφράγηκε και του είπε: «Ε, και τώρα τι εκάμαμε;». - «Να, ενίκησαμε. Δεν βλέπετε, που μπαίνουν μέσα;». - «Μα, αν ξαναβγούν;». - «Δεν πιστεύω, κύριε Ναύαρχε, να ξαναβγούν. Τις φάγανε για καλά». Ο Ναύαρχος επέμενε στην ιδέα του, συνεχίζει ο Δούσημανης, «γι' αυτό διέταξε να περιπολούμε έξω από τα Στενά, περιμένοντας τον τουρκικό στόλο να ξαναβγεί». Και είχε ορθά εκτιμήσει ο Κουντουριώτης. Ο τουρκικός στόλος ξανακατέβηκε στο Αιγαίο στις 6 του Γενάρη 1913. Ηττήθηκε και δεν ξανατόλμησε να κατέβει, μέχρι τον Ιούλιο του 1974, που οι επίγονοι του Κουντουριώτη αναδείχθηκαν «κόιτες». Επέτρεψαν στον Απίλα να καταλάβει τη μισή Κύπρο.

* (Στο επόμενο: Η Ναυμαχία της Λήμνου)

ΑΠΟΨΗ «ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΡ. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ*

Πρωτοχρονιάτικο μήνυμα του Προέδρου: Πολιτική απάντηση ή επικοινωνιακή στρατηγική;

Το πρωτοχρονιάτικο μήνυμα του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας είχε ως κεντρικό σύνθημα «Η Κύπρος αλλάζει και προχωρεί» και επιχείρησε να παρουσιάσει μια αισιόδοξη εικόνα για την πορεία της χώρας. Στο μήνυμά του, ο Πρόεδρος αναφέρθηκε στις επιτυχίες της κυβέρνησής του σε θέματα οικονομίας, εξωτερικής πολιτικής και κοινωνικής δικαιοσύνης, ενώ διατύπωσε όραμα για περαιτέρω πρόοδο. Παρ' όλα αυτά, η αυξανόμενη κοινωνική δυσαρέσκεια, όπως καταγράφεται σε πρόσφατες δημοσκοπήσεις, υπογραμμίζει την αναντιστοιχία μεταξύ των κυβερνητικών τοποθετήσεων και εξαγγελιών και της πραγματικότητας που βιώνουν οι πολίτες, εγείροντας ερωτήματα για την αποτελεσματικότητα και τη στρατηγική αυτών των επικοινωνιακών τακτικών.

Ο Πρόεδρος υποστήριξε ότι η Κύπρος βρίσκεται σε τροχιά οικονομικής ανάπτυξης, επικαλούμενος τις θετικές αξιολογήσεις διεθνών οίκων, τη μείωση της ανεργίας και την προσέλκυση επενδύσεων. Παρουσίασε την οικονομική σταθερότητα ως τη βάση για την ενίσχυση του κράτους πρόνοιας και τη στήριξη της μεσοκλάσης, δίνοντας έμφαση σε μέτρα που έχουν ήδη εφαρμοστεί ή βρίσκονται υπό υλοποίηση. Στην εξωτερική πολιτική, τόνισε την ενισχυμένη διεθνή θέση της Κύπρου, με αποκορύφωμα την εκλογή της στο Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ, καθώς και την προώθηση πρωτοβουλιών όπως η «Αμάλθεια», που ενισχύουν τη γεωπολιτική σημασία της χώρας. Παράλληλα, έκανε λόγο για τη δέσμευση της κυβέρνησής του να προχωρήσει σε μεταρρυθμίσεις που εξασφαλίζουν μια πιο σύγχρονη και δίκαιη κοινωνία.

Ωστόσο, παρά τα στοιχεία που ο Πρόεδρος παρέθεσε, οι πολίτες φαίνεται να έχουν διαφορετική εικόνα για την πορεία της χώρας, με δημοσκοπήσεις να καταγράφουν υψηλά επίπεδα δυσαρέσκειας απέναντι στη διακυβέρνηση. Αυτή η αναντιστοιχία μεταξύ του αισιόδοξου κυβερνητικού αφηγήματος και της πραγματικότητας όπως αποτυπώνεται στις δημοσκοπήσεις, εγείρει ερωτήματα για την αποτελεσματικότητα των πολιτικών που εφαρμόζονται, αλλά και για την επικοινωνιακή στρατηγική που υιοθετείται. Η δυσαρέσκεια των πολιτών φαίνεται να εστιάζεται σε τρία κύρια ζητήματα. Πρώτον, η αντιμετώπιση του αυξανόμενου κόστους ζωής παραμένει ανεπαρκής, με τους πολίτες να δυσκολεύονται

να ανταποκριθούν στις οικονομικές τους υποχρεώσεις. Παρά τις διαβεβαιώσεις για οικονομική ευημερία, η καθημερινότητα των πολιτών συχνά αντικρούει αυτήν την εικόνα. Δεύτερον, η κυβέρνηση συνεχίζει να αντιμετωπίζει έντονη κριτική για την καθυστέρηση στην προώθηση μεταρρυθμίσεων που σχετίζονται με τη διαφάνεια και την καταπολέμηση της διαφθοράς, ζητήματα που έχουν πλήξει σοβαρά την εμπιστοσύνη των πολιτών. Τρίτον, οι εξαγγελίες για κοινωνική δικαιοσύνη και στήριξη των ευάλωτων ομάδων θεωρούνται συχνά επιφανειακές, καθώς δεν συνοδεύονται από ουσιαστικές αλλαγές σε τομείς όπως η δημόσια υγεία, η εκπαίδευση και η στέγαση.

Το πρωτοχρονιάτικο μήνυμα του Προέδρου, όπως και άλλες επικοινωνιακές πρωτοβουλίες,

στις ανάγκες τους, και όχι απλώς επικοινωνιακές διαβεβαιώσεις για πρόοδο.

Για να επιτύχει η Κυβέρνηση, είναι απαραίτητο να εστιάσει σε ζητήματα που αφορούν άμεσα την καθημερινότητα των πολιτών. Η αντιμετώπιση του κόστους ζωής, η βελτίωση των υπηρεσιών υγείας και η παροχή προσιτών στέγασης πρέπει να τεθούν σε προτεραιότητα. Παράλληλα, η προώθηση διαφάνειας και η ενίσχυση της εμπιστοσύνης στους θεσμούς απαιτούν συγκεκριμένα και αποφασιστικά μέτρα κατά της διαφθοράς. Ο ανοιχτός διάλογος με την κοινωνία και η αναγνώριση των πραγματικών προβλημάτων μπορούν επίσης να ενισχύσουν τη σχέση της Κυβέρνησης με τους πολίτες.

Με ειλικρινή πρόθεση την υπο-

Η Κυβέρνηση συνεχίζει να αντιμετωπίζει έντονη κριτική για την καθυστέρηση στην προώθηση μεταρρυθμίσεων που σχετίζονται με τη διαφάνεια και την καταπολέμηση της διαφθοράς

εντάσσεται σε μια στρατηγική βελτίωσης της δημόσιας εικόνας της Κυβέρνησης. Τέτοιες στρατηγικές αποσκοπούν στο να αναδείξουν τα θετικά στοιχεία της διακυβέρνησης και να προσφέρουν μια αίσθηση αισιόδοξιας στην κοινωνία. Ωστόσο, η αποτελεσματικότητα αυτής της τακτικής εξαρτάται από την ικανότητά της να συνδεθεί με τις πραγματικές ανησυχίες των πολιτών. Αν και ο Πρόεδρος αναφέρθηκε στην ανάγκη αυτοκριτικής και απολογισμού, το μήνυμά του δεν περιείχε συγκεκριμένες αναφορές σε αποτυχίες ή ελλείψεις της Κυβέρνησης, ούτε παρουσίασε σαφείς δεσμεύσεις για την αντιμετώπισή τους. Αυτή η απουσία ουσιαστικής αυτοκριτικής μπορεί να ενισχύσει την εντύπωση ότι η κυβέρνηση αποφεύγει να αναγνωρίσει τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η κοινωνία. Επιπλέον, η υπερβολική έμφαση στην αισιόδοξια χωρίς σαφείς αποδείξεις για τις θετικές αλλαγές που προαγγέλλονται, ενδέχεται να θεωρηθεί επιφανειακή και αποκομμένη από την καθημερινότητα των πολιτών. Αν τα μηνύματα αισιόδοξιας δεν συνοδεύονται από συγκεκριμένες δράσεις και μετρήσιμα αποτελέσματα, υπάρχει κίνδυνος να υπονομευθεί η αξιοπιστία της κυβέρνησης. Οι πολίτες αναμένουν συγκεκριμένα έργα και πολιτικές που να ανταποκρίνονται

βοήθηση του Προέδρου και ως συμβολή σε μια επιτυχή διακυβέρνηση, θεωρούμε ότι η επιτυχία της Κυβέρνησης δεν μπορεί να βασιστεί σε επικοινωνιακές τακτικές, όπως το πρωτοχρονιάτικο μήνυμα, αλλά σε ουσιαστική και πειστική επανέκδοση της διακυβέρνησης. Τούτο εμπεριέχει την άμεση αναδόμηση των συνεργατών και συμβούλων του και τη συστηματική διασφάλιση της ποιότητας του κυβερνητικού έργου. Οι πολίτες αναμένουν από την ηγεσία τους ν' ανταποκριθεί στις ανάγκες τους με ουσιαστικές πολιτικές και αποτελέσματα που βελτιώνουν την καθημερινότητά τους. Εάν αυτές οι προσδοκίες δεν ικανοποιηθούν, η κοινωνική δυσαρέσκεια μπορεί να εξελιχθεί σε πολιτική απαξίωση, υπονομιεύοντας τη σταθερότητα και την αποτελεσματικότητα της κυβέρνησης. Στο τέλος της ημέρας, τα λόγια, όσο θετικά κι αν είναι, πρέπει να υποστηρίζονται από πράξεις με αναγνωρίσιμη και μετρήσιμη προστιθέμενη αξία για τους πολίτες. Μόνο έτσι μπορεί να επιτευχθεί μια πραγματική αλλαγή και προοπτική που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τις προσδοκίες των πολιτών.

* Πανεπιστημιακός Καθηγητής-Ανθρωπολόγος, πρώην Πρόεδρος και πρώην Πρόεδρος του European Quality Assurance Register for Higher Education (EQAR).

“ Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

«Μαύρη χρονιά» το 2024 για τις αερομεταφορές

Σε μίαν από τις χειρότερες χρονιές των τελευταίων ετών ως προς τα θανατηφόρα συμβάντα εξελίχθηκε το 2024, με πληθώρα αεροπορικών περιστατικών, αλλά και δυστυχημάτων σε όλον τον κόσμο. Πάνω από 300 άνθρωποι έχουν χάσει τη ζωή τους σε πολύνεκρα δυστυχήματα σε όλον τον κόσμο με πολιτικά αεροσκάφη, με χειρότερο αυτό της Jeju την Κυριακή στη Νότια Κορέα, κατά το οποίο σκοτώθηκαν 179 άνθρωποι. Κοντά σε αυτά είχαμε και το δυστύχημα στο οποίο έχασε τη ζωή του ο Πρόεδρος του Ιράν, όπως και άλλα περιστατικά με στρατιωτικά αεροσκάφη και ελικόπτερα.

Δώσε πουλουστρίνες, Μάκη!

Καλημέρα τζιαι τα Φώτα τζιαι την πουλουστρίναν πρώτα, αφού εκφέρωσεν η πούγκα στα... τραπέζια πριν τα Φώτα. Σάζε αβέρτα πουλουστρίνες φίλε υπουργέ μου, Μάκη, τζιαι με δίχως τσιγκουννίκια να τες δώσεις του κοσμάκη. Πουλουστρίνες εις τους γέρους με τες πενιχρές συντάξεις, πουλουστρίνες στες μεσαίες, όπως τες λαλούμεν, τάξεις. Πουλουστρίνες τζιαι στους νέους που απένταροι εμείναν, αφού δεν κανεί ο μισθός τους για να φκάλουσιν τον μήναν. Πουλουστρίνες τζιαι σε όσους δεν μπορούν να χίσουν σπίν τζιαι δεν βρίσκουν κάποιαν οτέγγιν, σαν τον άστεγον αλήτην. Πουλουστρίνες τζιαι σε όσους κάμουν τζι άλλα κοπελλούθκια, μα να αξίζουσιν τον κόπον τζι όι μόνον για... πανούθκια. Καλημέρα τζιαι τα Φώτα, στην ΑΗΚ να ευχηθούμε επιτέλους εις το ρεύμαν κάποιαν μείωσιν να δούμεν. Περιμένετε, λαλούν μας, ώσπου να 'ρτει το παμπόριν, δηλαδή ο «Προμηθέας», της ενέργειας το «δόρυ». Μα για να 'ρτει πρέπει πρώτα στου Βασιλικού τα μέρη τες υποδομές να κάμουν το αέριον για να φέρει. Ως το τέλος του 'κοσπέντε εν ναν' έτοιμες για χρήση, έτοι είπεν ο υπουργός μας, ώστε αέριον να μυρίσει. Τζιαι στο μεταξύ η Εχχοπ με τρυπάνιν θα τρυπήσει τζιαι στο κοίτασμα «Ηλέκτρα» πέρκιμον μάς... πλεκτρίσει. Γιατί εγράφηκεν στον Τύπον ότι τζιαχαμαί πουκάτω το αέριον που υπάρχει

θα μας κάμει... εμράτο! Όμως, ας συγκρατηθούμεν, γιατί γίνονται τζιαι λάθη, γι' αυτόν λέω να κρατούμεν, υπουργέ, μικρόν... καλάθι. Τζιαι μαζιν να τραουδούμεν του Λιπέρη το τραούδιν που εκαρτέραν μέραν νύχτιαν να φυσήσει το αερούδι. «Καριερούμεν μέραν νύχτιαν το... αέριον να φυσήσει στου' τον τόπον πον' καμένος πέρκι η τύχη του γυρίσει!» Καλημέρα τζιαι τα Φώτα, εις τον ποταμόν Ιορδάνην, ο Χριστός μας εβαφτίσιν τζι η περισσότερά εφάνην. Θα 'ρτιουν αύριον Δευτέραν οι παπάες να ραντίσουν τζιαι στην θάλασσαν να ρίξουν τον σιαυρόν, να τον βαφτίσουν. Τζιαι στην Πάφον όπου έχουν έναν Δήμαρχον... βαρβάτον, τον αγιασμόν θα κάμουν, όπως πάντα, των υδάτων. Μα οι παπάες στο λιμάνιν τον σιαυρόν δεν θα τον σύρουν ούτε στο νερόν θα ππέσουν κάποιοι να τον ανασούρουν. Γιατί φέτος εν να κάμουν κάποιαν αλλαγίν μεγάλην, τζιαι η τελετή θα γίνει στα νερά σ' άλλον... κανάλιν. Ο αγιασμός θα γίνει, Φαίδωνα, σ' άλλον σημείον, στα νερά που πλημμυρίζουν, μέσα στο... Νοσοκομείον!

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

Οι άλλοι Καλικάντζαροι... που μένουν

Με τον αυριανό καθιερωμένο αγιασμό των υδάτων θα εξαφανιστούν, σύμφωνα με τις παραδόσεις του λαού μας, οι ανεπιθύμητοι Καλικάντζαροι, που εδώ και ένα δωδεκάμηρο σεργιανίζουν στη Γη και βασανίζουν τους ανθρώπους.

Τι γίνεται όμως με τους... άλλους Καλικάντζαρους, οι οποίοι θα παραμείνουν με το έτσι θέλω στη μικρομεγαλονοσία μας για να μας ταλαιπωρούν ολόχρονα;

Και πρώτα-πρώτα, οι... Ατιλοκάντζαροι, που μαγαρίζουν την κατεχόμενη γη μας για μισόν αιώνα. Δυστυχώς, αυτά τα αποκρουστικά όντα δεν φεύγουν ούτε με αγιασμούς, ούτε και αν τους ρίξουμε... ξεροτιάνα και λουκάνικα πάνω στο δώμαν. Είναι αλήθεια ότι κατά καιρούς τους έχουμε ρίξει άφθονα ξεροτιάνα και λουκάνικα, για να τους δαλεάσουμε, τάχα. Αυτοί, όχι μόνο δεν έχουν ακολουθήσει αυτό που λέει η παράδοση, «να φάμεν τζιαι να φύσουμε», αλλά μένουν και καταβροχθίζουν, γιαβός-γιαβός, μαζί με τα ξεροτιάνα, και τη «νεκρή ζώνη». Ιδιαίτερα τώρα, που ο νεο-οθωμανός αρχηγός των Καλικαντζάρων έχει βάλει χέρι και στη Συρία, διαλύεται και η τελευταία ψευδαίσθησή μας ότι κάποια στιγμή θα πείσουμε τους Καλικάντζαρους να φύγουν από την κατεχόμενη γη μας.

Ένα άλλο ενοχλητικό είδος

Καλικαντζάρων, στις ελεύθερες περιοχές, είναι οι... Εξοκάντζαροι, αλλοδαπής προέλευσης, πολλοί από τους οποίους αναμειγνύονται και σε εγκληματικές ενέργειες, ακόμη και δολοφονίες, ενώ αλληλομαχαιρώνονται καθημερινά στο κέντρο της πρωτεύουσας, μπροστά στα μάτια των έντρομων ιθαγενών του τόπου. Άσε που κάποιος Εξοκάντζαρος μπορεί να εισβάλει στο σπίτι σου και να τα κάνει λιλλίτσια, εάν διαμαρτυρηθείς ότι η πίτσα που σου έφερε είναι κρυά σιόνιν.

Άλλη ομάδα απεχθών Καλικαντζάρων είναι οι... Χουλιγκάντζαροι, εσωτερικής παραγωγής αυτοί. Πρόκειται για νεαρούς ταραξίες, η πλειονότητα των οποίων είναι ανήλικοι, επιτίθενται σε αστυνομικούς, προβαίνουν σε βανδαλισμούς και προκαλούν επεισόδια μέσα

και έξω από τα γήπεδα.

Εν τω μεταξύ, ανάμεσά μας παραμένουν και οι... Διαφθοροκάντζαροι, ένα άπληστο και ακόρταγο είδος εγχώριων Καλικαντζάρων, οι οποίοι δεν περιορίστηκαν στα ξεροτιάνα και τα λουκάνικα, αλλά κατασπάραξαν εκατομμύρια ευρώ από τα δημόσια ταμεία.

Και, ασφαλώς, σε ολόκληρο το 2025, που είναι προεκλογικό έτος, θα έχουμε και τους υποψήφιους... Βουλευτοκάντζαρους να ανεβαίνουν στα δώματά μας και να μας φωνάζουν:

Τισίν-τισίν λουκάνικον, μασαίριν μαυρομάνικον, μαζιν με ξεροτιάνα, σύρτε μας τζιαι την ψήφον σας, να φάμεν τζιαι να... μένουμεν για να σας βασανίζουμεν!

ΜΠΟΞΕΡ

Τζακ ποι στα... προβλήματα

Αποχαιρετήσαμε, λοιπόν, το 2024 και υποδεχθήκαμε το 2025. Όσο για τα μεγάλα προβλήματα του απελθόντος έτους, σημειώθηκε... τζακ ποι και μεταφέρθηκαν στο νέο έτος.

*Το Κυπριακό, εδώ και πενήνια χρόνια, μεταφέρεται μονίμως, με τα τζακ ποι, στα εκάστοτε νέα έτη, χωρίς να βρίσκει τη λύση του. Για το 2025, οι ελπίδες (οι οποίες υποτίθεται ότι πεθαίνουν πάντα τελευταίες, αλλά έχουν ήδη πεθάνει και δεν το ξέρουν) εναποτίθενται στην αναμενόμενη συνάντηση του Προέδρου με τον Τατάρ και στην πενταμερή, με τη συμμετοχή των (υποτιθέμενων) εγγυητριών δυνάμεων. Με βάση τα υπάρχοντα δεδομένα, την άκαμπτη στάση της Τουρκίας και του παπαγάλου της, μπορούμε να προβλέψουμε από τώρα ότι το Κυπριακό θα μεταφερθεί, με νέο... τζακ ποι, στο 2026.

*Η πλεκτρική διασύνδεση Κύπρου-Κρήτης είναι ένα άλλο πρόβλημα που έχει μεταφερθεί στον νέο χρόνο, συνοδευόμενο από εκκρεμότητες, ασάφειες, αβεβαιότητες, οικονομικά ρίσκα, αλλά και από διαφαινόμενα πιθανά σκάνδαλα. Ήδη, σύμφωνα με πληροφορίες, κάποιος φαίνεται να πήραν γερές μίζες για να προωθήσουν το όλο σχέδιο. Ε, μα αλίμονο! Μεγάλο έργο χωρίς μίζες, είναι γάμος χωρίς νύφη. Εδώ τη νύφη θα κληθεί να

την πληρώσει τελικά η Κυπριακή Δημοκρατία. Χωρίς καν να είναι βέβαιο ότι η νύφη... θα παντρευτεί.

*Το άλλο μεγάλο σκάνδαλο (αγγονίν από την προηγούμενη Κυβέρνηση), που πήρε την άγουσα για τον νέο χρόνο, είναι το τερματικό στο Βασιλικό. Όπου επίσης κάποιοι τσέπωσαν... «βασιλικές» μίζες. Ευτυχώς ο «Προμηθέας» έφυγε από την Κίνα, αλλά κανένας δεν ξέρει πότε θα τερματίσει... στο τερματικό.

*Μια βραδυφλεγής βόμβα, που κουβαλήθηκε στον νέο χρόνο, είναι η διαφορά μεταξύ των καθηγητών και της Υπουργού Παιδείας για το θέμα της αξιολόγησης. Τις επόμενες ημέρες θα φανεί αν οι δύο πλευρές θα κλείσουν συμφωνία, ή αν θα

κλείσουν... τα σχολεία.

*Οχι μια, αλλά δεκάδες χιλιάδες άλλες βραδυφλεγείς βόμβες, που χρειάζονται επειγόντως αποπυροδότηση μέσα στον νέο χρόνο, είναι οι επικίνδυνοι αερόσακοι takata. Το πρόβλημα μπορεί να μπήκε για λίγο στο περιθώριο, λόγω των εορτών, αλλά θα επανακάμψει δριμύτερο τις επόμενες ημέρες. Ο κ. Βαφεάδης, πάντως, πρωταγωνιστεί στο τζακ ποι προβλημάτων (αερόσακοι, λιμάνι Λάρνακας, δρόμος Πάφου-Πόλης κ.λπ.).

*Αντε, καλή χρονιά σε όλους, με υγεία. Α! Ξέχασα ότι, με το τζακ ποι, μεταφέρθηκαν στον νέο χρόνο και τα πολυάριθμα προβλήματα στον τομέα της Υγείας...

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

Στον αλ-Σάρα οι υποδείξεις

Το 2025 βρίσκει μια Τουρκία αναβαθμισμένη, αφηνιασμένη και αφιονισμένη. Τα δραματικά γεγονότα στη Συρία, με την πώση του Άσαντ, τα οποία η ίδια σχεδίασε και δρομολόγησε, την έβγαλαν από τη γωνία στην οποία είχε στριμωχτεί λόγω της άκρατης υποστήριξης της στους τρομοκράτες της Χαμάς.

Εκείνο που ενδιαφέρει εμάς πρωταρχικά είναι η αποτροπή των σχεδιασμών της Άγκυρας να συνάψει ένα παράνομο «σύμφωνο» με τον ντε φάκτο ηγέτη της Συρίας, τον αλ-Σάρα, για ΑΟΖ μεταξύ Τουρκίας και ουριακών ακτών. Εδώ ανοίγουμε μια παρένθεση. Κατά διαβολική σύμπτωση, η Τουρκία είχε υπογράψει με έναν άλλον... αλ-Σάρα το παράνομο τουρκολιβυκό σύμφωνο, το 2019. Ήταν ο επικεφαλής, τότε, της διεθνώς αναγνωρισμένης «Κυβέρνησης Εθνικής Συμμαχίας» της Λιβύης, Φαγέζ αλ-Σάρα. Σήμερα η Τουρκία επιχειρεί ανάλογη συμφωνία με τον Αχμέτ αλ-Σάρα της Συρίας. Ο οποίος προσπαθεί αυτήν την ώρα να σχηματίσει μια κυβέρνηση που να εξασφαλίσει διεθνή αναγνώριση. Αυτήν την αναγνώριση θα εκμεταλλευθεί η Τουρκία, για να προσδώσει «νομιμότητα» (ή ακριβέστερα νομιμοφάνεια) στο παράνομο σύμφωνο που επιδι-

ώκει να συνάψει με τη Δαμασκό.

Οι προσπάθειες οι δικές μας, σε συντονισμό με την Ελλάδα και άλλες χώρες, θα πρέπει, πιστεύω, να επικεντρωθούν κυρίως στη νέα διακυβέρνηση που διαμορφώνεται στη Συρία. Διότι η Τουρκία, έτσι και αποφάσισε να προχωρήσει σε ένα τέτοιο σύμφωνο, θα το κάνει, αγνοώντας υποδείξεις, συστάσεις, προειδοποιήσεις, ακόμη και απειλές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συνεπώς, αυτές οι υποδείξεις πρέπει να στραφούν στον αλ-Σάρα (και τη... σάρα, μάρα και το κακό συναπάντημα που τον συνοδεύουν). Οι Ευρωπαίοι εταίροι μας θα πρέπει να καταστήσουν ξεκάθαρο στον αλ-Σάρα ότι απαραίτητη προϋπόθεση για την όποια αναγνώρισή του, αλλά και για

παροχή ευρωπαϊκής οικονομικής και άλλης βοήθειας, είναι η σαφής δέσμευσή του ότι δεν θα προχωρήσει σε οποιαδήποτε ενέργεια που θα παραβιάζει τα δικαιώματα τρίτων χωρών και ειδικότερα γειτονικών χωρών και ακόμη ειδικότερα χωρών μελών της ΕΕ. Είναι εξαιρετικά σημαντική αυτή η προληπτική κίνηση εκ μέρους της Ένωσης, η οποία θα πρέπει, επιτέλους, ν' αναλάβει ενεργότερο ρόλο στην περιοχή. Δεν πρέπει να αφεθεί η Τουρκία του ισλαμοφασίστα να αλωνίζει στη Συρία και να εμφανίζεται ως ο μοναδικός και παντοδύναμος παίκτης στην πληγωμένη από τον εμφύλιο (που ο ίδιος ο Ερντογάν υποδαύλιζε τόσα χρόνια) χώρα.

ΜΠΟΞΕΡ

Το «Υπάρχω» σε... κυπριακή έκδοση

Προβάλλεται αυτήν την περίοδο στους κινηματογράφους η ταινία «Υπάρχω», εμπνευσμένη από τη ζωή του μεγάλου λαϊκού τραγουδιστή Στέλιου Καζανιζίδη. Με αυτήν την αφορμή η σπύλη φαντάστηκε μια άλλη ταινία, με πρωταγωνιστές... Κυπρίους πολιτικούς και άλλους γνωστούς της δημόσιας ζωής, οι οποίοι αισθάνονται την ανάγκη να αποδεικνύουν συνεχώς ότι... υπάρχουν και είναι έτοιμοι για εντυπωσιακή επάνοδο.

Πρώτος πρωταγωνιστής στο κυπριακό «Υπάρχω» είναι, όπως καταλαβαίνετε, ο Αβέρωφ Νεοφύτου. Με καθημερινές παρεμβάσεις, με αναρτήσεις, με συνεντεύξεις, με δηλώσεις, σε podcasts, σε τηλεοπτικά κανάλια, σε έντυπα και ηλεκτρονικά ΜΜΕ, στη Βουλή, στα γήπεδα της μάππας, ερμηνεύει με κάθε τρόπο το δικό του «Υπάρχω», βαρώντας αλύπτια, με κάθε ευκαιρία (ή και χωρίς ευκαιρία) τον Νίκο Χριστοδουλίδη. Ακούστε τον:

«Υπάρχω.

Κι όσο υπάρχουν (Προεδρία) θα υπάρχω.

Σκλάβο τη ζωή σου θα 'χω κι αν βαδίζουμε

σε δρόμους χωριστούς.

Είμαι της ζωής σου ο ένας

δε με σβήνει κανένας

(αποστάτης και προδότης)

κι αν με άλλους μιλάς

και με τον Νίκο γελάς

κατά βάθος πονάς

γιατί σκέφτεσαι εμένα»!

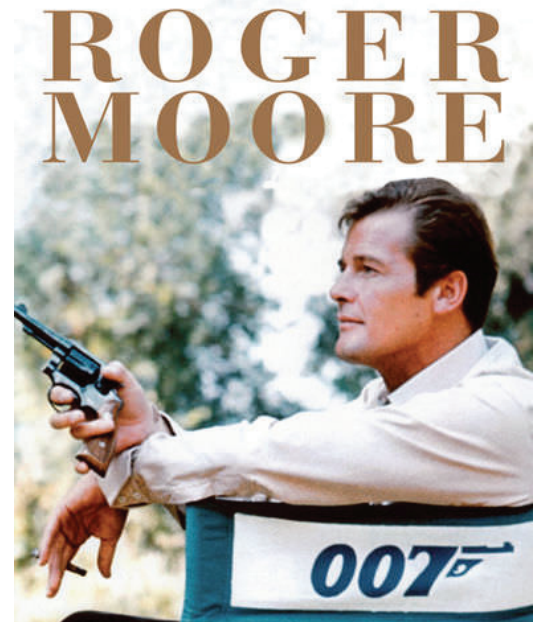
Ο άλλος, που έχει θεθεί εκτός μάχης, αλλά παραμένει ενεργός στο προσκήνιο, είναι ο τέως Γενικός Ελεγκτής, Οδυσσέας Μιχαηλίδης. Τραγουδά κι αυτός το δικό του «Υπάρχω», με έμφαση στην προοπτική να υπάρχει μέχρι το 2028, για να διεκδικήσει την άνοδό του στον Λόφο. Η τελευταία δημόσια ερμηνεία του τραγουδιού από τον τέως έγινε με αφορμή την (παρερμηνευμένη) «πρόταση» του ΓΓ του ΑΚΕΛ, Στέφανου Στεφάνου, στον Οδυσσέα να «κοπιάσει» στο ΑΚΕΛ Αριστερά-Κοινωνική Συμμαχία. Ο Οδυσσέας, θέλοντας να αναδείξει τη «λαϊκή» του πλευρά, σαν γνήσιος διάδοχος του ερμηνευτή των καπμών του λαού, Καζανιζίδη, μας θύμισε ότι αμφότεροι οι παππούδες του ήταν ενεργά μέλη του αριστερού κινήματος!

Όμως, το «Υπάρχω» τραγουδά και ο ίδιος ο Στέφανος Στεφάνου. Ιδιαίτερα τον τελευταίο καιρό, επιδιώκει να επιβεβαιώσει ότι «υπάρχει» ως γνήσιος εκφραστής φιλολαϊκών αριστερών πολιτικών, προτεινόντας τότε τη φορολόγηση των υπερκερδών των τραπεζών και τότε τη φορολόγηση των υπερκερδών των εταιρειών ενέργειας. «Θα βοηθήσουμε το κράτος να παίρνει από αυτούς που έχουν, για να τα δίνει σε αυτούς που δεν έχουν», δήλωσε πίνοντας τη ζιβανία του, μαζί με ΕΔΟΝόπουλα. Μόνο ο ίδιος ο Στελλάρας θα τα έλεγε τόσο συναισθηματικά, περιγράφοντας τα βάσανα του αδύνατου και του αδικημένου.

Φτωχέ πολίτη, άκου! Τραγουδάει για σένα ο λαϊκός βάρδος... Στέφανος Καζανιζίδης!

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

ART AERI “ Ρότζερ Μουρ

Ο Σερ Ρότζερ Τζορτζ Μουρ γεννήθηκε στο Στόκγουελ του Λονδίνου στις 14 Οκτωβρίου 1927 και πέθανε στις 23 Μαΐου 2017. Ήταν Άγγλος ηθοποιός, γνωστός από τον ρόλο του Σάιμον Τέμπλαρ στην τηλεοπτική σειρά «Ο Άγιος» και μετέπειτα από τον ρόλο του μυστικού πράκτορα Τζέιμς Μποντ σε επτά κινηματογραφικές ταινίες, μεταξύ του 1973 και του 1985.

Ο Μουρ ήταν «πρεσβευτής καλής θελήσεως» για λογαριασμό της UNICEF. Από τη δεκαετία του 1970 ζούσε εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου για φορολογικούς λόγους. Η αυτοβιογραφία του δημοσιεύθηκε το 2008, ενώ είχε γράψει και άλλα βιβλία με αναμνήσεις από τη σταδιοδρομία του και ειδικά τις ταινίες του Τζέιμς Μποντ.

Η εποχή που γνώρισε την παγκόσμια φήμη ήρθε για τον Μουρ όταν ο παραγωγός σερ Λιου Γκρένιτ του έδωσε τον ρόλο του Σάιμον Τέμπλαρ στη σειρά «Ο Άγιος», βασισμένη στα μυθιστορήματα του Λέολι Τσάρτερς.

Μόνο αφού ο Σον Κόνερι ανακοίνωσε το 1966 ότι δεν θα έπαιζε τον Μποντ, ο Μουρ συνειδητοποίησε ότι ίσως να ήταν υποψήφιος για τον ρόλο. Τον Αύγουστο του 1972, λοιπόν, ο παραγωγός των ταινιών Μποντ, Άλμπερτ Μπρόκολι, προσέγγισε τον Μουρ και του πρότεινε τον ρόλο του θρυλικού πράκτορα, πρόταση την οποία ο Μουρ αποδέχθηκε. Στην αυτοβιογραφία του γράφει ότι έπρεπε να κόψει τα μαλλιά του και να χάσει βάρος προκειμένου να υποδυθεί τον Μποντ, πράγματα που δεν του άρεσαν. Ωστόσο, του δόθηκε ο ρόλος, αρχικώς στην ταινία «Ζήσε κι άσε τους άλλους να πεθάνουν». Ακολούθησαν άλλες έξι ταινίες.

Ο Μουρ συμπλήρωσε τα περισσότερα χρόνια στον ρόλο του Τζέιμς Μποντ από κάθε άλλο ηθοποιό, 12 συνολικά,

με 7 επίσημες ταινίες. Μέχρι στιγμής επίσης είναι ο μεγαλύτερος σε ηλικία ηθοποιός που υποδύθηκε τον Μποντ: ήταν 58 ετών όταν ανακοίνωσε την απόσυρσή του από τον ρόλο, στις 3 Δεκεμβρίου 1985. Σε δημοσκόπηση στο Λονδίνο ο Σον Κόνερι ψηφίστηκε όμως ως ο καλύτερος Μποντ όλων των εποχών και θεωρείται μέχρι σήμερα, σύμφωνα με το περιοδικό Economist “the Bondest of Bonds”.

Ο Τζέιμς Μποντ του Μουρ ήταν πολύ διαφορετικός από αυτόν του συγγραφέα Ίαν Φλέμινγκ. Σεναριογράφοι όπως ο Τζορτζ Μακντόναλντ Φρέιζερ έγραψαν σενάρια στα οποία ο Μουρ υποδύονταν έναν έμπειρο, ευγενικό και σοφιστικέ πλείμπι που είχε πάντα ένα γκαίτζετ ή κόλπο έτοιμο όταν χρειαζόταν. Ο Μποντ του Μουρ διακρινόταν επίσης από την αίσθηση του χιούμορ και τις έξυπνες ατάκες του, αλλά ήταν επίσης ένας έμπειρος ντετέκτιβ με κοφτερό μυαλό.

Το 1999 ο Μουρ τιμήθηκε με το παράσημο Commander of the Order of the British Empire και μετά με το ανώτερο Knight Commander of the Order of the British Empire για το φιλανθρωπικό του έργο, το οποίο κυριάρχησε στον δημόσιο βίο του για περισσότερο από μία δεκαετία. Ο ίδιος ο Μουρ δήλωσε ότι η απολογία «σήμανε πολύ περισσότερα για μένα απ’ ό,τι αν το είχα πάρει για την ηθοποιία μου... Υπερηφανεύομαι γιατί το πήρα για λογαριασμό της UNICEF...». Στις 11 Οκτωβρίου 2007, τρεις ημέρες πριν από τα ογδοηκοστά του γενέθλια, ο Μουρ τιμήθηκε με ένα αστέρι στη Λεωφόρο της Δόξας στο Χόλιγουντ για το έργο του στην τηλεόραση και στον κινηματογράφο.

Για περισσότερες πληροφορίες απολαθείτε στο www.artaeri.com.

Μακαρίου 71, Α/στια

Αυξημένα περιστατικά κατά ηλικιωμένων

«Πρωτιά» στις αναφορές για λεκτική βία και παραμέληση

ΠΕΤΡΟΣ
ΑΥΕΝΤΙΟΥ

Η βία κατά των ηλικιωμένων είναι ένα σοβαρό κοινωνικό πρόβλημα, που πλήττει τους πιο ευάλωτους πολίτες της κοινωνίας. Στην Κύπρο, όπως και σε πολλές άλλες χώρες, οι ηλικιωμένοι συχνά αντιμετωπίζουν διάφορες μορφές κακοποίησης, οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν σωματική, ψυχολογική, σεξουαλική ή και οικονομική βία.

Η κατάσταση αυτή αποτελεί μια επικίνδυνη παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η οποία όχι μόνο προκαλεί σωματική και ψυχολογική βλάβη, αλλά ενδέχεται να έχει μακροχρόνιες συνέπειες στην ευημερία και την ποιότητα ζωής των ηλικιωμένων.

Η βία αυτή μπορεί να προέρχεται από διάφορες πηγές, όπως οι συγγενείς, οι φροντιστές ή άλλοι άνθρωποι που είναι υπεύθυνοι για την υποστήριξή τους. Συχνά, οι ηλικιωμένοι βρίσκονται σε μια κατάσταση εξάρτησης και αδυνατούν να ανυψώσουν ή να ζητήσουν βοήθεια. Ως αποτέλεσμα, πολλές περιπτώσεις κακοποίησης μένουν αόρατες, ενώ άλλες αποσιωπώνται.

20 περιπτώσεις μέσα σε Ιδρύματα

Στη «Σ» μίλησε ο Πρόεδρος του Παρατηρητηρίου Τρίτης Ηλικίας Κύπρου, Δήμος Αντωνίου, ο οποίος αναφέρθηκε στα περιστατικά κακοποίησης που καταγράφηκαν το 2024 αλλά και για όσα πρέπει να αλλάξουν το 2025, ώστε να έχουν οι ηλικιωμένοι μας μια καλύτερη και αξιοπρεπή ζωή.

Αρχικά ανέφερε ότι «το 2024 είχαμε λίγο αυξημένες αναφορές για περιστατικά σε Ιδρύματα, εντούτοις δεν ήταν της σοβαρότητας που είχαμε τις άλλες χρονιές».

Συμπλήρωσε ότι πλέον είναι περισσότερη η λεκτική βία και η παραμελητική συμπεριφορά, παρά η σωματική βία που ήταν

παλαιότερα. «Μπορώ να πω σε εισαγωγικά ότι είναι ενθαρρυντικό γιατί φαίνεται ότι έχουν βελτιωθεί κάποια πράγματα, ωστόσο άλλοι τομείς χρήζουν αρκετής επιπρόσθετης βελτίωσης».

Ερωτηθείς αν έχουν καταγεγραμμένα τα περιστατικά που σημειώθηκαν εντός του 2024, ανέφερε ότι στα Ιδρύματα καταγράφηκαν περίπου 20 περιπτώσεις, ενώ το προηγούμενο έτος ήταν 11. «Πρέπει να επισημάνουμε ότι ήταν πιο ήπια περιστατικά, καθώς πέρσι είχαμε και κακοποίηση», ανέφερε.

Εξήγησε ότι οι 20 περιπτώσεις που έχει καταγράψει το Παρατηρητήριο αφορούν καταγγελίες που έχουν γίνει στον ίδιο. «Υπάρχουν και άλλες περιπτώσεις που καταγγέλθηκαν είτε στην Αστυνομία είτε σε άλλες οργανώσεις, τις οποίες εμείς δεν καταγράφουμε στην επίσημη έκθεσή μας», είπε.

Ο κ. Αντωνίου τόνισε ότι η εξαγγελία της Κυβέρνησης εν-

σχύει στο διπλάσιο τα τροφεία για αυτούς που δεν μπορούν να πληρώσουν τους οίκους ευγηρίας, θέτοντας κάποιες προϋποθέσεις και προδιαγραφές, για να μπορεί κάποιος να διεκδικήσει αυτήν την επιπρόσθετη χορηγία ως Ίδρυμα με ποιοτικά κριτήρια. Σημείωσε ότι αυτό θα βελτιώσει από μόνο του την κατάσταση.

«Φροντιστές γηροκομείου δεν μιλούν Ελληνικά»

Πρόσθεσε ότι πρέπει οι φροντιστές και το προσωπικό των γηροκομείων να καταρτίζονται στα θέματα της γήρανης και στα θέματα συμπεριφορών. «Πρέπει να ξέρουν πώς να χειρίζονται τους ηλικιωμένους και πώς να τους περιποιούνται».

Τόνισε ότι έχουν αναφορές για γηροκομείο όπου η πλειονότητα των φροντιστών δεν μιλούν καν Ελληνικά. «Είναι ένα ζήτημα, το οποίο μας προβληματίζει. Πώς συνεννοούνται με τους ενοίκους; Πώς γίνονται όσα πρέπει να γίνουν;», είπε.

«Πολλοί θεωρούν ότι είναι υποτιμητικό επάγγελμα»

Ερωτηθείς αν υπάρχει κόσμος που ενδιαφέρεται να εργαστεί σε

«Πώς γίνεται η αξιολόγηση στις χώρες τους και έρχονταν εδώ μέσα και έσπαζαν στο ξύλο ηλικιωμένους;»

οίκους ευγηρίας, ανέφερε ότι πολλοί θεωρούν ότι είναι υποτιμητικό επάγγελμα. «Αν και μπορεί να εξελιχθεί σε ένα πολύ επικερδές επάγγελμα, είναι κρίμα που έχουμε έναν αριθμό ανέργων, οι οποίοι δεν πηγαίνουν να καταρτιστούν πάνω σε θέματα φροντίδας. Είναι λίγοι οι νοσηλευτές και οι κατ'οίκον φροντιστές», ανέφερε.

Εξήγησε ότι δυσχεραίνεται ακόμη περισσότερο η κατάσταση έχοντας κατά νουν ότι σε λίγα χρόνια το ένα τρίτο του πληθυσμού της Κύπρου θα είναι άνω των 65 ετών. «Υπάρχουν αυξημένες ανάγκες φροντίδας. Φέρνουμε τις οικιακές βοηθούς και τις βάζουμε να προσέχουν τον παππού και την γιαγιά, χωρίς να είναι καταρτισμένες και χωρίς να έχουν ιδέα τι να κάνουν», τόνισε.

Συμπλήρωσε ότι αποτέλεσμα αυτής της πρακτικής είναι να βλέπουμε περιστατικά βίας, παραμέλησης, κακοποίησης ηλικιωμένων

μέσα στα σπίτια.

«Η φυσιολογική ροή των πραγμάτων είναι η κακοποίηση»

Ακόμη αναφέρθηκε και στο ζήτημα της εγκατάλειψης ηλικιωμένων από τις οικιακές βοηθούς. «Υπήρξε θέμα στη Βουλή και το έθεσε η βουλευτής του ΔΗΣΥ, Ρίτα Σούπερμαν. Είναι πολύ σοβαρό θέμα και μας προβληματίζει. Δεν μπορεί να έρχεται η οικιακή βοηθός, χωρίς να είναι καταρτισμένη και, αντί να κάνει τις δουλειές τους σπιτιού, να καταλήγει να προσέχει τον παππού και την γιαγιά που έχουν ιδιαίτερα προβλήματα», είπε.

Επεσήμανε ότι η φυσιολογική ροή των πραγμάτων είναι η κακοποίηση. «Έχουμε και περιστατικά οικονομικής εκμετάλλευσης των ηλικιωμένων. Έδινε ο ηλικιωμένος της κάρτα του στην οικιακή βοηθό και σε οικείους του για να του πληρώσουν λογαριασμούς και να

Αντωνίου: «Το 2024 είχαμε αυξημένες αναφορές για περιστατικά σε Ιδρύματα, εντούτοις δεν ήταν της σοβαρότητας που είχαμε τις άλλες χρονιές»

“

«Φέρνουμε τις οικιακές βοηθούς και τις βάζουμε να προσέχουν τον παππού και τη γιαγιά χωρίς να είναι καταρτισμένες και χωρίς να έχουν ιδέα τι να κάνουν»

του αγοράσουν τα απαιτούμενα και στο τέλος καταχρώντο τους λογαριασμούς και τους ξαφρίζαν», ανέφερε, συμπληρώνοντας ότι στην Αστυνομία υπάρχουν πολλές καταγγελίες για οικονομική εκμετάλλευση.

Ερωτηθείς για το ποιος έχει την ευθύνη για την όλη κατάσταση, τόνισε ότι «όλοι φέρουν μερίδιο ευθύνης. Η Πολιτεία έχει την ευθύνη να θεσπίσει τους κανονισμούς και να ξεχωρίσει τις κατηγορίες των αλλοδαπών που έρχονται να εργαστούν στην Κύπρο».

Όπως ανέφερε, ευθύνες έχουν και τα γραφεία που στέλνουν τις κοπέλες στην Κύπρο. «Είχαμε περιπτώσεις που ήταν κάθε καρδιάς καρύδι. Πώς γίνεται η αξιολόγηση στις χώρες τους και έρχονταν εδώ μέσα και έσπαζαν στο ξύλο ηλικιωμένους;».

3.000 εγκαταλείψεις σε τρία χρόνια

Εξήγησε ότι αρκετές οικιακές βοηθοί φεύγουν και πηγαίνουν σε άλλες χώρες, γιατί τους προσφέρουν πολύ περισσότερα χρήματα. Όπως είπε, μέσα σε τρία χρόνια έχουν καταγραφεί περίπου 3.000 εγκαταλείψεις ηλικιωμένων και οικογενειών από τις οικιακές βοηθούς. «Εμειναν 3000 οικογένειες ξεκρέμαστες», είπε.

Ακόμη, ανέφερε ότι τα Ιδρύματα της Κύπρου μπορούν να φιλοξενήσουν μέχρι 4-5 χιλιάδες. «Δεν υπάρχουν δυστυχώς άλλες δομές του κράτους που να εξυπηρετούν αυτήν την πληθυσμιακή ομάδα». Υπογράμμισε ότι υπάρχουν περίπου 100 Ιδρύματα.

Εντός του 2025 η πιλοτική εφαρμογή για το κόκκινο κουμπί

Καταληκτικά, ο κ. Αντωνίου αναφέρθηκε στις αλλαγές που αναμένονται εντός του 2025, σημειώνοντας ότι βρίσκεται σε διαβούλευση το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Τρίτη Ηλικία. «Μέχρι τις 15 Ιανουαρίου είναι η καταληκτική ημερομηνία για να στείλουν όλοι οι Οργανισμοί τις εισηγήσεις τους. Ευελπιστώ ότι όταν περάσει θα αρχίσει να υλοποιείται», είπε.

Επεσήμανε ότι μαζί του θα αρχίσει να υλοποιείται και το στρατηγικό σχέδιο που εκπόνησε το Υπουργείο Υγείας για την υγεία των ηλικιωμένων.

Επιπλέον, ανέφερε ότι ως Παρατηρητήριο έχουν κάνει προτάσεις στην Υπουργό Παιδείας, Αθηνά Μιχαηλίδου, με στόχο τη γεφύρωση του χάσματος των γενεών με διαλέξεις και κοινές δράσεις

μεταξύ νεών και ηλικιωμένων. «Το έχει δει πολύ θετικά και θα δούμε πώς θα υλοποιήσουμε κάποιες δράσεις μέσα στο 2025».

Επίσης, μίλησε και για το κόκκινο κουμπί, υπογραμμίζοντας ότι υπάρχει ελπίδα ότι μέσα στους πρώτους έξι μήνες θα μπορεί να λειτουργήσει πιλοτικά. Όπως εξήγησε, η συζήτηση για το κόκκινο κουμπί χρονίζει από το 2019.

«Νομίζω ότι είμαστε στο τελικό στάδιο. Απομένουν κάποιες κινήσεις από πλευράς Υπουργείου. Υπάρχουν κάποιες θετικές δράσεις που μας κάνουν αισιόδοξους ως προς την πορεία των θεμάτων της γήρανσης», ανέφερε.

Τέλος, σημείωσε ότι στις 10 Ιανουαρίου θα πραγματοποιηθεί το πολιτικό συνέδριο για την γήρανση στη Δημοσιογραφική Εστία.

SIGMA
ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ
ΣΤΙΣ 10:00

ΧΡΥΣΩΜΑΓΕΙΡΕΜΑΤΑ
ΜΕ ΤΗ ΧΡΥΣΩ ΛΕΦΟΥ

www.sigmatv.com

SIGMA
ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ
ΣΤΙΣ 6:45

ΠΡΩΤΟΣΕΛΙΔΟ
ΜΕ ΤΟΝ ΑΝΔΡΕΑ ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟ

www.sigmatv.com

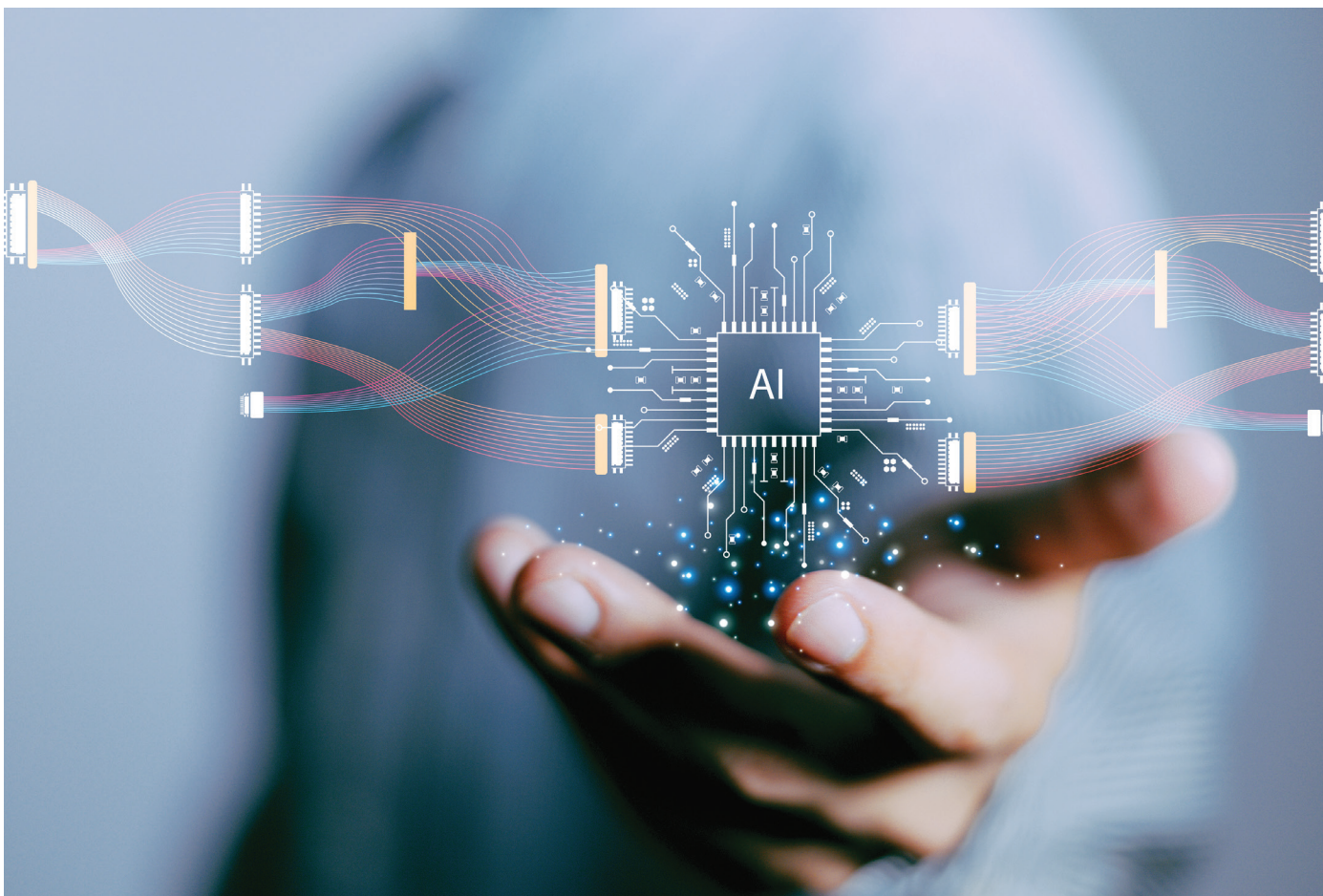
Η αυξανόμενη σημασία του διαδικτυακού μάρκετινγκ και ο ρόλος της Τεχνητής Νοημοσύνης (TN)

Οι σημερινές επιχειρήσεις δρουν σ' ένα περίπλοκο και συνεχώς εξελισσόμενο ψηφιακό οικοσύστημα

ΕΛΕΝΑ ΠΑΧΙΤΑ
ΓΙΑΚΟΥΜΗ*

Σε έναν κόσμο που ορίζεται όλο και περισσότερο από την τεχνολογία, η σημασία του ψηφιακού μάρκετινγκ δεν ήταν ποτέ πιο επιτακτική. Οι σημερινές επιχειρήσεις δρουν σε ένα περίπλοκο και συνεχώς εξελισσόμενο ψηφιακό οικοσύστημα, όπου οι παραδοσιακές στρατηγικές μάρκετινγκ θεωρούνται, σε μεγάλο βαθμό, παρωχημένες. Αναπόφευκτα, το ψηφιακό μάρκετινγκ, μια δυναμική που διαμορφώνει το μέλλον της επιχειρηματικής εξέλιξης διαμέσου νέων μεθόδων προώθησης και διαφήμισης, είναι πιο επίκαιρο από ποτέ. Στο επίκεντρο αυτής της εξέλιξης βρίσκεται η Τεχνητή Νοημοσύνη (TN), η οποία αλλάζει το τοπίο και φέρνει επανάσταση στον χώρο του ψηφιακού μάρκετινγκ.

Η ψηφιακή μετατόπιση (digital shift)

Ός πριν από λίγα χρόνια, το μάρκετινγκ ήταν συνηθισμένο κυρίως με διαφημιστικές πινακίδες αλλά και έντυπες, τηλεοπτικές ή ραδιοφωνικές διαφημίσεις. Με την αυξανόμενη χρήση του διαδικτύου, οι χρήστες/καταναλωτές έχουν πλέον στρέψει την προσοχή τους στον ψηφιακό χώρο. Σε αυτόν τον χώρο

αναζητούν προϊόντα, διαβάζουν και γράφουν κριτικές, αλληλεπιδρούν με επιχειρήσεις και άλλους χρήστες/καταναλωτές και αποφασίζουν αν θα αγοράσουν κάτι. Αυτή η στροφή στον ψηφιακό χώρο ανάγκασε τις επιχειρήσεις, ανεξάρτητα από το μέγεθός τους, να δημιουργήσουν και να εδραιώσουν τη διαδικτυακή τους παρουσία διαμέσου του

ψηφιακού μάρκετινγκ.

Το ψηφιακό μάρκετινγκ περιλαμβάνει μια τεράστια γκάμα στρατηγικών, όπως τη βελτιστοποίηση μηχανών αναζήτησης (SEO), το μάρκετινγκ στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, το μάρκετινγκ περιεχομένου, τις καμπάνιες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και διάφορα άλλα. Η ιαχός του ψηφιακού μάρκετινγκ έγκειται στην ικανότητά του να στοχεύει με ακρίβεια και να προσελκύει κοινό/αγοραστής, να παρακολουθεί την απόδοση και να προσαρμόζει στρατηγικές σε πραγματικό χρόνο. Για ν' αξιοποιήσουν στο μέγιστο την ιαχός του και τα πλεονεκτήματά του, οι επιχειρήσεις στρέφονται όλο και περισσότερο στη χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης.

Τα πλεονεκτήματα της Τεχνητής Νοημοσύνης (TN)

Η Τεχνητή Νοημοσύνη, που συχνά αναφέρεται ως η κινητήριος δύναμη πίσω από το Industry 4.0, κάνει αισθητή την παρουσία της με την πάροδο του χρόνου σχεδόν σε κάθε τομέα. Σε σχέση με το ψηφιακό μάρκετινγκ, η Τεχνητή Νοημοσύνη έχει τη δυνατότητα να επεξεργάζεται τεράστιους όγκους δεδομένων με ταχύτητες αδιανόητα γρήγορες για τον άνθρωπο, ενώ παράλληλα επιτρέπει στους επαγγελματίες στον χώρο του μάρκετινγκ να δημιουρ-

γούν εξατομικευμένο περιεχόμενο και προτάσεις για τους πελάτες τους. Αναλύοντας τη συμπεριφορά και τις προτιμήσεις των χρηστών/καταναλωτών, οι αλγόριθμοι της τεχνητής νοημοσύνης προωθούν προσαρμοσμένα και στοχευμένα μηνύματα μάρκετινγκ στους καταναλωτές.

Παράλληλα, η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να προβλέψει τις μελλοντικές τάσεις/αγορές και τη

βελτιώνοντας την εμπειρία των χρηστών και αφήνουν ελεύθερο το ανθρώπινο δυναμικό να αναλάβει πιο σύνθετες εργασίες.

Όπως προαναφέρθηκε, η δυνατότητα της Τεχνητής Νοημοσύνης να επεξεργάζεται σε μικρό χρονικό διάστημα τεράστιους όγκους δεδομένων ευνοεί τον εντοπισμό μοτίβων και τάσεων. Αυτό βοηθά τους επαγγελματίες του μάρκετινγκ να λαμβάνουν αποφάσεις βάσει

“
Η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να προβλέψει τις μελλοντικές τάσεις/αγορές και τη συμπεριφορά των καταναλωτών, αναλύοντας το ηλεκτρονικό τους αποτύπωμα

συμπεριφορά των καταναλωτών αναλύοντας το ηλεκτρονικό τους αποτύπωμα. Αυτό δίνει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να προσαρμόσουν τις στρατηγικές μάρκετινγκ τους και να παραμείνουν μπροστά από τον ανταγωνισμό.

Τα chatbots (προγράμματα στον υπολογιστή που προσομοιώνουν την ανθρώπινη συνομιλία με τον χρήστη) που υποστηρίζονται από την TN παρέχουν άμεσες απαντήσεις σε ερωτήματα πελατών,

πραγματικών στοιχείων και δεδομένων και να κατευθύνουν τις καμπάνιές τους γύρω από αυτά καθώς είναι πλέον πιο στοχευμένες προς τους χρήστες. Τέλος, Η Τεχνητή Νοημοσύνη μπορεί να βελτιστοποιήσει τις διαφημιστικές καμπάνιες σε πραγματικό χρόνο, κατανέμοντας πόρους στα πιο αποτελεσματικά κανάλια και δημογραφικά στοιχεία.

*Senior Content Writer, Clients & Markets, KPMG Limited

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΠΑΦΟΥ Ο ΠΕΡΙ ΕΠΑΡΧΙΑΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2022 ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΠΟΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 2007

Γνωστοποίηση σύμφωνα με τους Κανονισμούς 32, και/ή 33, και/ή 35, και/ή 37 (α) για καθορισμό και πληρωμή των ετήσιων τελών αποχέτευσης λυμάτων για το 2024 – Παράταση προθεσμίας πληρωμής.

Ο Επαρχιακός Οργανισμός Αυτοδιοίκησης Πάφου, ο οποίος με βάση τις πρόνοιες της νομοθεσίας ανέλαβε όλες τις αρμοδιότητες του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Πόλης Χρυσόχους, ασκώντας τις εξουσίες που του χορηγούνται από τους Κανονισμούς 32, και/ή 33, και/ή 35 και/ή 37 (α) των περί Αποχετεύσεων Πόλης Χρυσόχους Κανονισμών του 2007, που δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας με Αρ. 4247, ημερομηνίας 21/12/2007 με την Κ.Δ.Π. 562/2007, αποφάσισε την παράταση της τελευταίας ημερομηνίας πληρωμής αναφορικά με το έτος 2024 ως εξής: Τα ετήσια τέλη αποχέτευσης λυμάτων, που καθορίστηκαν και αναφέρονται στην παράγραφο 1 της Γνωστοποίησης που δημοσιεύτηκε, με αριθμό ΚΔΠ 443/24 στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας με αρ. 5914, ημερομηνίας 20/12/24, θα πρέπει να πληρωθούν μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 2025, αντί στις 15 Ιανουαρίου 2025, όπως είχε αρχικά καθοριστεί, στα κατά τόπους σημεία εξυπηρέτησης για τον Επαρχιακό Οργανισμό Αυτοδιοίκησης Πάφου, ή μέσω της ιστοσελίδας του Επαρχιακού Οργανισμού Αυτοδιοίκησης Πάφου (www.eoap.org.cy), ή μέσω της ιστοσελίδας της Εταιρείας JCC Payment Systems Ltd. Η παρούσα γνωστοποίηση θεωρείται και ως ατομική ειδοποίηση προς τα επηρεαζόμενα πρόσωπα.

Πάφος, 20 Δεκεμβρίου 2024

Χαράλαμπος Πιττοκοπίτης,
Πρόεδρος Επαρχιακού Οργανισμού Αυτοδιοίκησης Πάφου

ΤΑΣΟΣ
ΓΙΑΣΕΜΙΔΗΣ

Χρονιά σταδιακής υλοποίησης της φορολογικής μεταρρύθμισης φαίνεται να είναι το τρέχον έτος. Το φορολογικό σύστημα, πέρα από εργαλείο προώθησης της επιχειρηματικότητας και των επενδύσεων, αποτελεί το μέσο «διοχέτευσης» των καλών δημοσιονομικών δεικτών στους πολίτες και προώθησης κοινωνικών, περιβαλλοντικών και άλλων πολιτικών.

Το φορολογικό πλαίσιο αφορά τις άμεσες και έμμεσες φορολογίες τόσο για φυσικά όσο και νομικά πρόσωπα, αλλά και πιο εξειδικευμένες, που αφορούν, για παράδειγμα, τα ακίνητα και τα καύσιμα.

Κάθε φορολογικό μοντέλο πρέπει να είναι κοινωνικά δίκαιο, εύκολο και απλό στην εφαρμογή του, να προωθεί τη φορολογική συμμόρφωση και κουλτούρα, να είναι συμβατό με τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, τις ευρωπαϊκές οδηγίες και το Σύνταγμα και ανταγωνιστικό, ώστε να είναι δυνατή η προσέλκυση επενδύσεων (ειδικά για μια εξωγενή οικονομία όπως είναι η Κύπρος, βασισμένη στις υπηρεσίες).

Επιπλέον θα πρέπει να ανταποκρίνεται στις πραγματικές συνθήκες της οικονομίας και της κοινωνίας, όπως για παράδειγμα, πλέον είναι πολύ διαφορετικές οι συνθήκες στο περιβάλλον, την πράσινη μετάβαση και την τεχνολογία σε σύγκριση με τις συνθήκες που επικρατούσαν πριν από είκοσι χρόνια.

Η δημιουργία κουλτούρας φορολογικής συμμόρφωσης μέσα από ένα σύγχρονο και δίκαιο φορολογικό μοντέλο πρέπει ν' αποτελεί προτεραιότητα. Οι φορολογίες αποτελούν τα κύρια έσοδα του κράτους και ο πολίτης θέλει να δει την ανταπόδοση αυτών των εσόδων στις υποδομές, τον τομέα της Υγείας και της Εκπαίδευσης.

Την ίδια στιγμή πρέπει να είναι κοινωνικά δίκαιο και ο κάθε φορολογούμενος να καταβάλλει το ποσό του φόρου που του αναλογεί, χωρίς να αφήνεται περιθώριο μη δήλωσης εισοδημάτων. Η ξεκάθαρη διατύπωση εντός των νομοθεσιών, στο τι αποτελεί φορολογητέο εισόδημα, βοηθά στην επιβεβαίωση των εισοδημάτων των πολιτών και των επιχειρήσεων.

Φορολογικό πλαίσιο

Ένα σταθερό φορολογικό πλαίσιο, με τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης και την παράλληλη αύξηση των φόρων, είναι υψηλότερα στις προτιμήσεις, παρά ένα μεταβαλλόμενο σύστημα με αυξήσεις φόρων. Άλλωστε, ένα σταθερό φορολογικό και νομικό σύστημα, το οποίο υποστηρίζει και εφαρμόζει

παράλληλα τον εκσυγχρονισμό των διαδικασιών, είναι από τα πρώτα που αξιολογούν οι επιχειρήσεις και οι επενδυτές.

Ένα φορολογικό μοντέλο θα πρέπει επίσης να παρέχει διαφάνεια και να μη δημιουργεί σημαντικό διοικητικό κόστος στο Τμήμα Φορολογίας, αλλά και στους φορολογούμενους. Η ευκολία στην εφαρμογή του μέσα από ξεκάθαρους κανόνες και η ενίσχυση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης αποτελούν σημαντικούς παράγοντες. Επιπλέον, θα πρέπει να ενισχύει την εισπραξιμότητα των φόρων μέσα από συστήματα παρακολούθησης των υπολοίπων.

Θα πρέπει όμως να διευκρινιστεί ότι, θέσεις πως η φορολογική μεταρρύθμιση αρχίζει παίρνοντας

καταδεικνύει ότι το φορολογικό μας μοντέλο είναι αποδοτικό και η επιτυχημένη πορεία του πρέπει να αξιοποιηθεί.

Ιδιαίτερα σημαντικό είναι να επανεξεταστούν όλες οι φορολογίες για όλα τα είδη εισοδημάτων, την πώληση και τη διακράτηση περιουσιακών στοιχείων. Η επαναφορά του φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας για αδρανή ακίνητα, για να υπάρχει κίνητρο αξιοποίησής τους, θα πρέπει να εξεταστεί, ενδεχομένως για συγκεκριμένες περιοχές. Θα πρέπει επίσης να αξιολογηθούν με τα άλλα συνδεδεμένα τέλη που καταβάλλονται και πώς αυτά ενοποιούνται.

Μπορούν, επιπλέον, να δοθούν κίνητρα για προσλήψεις και ενίσχυση του δεύτερου πυλώνα του συνταξιοδοτικού συστήματος, δηλαδή τα ταμεία προνοίας, με την υιοθέτηση αυξημένων φορολογικών αφαιρέσεων, μέτρο δημοσιονομικά διαχειρίσιμο.

Υπολογισμός φορολογητέου εισοδήματος

Σημειώνουμε ότι η σκέψη να λαμβάνεται η οικογενειακή σύνθεση στον υπολογισμό του φορολογητέου εισοδήματος κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση, με την παραχώρηση φορολογικών πιστώσεων για άτομα των οποίων το συνολικό εισόδημα, συμπεριλαμβανομένων για παράδειγμα των μερισμάτων, δεν ξεπερνά συγκεκριμένο ποσό. Για παράδειγμα παραχώρηση αφαιρέσεων συγκεκριμένου ποσού για συζύγους, ανήλικα παιδιά και διαφορεικό γι' αυτά που σπουδάζουν μέχρι κάποια ηλικία, ενώ θα πρέπει να εξεταστούν και περιπτώσεις όπως είναι οι μονογονιοί.

Θα πρέπει να εξεταστεί η αφαίρεση των τόκων εξυπηρετούμενων δανείων για οικιστικούς σκοπούς μέχρι ενός ποσού, κάτι το οποίο υπήρξε και στο παρελθόν. Η παραχώρηση των φορολογικών πιστώσεων είναι ευκολότερη στην εφαρμογή εφόσον απλώς θα προστεθούν κάποιες γραμμές στη φορολογική δήλωση.

Αγ' εκεί και πέρα προκύπτουν άλλα ζητήματα, όπως για παράδειγμα για άτομα που γίνονται για πρώτη φορά φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου και αμείβονται ετησίως με πενήντα πέντε χιλιάδες ευρώ, το πενήντα τοις εκατόν του ποσού να απαλλάσσεται από τους φόρους. Παρόμοια μέτρα θα μπορούσαν να εφαρμοστούν και για ταλέντα που θέλουμε να επαναπατρίσουμε

μας, πρέπει να καταβάλει εταιρικό φόρο 12,5% και λογιζόμενη διανομή μερίσματος 17% στο 70% των κερδών τους. Ακριβώς δίπλα μια άλλη κυπριακή εταιρεία αλλά με μετόχους non domicile έχει τις ίδιες δραστηριότητες και στα κέρδη πληρώνει μόνο 12,5% εφόσον λόγω της ιδιότητας των μετόχων εξαιρείται από τη λογιζόμενη διανομή μερίσματος.

Το πιο πάνω παράδειγμα δημιουργεί στρέβλωση και δίνει τη δυνατότητα στη δεύτερη εταιρεία να πουλάει σε χαμηλότερη τιμή και να έχει ενισχυμένο καθαρό περιθώριο κέρδους. Οπότε θα πρέπει να βρεθεί ο μηχανισμός, ώστε να υπάρχει δικαιότερη μεταχείριση των δύο επιχειρήσεων.

Ενδεχομένως να ήταν δικαιότερο όλες οι επιχειρήσεις οι οποίες λαμβάνουν εισοδήματα από τη δραστηριοποίησή τους στην Κύπρο και την κυπριακή οικονομία να υπόκεινται σε λογιζόμενη διανομή, ανεξαρτήτως του ποιοί είναι οι μέτοχοι. Αυτό θα αφορά μόνο πωλήσεις και έσοδα που γίνονται εντός της χώρας. Σε οτιδήποτε αφορά δραστηριότητες εκτός της Κύπρου να διατηρηθεί το ίδιο καθεστώς. Αγ' εκεί και πέρα, θα πρέπει να εξεταστεί αν είναι δημοσιονομικά εφικτή η πλήρης κατάργηση του μηχανισμού λογιζόμενης διανομής μερίσματος.

Τέλος, αναμένουμε να δούμε τα αντισταθμιστικά μέτρα που εξετάζονται σε σχέση με την επιβολή της πράσινης φορολογίας και κατά πόσον μπορεί να αναβληθεί η εφαρμογή της εκ νέου, λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο και τις πολιτικές που αναμένεται να εφαρμόσει ο νέος Αμερικανός Πρόεδρος.

στην Κύπρο.

Τελευταίως υπάρχουν συζητήσεις για τη δημιουργία στρεβλώσεων όσον αφορά το ανταγωνιστικό περιβάλλον μεταξύ Κυπρίων και ξένων επιχειρηματιών. Κατά τη διάρκεια φιλικών συζητήσεων αναφέρθηκε το εξής παράδειγμα: Κυπριακή εταιρεία με Κύπριους, που δραστηριοποιείται στη χώρα

Προώθηση φορολογικής μεταρρύθμισης

Σταθμός το 2025 για τη σταδιακή υλοποίηση

Οι φορολογίες αποτελούν τα κύρια έσοδα του κράτους και ο πολίτης θέλει να δει την ανταπόδοση αυτών των εσόδων στις υποδομές, στον τομέα της Υγείας και της Εκπαίδευσης

Θα πρέπει να εξεταστεί η αφαίρεση των τόκων εξυπηρετούμενων δανείων για οικιστικούς σκοπούς μέχρι ενός ποσού, κάτι το οποίο υπήρξε και στο παρελθόν

ΕΤΕΚ - Θεμέλιο για τη βιώσιμη και αειφόρο ανάπτυξη της Κύπρου

Η αναζωογόνηση των ορεινών περιοχών, οι προκλήσεις και ο αντίκτυπος στην τοπική οικονομία

ΧΡΙΣΤΟΣ Α. ΠΑΦΙΤΗΣ*

Η Εθνική Στρατηγική Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων (Ε.Σ.Α.Ο.Κ.) αποτελεί έναν φιλόδοξο σχεδιασμό για την αναζωογόνηση των ορεινών περιοχών της Κύπρου. Στόχος της είναι η αειφόρος και βιώσιμη ανάπτυξη, η ενίσχυση της τοπικής οικονομίας, η βελτίωση των κοινωνικών υποδομών και η προστασία του περιβάλλοντος. Παρά την πληρότητά της, δεν αναφέρεται ξεκάθαρα στον καθοριστικό ρόλο του Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου (ΕΤΕΚ) για τα διάφορα μέτρα και δράσεις που πρέπει να υλοποιηθούν (εκτός από τη Δράση ΣΠ.2.2.1), για τα οποία χρειάζεται σχεδιασμός, αλλά και επιστημονική τεχνική καθοδήγηση προς τις διάφορες Αρμόδιες Αρχές και Φορείς.

Το ΕΤΕΚ, ως θεσμοθετημένος τεχνικός σύμβουλος του κράτους, διαθέτει τη γνώση και την εμπειρία να διαδραματίσει έναν κομβικό ρόλο στην εφαρμογή της ΕΣΑΟΚ, εξασφαλίζοντας την επιστημονική τεκμηρίωση και τη στρατηγική κατανομή των πόρων. Το άρθρο αυτό αποιεί μια σύσταση για την άμεση και επιβαλλόμενη εμπλοκή του ΕΤΕΚ στη διαδικασία εφαρμογής της ΕΣΑΟΚ, με στόχο την αποτελεσματική εκτέλεσή της και τη μεγιστοποίηση των οφελών για όλους τους εμπλεκόμενους.

Η στρατηγική πρόκληση της ΕΣΑΟΚ

Η ΕΣΑΟΚ περιλαμβάνει μια σειρά έργων και παρεμβάσεων που καλύπτουν βασικούς τομείς ανάπτυξης, όπως:

Υποδομές: Αναβάθμιση δικτύων για οδικές συγκοινωνίες, ύδρευσης, αποχέτευσης και πράσινων σημείων.

Τοπική Οικονομία: Στήριξη αγροτικής παραγωγής, ανάπτυξη

ξη αγροτουρισμού, προώθηση προϊόντων υψηλής ποιότητας.

Κοινωνικές Υπηρεσίες: Βελτίωση υποδομών υγείας, αθλητισμού, εκπαίδευσης, πληροφόρησης και πολιτισμού.

Ενέργεια: Εξοικονόμηση ενέργειας από αναβάθμιση κτηρίων και εγκατάσταση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, αλλά και ηλεκτρικών σημείων φόρτισης οχημάτων.

Περιβάλλον: Προστασία φυσικών πόρων, διαχείριση αποβλήτων και ενίσχυση βιοποικιλότητας.

Η περιοχική μελέτη της στρατηγικής περιλαμβάνει μέρος των ορεινών περιοχών της Κύπρου με διακριτή γεωγραφική και πολιτισμική ταυτότητα και την ιστορική ονομασία Τρόδος. Τα όρια έκτασης καθόρισε η απόφαση συνεργασίας 115 κοινοτήτων.

Η περιφέρεια καλύπτει το 25% της ελεύθερης Κύπρου, έχει 27.695 κατοίκους (2019) και διατηρεί δεσμούς με 70.000 αποδήμους, με την πλειονότητα των μόνιμων κατοίκων να πλύνονται από την ανεργία και τη μείωση του αγροτικού εισοδήματος. Παράλληλα, τα υψηλά ενοίκια και η αστική συμφόρηση στα μεγάλα κέντρα υπογραμμίζουν την ανάγκη για αποκέντρωση και ανάπτυξη των ορεινών περιοχών.

Οι προκλήσεις που αναδεικνύονται κατά την εφαρμογή της ΕΣΑΟΚ περιλαμβάνουν:

1. Στρατηγική Κατανομή Πόρων: Πώς διασφαλίζεται ότι οι πόροι κατευθύνονται σε δράσεις με τη μεγαλύτερη δυνατή απόδοση;

2. Συντονισμός Πολυδιάστατων Έργων: Πώς μπορούν να συντονιστούν έργα που αφορούν διαφορετικούς τομείς και φορείς;

3. Κοστολόγηση και Ένταξη

μπορεί να περιλαμβάνουν:

1. Στρατηγικό Σχεδιασμό και Τεχνική Καθοδήγηση:

Το ΕΤΕΚ μπορεί να καθορίσει τις προτεραιότητες των έργων, προτείνοντας βιώσιμες λύσεις και διασφαλίζοντας την επιστημονική συνάφεια με τους στόχους που έχουν τεθεί.

2. Βέλτιστη Κατανομή Πόρων

Το ΕΤΕΚ πρέπει και οφείλει να εμπλακεί πιο ενεργά στην εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης των Ορεινών Κοινοτήτων

στους Προϋπολογισμούς: Κάθε έργο πρέπει να είναι πλήρως τεκμηριωμένο και να ενσωματώνεται στους κρατικούς προϋπολογισμούς, σε συμμόρφωση πάντοτε και με το τριετές δημοσιονομικό πλαίσιο σταθερότητας.

4. Αξιοποίηση Ευρωπαϊκών Πόρων: Πώς μπορούν να εξασφαλιστούν οι μέγιστες ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις για έργα στρατηγικής σημασίας;

Ο ρόλος του ΕΤΕΚ: Προτάσεις για την εμπλοκή του

Η ενεργός συμμετοχή του ΕΤΕΚ στην εφαρμογή της ΕΣΑΟΚ είναι ζωικής σημασίας για την επιτυχία της. Οι κύριες συλλογές του

και Κοστολόγηση:

Το ΕΤΕΚ μπορεί να αναλάβει την κοστολόγηση των έργων για την ένταξη τους στους ετήσιους προϋπολογισμούς των Υπουργείων και Υφυπουργείων. Παράλληλα, μπορεί να ενσωματώσει προτάσεις για συγχρηματοδότηση από ευρωπαϊκά προγράμματα.

3. Επιστημονική Τεκμηρίωση:

Η εκπόνηση εμπειριστικωμένων τεχνοοικονομικών μελετών και αναλύσεων από το ΕΤΕΚ θα εξασφαλίσει τη βιωσιμότητα και την αποδοτικότητα κάθε έργου, με προτεραιότητα στην αξιοποίηση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων και υποδομών που διαθέτει η κάθε κοινότητα για περιφερειακή

εξυπηρέτηση και ανάπτυξη.

4. Αξιοποίηση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων:

Το ΕΤΕΚ μπορεί να προετοιμάσει φακέλους για την εξασφάλιση χρηματοδότησης μέσω ευρωπαϊκών προγραμμάτων, όπως το LIFE για περιβαλλοντικά έργα ή το Interreg για διασυνοριακή συνεργασία.

5. Συντονισμός Φορέων:

Ως τεχνικός σύμβουλος, το ΕΤΕΚ μπορεί να εξασφαλίσει την αρμονική συνεργασία μεταξύ κρατικών και τοπικών φορέων, καθώς και όλων των εμπλεκόμενων.

Συμπέρασμα

Η συμμετοχή του ΕΤΕΚ στην εφαρμογή της ΕΣΑΟΚ αποτελεί ζωικής σημασίας πρόταση για τη στρατηγική αναζωογόνηση των ορεινών περιοχών. Μέσω της τεχνογνωσίας, της θεσμικής υπόστασης και της εμπειρίας του, το ΕΤΕΚ μπορεί να εγγυηθεί:

Την επιστημονική τεκμηρίωση και κοστολόγηση των έργων.

Την ένταξη δράσεων στους κρατικούς προϋπολογισμούς.

Την αποτελεσματική αξιοποίηση όλων των συντελεστών παραγωγής (κεφαλαίων, καινοτόμων ιδεών, ανθρώπινου δυναμικού, υφιστάμενων εγκαταστάσεων, κτηρίων και εξοπλισμού) με σεβασμό στο περιβάλλον.

Τη δημιουργία βιώσιμων έργων προσιθήμενης αξίας.

Την αξιοποίηση ευρωπαϊκών χρηματοδοτήσεων.

Την προώθηση της αειφορίας και της κοινωνικής συνοχής.

Η παρούσα εισήγηση ελπίζω να υιοθετηθεί και να θέσει τις βάσεις για τη συνεργασία του ΕΤΕΚ με το κράτος για την πλήρη εφαρμογή και αποτελεσματική υλοποίηση της ΕΣΑΟΚ, προς όφελος των ορεινών κοινοτήτων και της ευρύτερης ανάπτυξης της Κύπρου.

*Διορισμένο Μέλος ΠΕ ΕΤΕΚ Λεμεσού και Εξειδικευμένο Μέλος Συνδέσμου Γερμανών Μηχανικών για Τεχνολογίες Παραγωγής, Ενέργειας και Περιβάλλοντος (VDD).

BEng, BSc, MBA, MBA&MPA, MSc, MPA, PhD candidate (TEPAK)

Φορολογικός οδηγός για το 2025 - Κύπρος

Ο οδηγός είναι διαθέσιμος στην αγγλική γλώσσα

ΔΡ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΠΟΥΛΙΔΙΚΑΣ*

Μετά τη δημοσίευση της στρατηγικής της ΕΕ για το υδρογόνο, το 2021, η οποία περιλαμβάνεται στο πακέτο προσαρμογής στον στόχο του 55% (Fit for 55 package), αρκετά κράτη μέλη άρχισαν να καθορίζουν εθνικούς στόχους και να καταρτίζουν στρατηγικές και σχέδια για την κατάρτιση χαρτών πορείας για την ενσωμάτωση του υδρογόνου στο ενεργειακό τους μείγμα και για τη δημιουργία αγοράς υδρογόνου. Με βάση την πρόσφατη έκθεση του Οργανισμού Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας της ΕΕ (ACER), για την παρακολούθηση της αγοράς υδρογόνου στα κράτη μέλη της ΕΕ, η αύξηση της παραγωγής υδρογόνου απαιτεί κοινή προσπάθεια, καθώς οι στόχοι της ΕΕ πρέπει να μεταφραστούν σε δράσεις όχι μόνο σε ευρωπαϊκό αλλά και σε εθνικό επίπεδο.

Οι χάρτες πορείας του υδρογόνου στην Ε.Ε.

Έως τον Σεπτέμβριο του 2024, 22 κράτη μέλη έχουν δημοσιεύσει ή καταρτίσει στρατηγική ή χάρτη πορείας για το υδρογόνο. Ο αριθμός περιλαμβάνει τα κράτη μέλη, τα στρατηγικά έγγραφα των οποίων έχουν επισημανθεί ως χάρτες πορείας (Βουλγαρία, Εσθονία, Ισπανία) ή βρίσκονται ακόμη σε μορφή προσχεδίου (Ιταλία, Σουηδία). Εκτός από τις εθνικές στρατηγικές για το υδρογόνο, ορισμένα εθνικά σχέδια δράσης για την ενέργεια και το κλίμα (ΕΣΣΕΚ) περιλαμβάνουν επίσης ειδικούς στόχους για το υδρογόνο. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε περιπτώσεις όπου δεν έχει δημοσιευθεί στρατηγική για το υδρογόνο (Ελλάδα και Σλοβενία) ή όταν το ΕΣΣΕΚ παρέχει επικαιροποίηση των στόχων για το υδρογόνο σε σύγκριση με τη στρατηγική για το υδρογόνο που είχε δημοσιευθεί προηγουμένως (Τσεχία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Πολωνία, Πορτογαλία και Ισπανία). Τα περισσότερα στρατηγικά έγγραφα παρέχουν μεσοπρόθεσμους στόχους (για το 2030), ενώ λίγα επικεντρώνονται μόνο σε μακροπρόθεσμους στόχους (2040 ή 2050). Μεγάλη μεταβλητότητα μπορεί επίσης να διαπιστωθεί στους τύπους των στόχων. Ενώ σχεδόν όλες οι στρατηγικές των κρατών μελών θέτουν συγκεκριμένους στόχους για τη δυναμικότητα των μονάδων ηλεκτρόλυσης που χρειάζεται να εγκατασταθούν, πολλές δεν συμπεριλαμβάνουν στόχους σχετικά με την προσφορά και ζήτηση υδρογόνου και μόνο λίγες συμπεριλαμβάνουν τις ανάγκες σε εισαγωγές ή/και τις διαθέσιμες

ποσότητες για εξαγωγές. Τέλος, ορισμένες χώρες (π.χ. Βουλγαρία, Εσθονία, Λιθουανία, Σλοβακία) έχουν θέσει στόχους μόνο για την παραγωγή ανανεώσιμου (ή πράσινου) υδρογόνου. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατό να γίνει κατανοητή η συνολική δυναμική συμβολή του δυναμικού παραγωγής υδρογόνου όταν λαμβάνεται επίσης υπόψη το μη ανανεώσιμο υδρογόνο (π.χ. υδρογόνο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών). Σήμερα, σχεδόν όλο το υδρογόνο στην ΕΕ παράγεται από ορυκτά καύσιμα, μέσω της διαδικασίας αναμόρφωσης, συνήθως χωρίς την αναγκαία δέσμευση άνθρακα. Για την επίτευξη των στόχων απαλλαγής από τις ανθρακούχες εκπομπές, οι στρατηγικές για το υδρογόνο επικεντρώνονται στις δυνατότητες παραγωγής ανανεώσιμου υδρογόνου και υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών μέσω ηλεκτρόλυσης με χρήση ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ή μέσω αεριοποίησης βιομάζας ή μέσω πυρηνικής ενέργειας.

Μονάδες ηλεκτρόλυσης με ορίζοντα... το 2030

Σήμερα η ισχύς των μονάδων ηλεκτρόλυσης που βρίσκονται σε λειτουργία είναι 216 μεγαβάτ, πολύ μικρότερη από τον ενδιάμεσο στόχο της ΕΕ των 6 γιγαβάτ για το 2024. Δεκαενέα κράτη μέλη έχουν θέσει ρητό στόχο για την εγκατάσταση μονάδων ηλεκτρόλυσης μέχρι το 2030, με συνολική δυναμικότητα σε επίπεδο ΕΕ περίπου 59-62 γιγαβάτ σε σύγκριση με τον στόχο των 40 γιγαβάτ που περιλαμβάνεται στη

στρατηγική της ΕΕ για το υδρογόνο. Η Ισπανία και η Γερμανία έχουν τον υψηλότερο στόχο όσον αφορά την εγκατεστημένη ισχύ μονάδων ηλεκτρόλυσης (12 και 10 γιγαβάτ αντίστοιχα). Ακολουθούν η Γαλλία (6,5 γιγαβάτ), η Δανία (6 γιγαβάτ), η Πορτογαλία (5,5 γιγαβάτ) και η Σουηδία (5 γιγαβάτ). Κατά τη σύγκριση των ενωσιακών και των εθνικών ειδικών στόχων, μόνο οι στόχοι για την παραγωγική ικανότητα των μονάδων ηλεκτρόλυσης για το 2030 δείχνουν κάποια ευθυγράμμιση. Για το 2050, όταν η στρατηγική της ΕΕ για το υδρογόνο έχει θέσει τον φιλόδοξο στόχο της εγκατάστασης και λειτουργίας μονάδων ηλεκτρόλυσης δυναμικότητας 500 γιγαβάτ, η εικόνα είναι λιγότερο σαφής, δεδομένου ότι μόνο λίγα κράτη μέλη έχουν θέσει μακροπρόθεσμο στόχο.

Λίγα μόνο κράτη μέλη έχουν θέσει στόχους για τις αναμενόμενες ποσότητες παραγωγής ανανεώσιμου υδρογόνου. Γι' αυτό ο στόχος για το 2030, που μπορεί να εξαχθεί από τα εθνικά στρατηγικά έγγραφα, φαίνεται να κυμαίνεται μεταξύ 4.4 και 6.2 εκατομμύρια τόνους ανανεώσιμου υδρογόνου και υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών. Συνολικά, οι στόχοι που έχουν τεθεί μέχρι σήμερα σε εθνικό επίπεδο υπολείπονται της επίτευξης του στόχου της ΕΕ για το 2030 για την παραγωγή 10 εκατομμυρίων τόνων ανανεώσιμου υδρογόνου, που καθορίζεται στη στρατηγική της ΕΕ για το υδρογόνο. Αξιοσημείωτες είναι οι αποκλίσεις μεταξύ των στόχων δυναμικότητας μονάδων ηλεκτρόλυσης (όπου οι εθνικές στρατηγικές υπερβαίνουν

τον στόχο της ΕΕ) και μεταξύ των στόχων παραγωγής υδρογόνου (όπου, αντιθέτως, οι εθνικές στρατηγικές στοχεύουν συλλογικά σε μικρότερη ποσότητα). Διαφαίνεται ότι ο στόχος για το 2030 για την παραγωγή 10 εκατομμυρίων τόνων ανανεώσιμου υδρογόνου, που ορίζεται στη στρατηγική της ΕΕ για το υδρογόνο, απαιτεί εγκατεστημένη δυναμικότητα μονάδων ηλεκτρόλυσης σημαντικά υψηλότερη από τον στόχο της ΕΕ των 40 γιγαβάτ.

Οι στρατηγικές υδρογόνου που έχουν καταρτιστεί από τα κράτη μέλη επικεντρώνονται κυρίως στην εθνική διάσταση και δεν παρέχουν εικόνα των δυναμικών διασυνοριακών ανταλλαγών υδρογόνου. Γι' αυτό, είναι δύσκολο να αξιολογηθεί η πιθανή ανάπτυξη της αγοράς υδρογόνου της ΕΕ και να αξιολογηθεί η αντίστοιχη ανάγκη για διασυνοριακές υποδομές. Με βάση τις εθνικές στρατηγικές υδρογόνου, η Αυστρία θα πρέπει να εισάγει 0.04 εκατομμύρια τόνους ανανεώσιμου υδρογόνου ανά έτος έως το 2030 και 1.1 εκατομμύριο τόνους ανά έτος έως το 2050. Το Βέλγιο αναμένει να εισάγει περίπου 0.6 εκατομμύρια τόνους ανά έτος έως το 2030 και 6.1-10.6 εκατομμύρια τόνους ανά έτος έως το 2050, εκ των οποίων περίπου τα μισά θα είναι διαθέσιμα για διαμετακόμιση σε γειτονικές χώρες. Η Γερμανία αναμένει να εισάγει 1.4-2.7 εκατομμύρια τόνους ανά έτος έως το 2030, ποσό που αντιστοιχεί σε σημαντικό μερίδιο της αναμενόμενης ζήτησης υδρογόνου (μεταξύ 50% και 70%). Η Ιταλία σχεδιάζει να εισάγει τουλάχιστον το 30% του ανανεώσιμου υδρογόνου που χρει-

άζεται το 2030, που αντιστοιχεί σε περίπου 0.08 εκατομμύρια τόνους ανά έτος. Η Λιθουανία αναμένει εξαγωγές περίπου 0.04 εκατομμύρια τόνους ανά έτος.

Τι ισχύει για την Κύπρο

Έχοντας υπόψη ότι η Κύπρος δεν έχει ακόμη δημοσιεύσει στρατηγική ή χάρτη πορείας για το υδρογόνο, χρειάζονται να γίνουν άμεσα βήματα προς αυτήν την κατεύθυνση. Πρώτα θα πρέπει το υδρογόνο να αναγνωριστεί ως μια βασική συνιστώσα του ενεργειακού μείγματος της χώρας μας για το 2030 και έως το 2050. Παράλληλα χρειάζεται να καταρτιστεί μακροπρόθεσμη εθνική ενεργειακή στρατηγική για το υδρογόνο στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης στοχοθετημένης μακροπρόθεσμης ενεργειακής στρατηγικής, με χρονικό ορίζοντα πέραν του 2050. Τέτοια στρατηγική θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα πλεονεκτήματα της γύρω περιοχής όσον αφορά την παραγωγή ανανεώσιμου υδρογόνου και τις συνέργειες που πιθανόν να προκύπτουν στη μεταφορά και τελική χρήση, όπως για παράδειγμα συνέργειες με τον οικονομικό διάδρομο IMEC (India-Middle East-Europe Economic Corridor). Τέλος, η εναρμόνιση του εθνικού κανονιστικού πλαισίου με τις σχετικές ευρωπαϊκές οδηγίες είναι αναγκαία για την κατάρτιση στοχευμένων μέτρων για την εκκίνηση της αλυσίδας υδρογόνου (παραγωγή, μεταφορά, αποθήκευση και χρήση στην τελική κατανάλωση) και τη δημιουργία αγοράς υδρογόνου στη χώρα μας.

*Καθηγητής Ενεργειακών Συστημάτων
Frederick University

Ανασκόπηση της αγοράς υδρογόνου στην ΕΕ

Οι στρατηγικές υδρογόνου που έχουν καταρτιστεί από τα κράτη μέλη επικεντρώνονται κυρίως στην εθνική διάσταση και δεν παρέχουν εικόνα των δυναμικών διασυνοριακών ανταλλαγών υδρογόνου

«Ηλέκτρα» και «Πήγασος» χαλούν τα ενεργειακά σχέδια Ερντογάν

Ασπίδα ενεργειακής ασφάλειας Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω Κύπρου
- Η σημασία της εμπλοκής Κατάρ στην Ανατολική Μεσόγειο

ΜΑΡΙΟΣ
ΠΟΥΛΛΑΔΟΣ

Η Gazprom, η κρατική εταιρεία φυσικού αερίου της Ρωσίας, διέκοψε τη ροή φυσικού αερίου προς την Ευρώπη μέσω της Ουκρανίας την 1η Ιανουαρίου 2025, μετά τη λήξη της πενταετούς συμφωνίας διέλευσης. Η διακοπή ήταν αναμενόμενη αλλά και συμβολική, καθώς έρχεται μετά από σχεδόν τρία χρόνια πολέμου με τη Ρωσία και ενώ η Ευρώπη έχει ήδη μειώσει δραστικά τις εισαγωγές ρωσικού φυσικού αερίου.

Η λήξη της συμφωνίας επηρέασε περίπου το 5% των συνολικών εισαγωγών φυσικού αερίου της ΕΕ, με κύριους αποδέκτες την Αυστρία, την Ουγγαρία και τη Σλοβακία. Μετά τη λήξη, η Ευρώπη λαμβάνει πλέον ρωσικό φυσικό αέριο μόνο μέσω του αγωγού TurkStream, που διασχίζει την Τουρκία. Στο πλαίσιο αυτό αναδεικνύεται εκ νέου η σημασία αξιοποίησης των κοιτασμάτων της Ανατολικής Μεσογείου, που θα συμβάλουν στη διαφοροποίηση των πηγών τροφοδοσίας φυσικού αερίου προς την Ευρώπη, αφαιρώντας από την Τουρκία τη υνατότητα να μετατραπεί σε μοναδικό ενεργειακό κόμβο της περιοχής.

Η διακοπή τροφοδοσίας από τη Ρωσία αναμένεται να αυξήσει προσωρινά τις τιμές του φυσικού αερίου, αλλά οι ευρωπαϊκές χώρες είχαν προετοιμαστεί για το ενδεχόμενο αυτό, με εναλλακτικές πηγές, όπως υδροποιημένο φυσικό αέριο (LNG) από τις ΗΠΑ και άλλες χώρες, καθώς και αέριο μέσω αγωγών από τη Νορβηγία.

Υψηλές προσδοκίες από «Ηλέκτρα»

Παρά τις προετοιμασίες, η λήξη της συμφωνίας μπορεί να δυσκολέψει την αναπλήρωση των αποθεμάτων φυσικού αερίου της Ευρώπης πριν από τον επόμενο χειμώνα, με πιθανή αύξηση των τιμών το 2025. Οι τιμές του φυσικού

αερίου έχουν μειωθεί από τα υψηλά του 2022, αλλά παραμένουν διπλάσιες από τα ιστορικά επίπεδα. Αυτό αφαιρεί το επιχειρήμα όσων υποστήριζαν πως δεν αξίζει η επένδυση στην εξόρυξη φυσικού αερίου από την Κυπριακή ΑΟΖ.

Η ExxonMobil, σε συνεργασία με την Qatar Energy, ξεκίνησε ήδη τις διαδικασίες με δύο νέες γεωτρήσεις στην ΑΟΖ της Κύπρου. Η πρώτη γεωτρήση θα πραγματοποιηθεί στον στόχο «Ηλέκτρα» του τεμαχίου 5, με έναρξη στα μέσα Ιανουαρίου 2025 και εκτιμώμενη διάρκεια περίπου ενός μήνα. Μετά την ολοκλήρωση της γεωτρήσης στον στόχο «Ηλέκτρα», το γεωτρήσιμο θα μετακινηθεί στον στόχο «Πήγασος», στο τεμάχιο 10, κοντά στον ήδη ανακαλυφθέντα στόχο «Γλαύκος». Οι γεωλογικές δομές στο τεμάχιο 5 θεωρούνται υποσχόμενες, με εκτιμήσεις για πιθανά κοιτάσματα φυσικού αερίου μεταξύ 10 και 30 τρισεκατομμυρίων κυβικών ποδιών, αν και η επιβεβαίωση αυτών των εκτιμήσεων θα προκύψει μόνο μετά τις γεωτρήσεις. Σε κάθε περίπτωση,

“
Η διακοπή τροφοδοσίας από τη Ρωσία αναμένεται να αυξήσει προσωρινά τις τιμές του φυσικού αερίου, αλλά οι ευρωπαϊκές χώρες είχαν προετοιμαστεί για το ενδεχόμενο αυτό, με εναλλακτικές πηγές

η εξεύρεση ενός αξιόλογου κοιτάσματος σε ποσότητες θα ενισχύσει περαιτέρω τη σημασία της Κυπριακής Δημοκρατίας στην επόμενη μέρα επίλυσης της ενεργειακής εξίσωσης στην περιοχή, αφού θα μπου πάλι στο τραπέζι έργα όπως ο EastMed και, γιατί όχι, ένας σταθμός υδροποίησης φυσικού αερίου στην Κύπρο.

Το ενεργειακό σχέδιο της Τουρκίας

Η Τουρκία, μαζί με το νέο καθεστώς-προτεκτοράτο στη Συρία, διεκδικεί να μετατραπεί σε κεντρικό κόμβο μεταφοράς φυσικού αερίου από το Κατάρ προς την Ευρώπη. Παρά το γεγονός ότι ο Ερντογάν πέρασε πάνω από μια δεκαετία διεξάγοντας πόλεμο μέσω αντιπροσώπων κατά του Άσανι, προσπάθησε να διατηρήσει ισορροπημένες σχέσεις με τη Ρωσία. Ο Ερντογάν έχει καταφέρει να καθιερώσει την Τουρκία ως βασικό κόμβο για τη ροή ρωσικού φυσικού αερίου. Η Τουρκία, όχι μόνο θα λαμβάνει ρωσικό αέριο για τις δικές της ενεργειακές ανάγκες, αλλά θα

μπορεί επίσης να εξάγει ρωσικό αέριο στην Ευρώπη. Ειδικά μετά την καταστροφή των αγωγών Nord Stream, η Τουρκία μπορεί να εξελιχθεί στην κύρια διαδρομή για τη μεταφορά ρωσικού αερίου προς την Ευρώπη, μια εξέλιξη δυσμενής για τα συμφέροντα Ελλάδος-Κύπρου.

Αυτό σημαίνει ότι η Τουρκία θα μπορούσε να «σιτριμώσει» την Ευρώπη από δύο πλευρές:

α) Ως βασική διαδρομή μεταφοράς φυσικού αερίου από το Κατάρ προς την Ευρώπη.

β) Ως κύρια διαδρομή μεταφοράς ρωσικού φυσικού αερίου προς την Ευρώπη.

Αυτό θα προσφέρει στον Ερντογάν ακόμη μεγαλύτερη επιρροή πάνω στην Ευρώπη.

Βασικοί στόχοι της στρατηγικής ΗΠΑ-NATO

Από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία στις 24 Φεβρουαρίου 2022, οι ΗΠΑ και οι βασικοί σύμμαχοι του NATO αναζητούν νέες πηγές φυσικού αερίου για να μειώσουν την εξάρτηση της Ευρώπης από τη ρωσική ενέργεια. Με την ανάληψη της Προεδρίας των ΗΠΑ από τον Ντόναλντ Τραμπ, στις 20 Ιανουαρίου, αυτή η στρατηγική πρόκειται να επιταχυνθεί, αποτελώντας μέρος μιας ευρύτερης προσπάθειας περιορισμού της ρωσικής και ιρανικής επιρροής,

ενώ παράλληλα ανυπαρτίθεται στη στρατηγική της Κίνας για παγκόσμια κυριαρχία.

Η Ανατολική Μεσόγειος θεωρείται κρίσιμη για τη στρατηγική ενεργειακής ασφάλειας, με τρεις βασικούς στόχους:

Α) Απεξάρτησης από τη Ρωσία: Οι ΗΠΑ προωθούν το Υδρογονοποιημένο Φυσικό Αέριο (LNG) ως εναλλακτική λύση, με κύριους προμηθευτές το Κατάρ, την Ανατολική Μεσόγειο και άλλες φιλικές χώρες.

Β) Ενίσχυσης Δυτικής επιρροής: Εταιρείες από τις ΗΠΑ (Exxon Mobil), τη Βρετανία (BP, Shell), τη Γαλλία (TotalEnergies) και την Ιταλία (ENI) επενδύουν στην περιοχή,

ελέγχοντας την παραγωγή και τις εξαγωγές φυσικού αερίου.

Γ) Αντιμέτωπος Ρωσίας-Ιράν: Η στρατηγική περιλαμβάνει την αποδυνάμωση της χρηματοδότησης των δύο χωρών μέσω της ενέργειας, ενώ παράλληλα περιορίζει την επιρροή της Κίνας.

Το «παράδοξο» της εμπλοκής Κατάρ

Η πρόσφατη στρατηγική στροφή του Κατάρ προς την Ανατολική Μεσόγειο αποτελεί σημαντική απόκλιση από τις παραδοσιακές ενεργειακές του πολιτικές. Παρότι το Κατάρ είναι παγκόσμια δύναμη στη διανομή υδρογονοποιημένου φυσικού

αερίου (LNG), η εμπλοκή του στην περιοχή φαίνεται να καθοδηγείται από γεωπολιτικούς παράγοντες πέραν των οικονομικών κινήτρων. Η παρουσία του στην περιοχή υποδηλώνει μια προσπάθεια να αποκτήσει επιρροή σε ένα γεωστρατηγικά ευαίσθητο σημείο. Υπενθυμίζεται ότι η Qatar Petroleum είναι στην ίδια κοινοπραξία με την Exxon Mobil, που είναι διαχειριστής σε τεμάχια της Κυπριακής ΑΟΖ.

Την ίδια ώρα, ωστόσο, η στρατηγική του Κατάρ φαίνεται να ευθυγραμμίζεται στενά και με την Τουρκία, μια χώρα με την οποία διατηρεί ισχυρούς ιδεολογικούς και στρατηγικούς δεσμούς. Η συ-

νεργασία αυτή δίνει στο Κατάρ τη δυνατότητα να επηρεάσει τις ενεργειακές δυναμικές της περιοχής, χωρίς να τραβάει την ίδια προσοχή που δέχεται η Τουρκία για την επιθετική της στάση. Παράλληλα, αναλυτές εκτιμούν πως παρουσία του Κατάρ μπορεί να διευκολύνει μυστικές επιχειρήσεις ή δράσεις παρακολούθησης σε ευαίσθητα περιουσιακά στοιχεία, όπως οι υποδομές φυσικού αερίου και οι ναυτικές επιχειρήσεις του Ισραήλ.

Η συμμετοχή του Κατάρ στην περιοχή δημιουργεί σημαντικές προκλήσεις ασφαλείας, ιδίως για χώρες όπως η Αίγυπτος και η Κύπρος, που ενδέχεται να ενισχύουν άθελά τους τις ευρύτερες στρατηγικές φιλοδοξίες του Κατάρ. Επιπλέον, η συνεργασία Κατάρ-Τουρκίας δεν αποκλείει την περαιτέρω επιδείνωση των υφιστάμενων εντάσεων μεταξύ της Τουρκίας και των αντιπάλων της, όπως η Ελλάδα, η Κύπρος και το Ισραήλ.

Για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων είναι απαραίτητη η ενίσχυση των περιφερειακών συμμαχιών, η προσεκτική αξιολόγηση των επενδύσεων του Κατάρ και μια πιο συντονισμένη στρατηγική από τις ΗΠΑ και τους συμμάχους της, και σε αυτό το πλαίσιο η Κύπρος είναι μια χώρα που μπορεί και πρέπει να διαδραματίσει κάποιο ρόλο.

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ
ΣΤΙΣ 13:30

ΗΡΘΕ ΚΙ ΕΔΕΣΕ

ΜΕ ΤΗ ΓΙΩΤΑ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

www.sigmatv.com

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ
ΣΤΙΣ 11:00

ΜΕΣΗΜΕΡΙ ΚΑΙ ΚΑΤΙ

ΜΕ ΤΟΝ ΧΡΗΣΤΟ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟ

www.sigmatv.com

Πώς η ψηφιακή τραπεζική μεταμορφώνει τον χρηματοοικονομικό τομέα της Κύπρου

ΑΠΟΨΗ

ΔΡ ΣΤΕΛΛΑ ΜΟΥΡΟΥΖΙΔΟΥ
ΔΑΜΤΣΑ, CFA

Ο τομέας χρηματοοικονομικών υπηρεσιών στην Κύπρο μεταμορφώνεται και εξελίσσεται με την εντυπωσιακή πρόοδο της ψηφιακής τεχνολογίας. Μαζί, εξελίσσονται και αυξάνονται οι προσδοκίες των πελατών, οι τεχνολογικές καινοτομίες και ταυτόχρονα εντείνονται οι κανονιστικές νομοθετικές πιέσεις. Ως αποτέλεσμα, η ψηφιακή τραπεζική αναδιαμορφώνεται και γίνεται το θεμέλιο ενός δυναμικού, προσανατολισμένου στον πελάτη χρηματοοικονομικού οικοσυστήματος. Αυτό το άρθρο περιγράφει πώς η ψηφιακή τραπεζική έχει αλλάξει το χρηματοοικονομικό τοπίο της Κύπρου, επισημαίνει τις προκλήσεις καθώς και τις ευκαιρίες για το μέλλον.

Η εξέλιξη της τραπεζικής τεχνολογίας: Από τα ATM στις Fintech

Οι τράπεζες υπήρξαν ιστορικά πρωτοπόροι στις χρηματοοικονομικές καινοτομίες. Ορόσημα, όπως η εισαγωγή των πιστωτικών καρτών τη δεκαετία του 1950 και η πρώτη ATM από την Barclays το 1967, έθεσαν τα θεμέλια της σύγχρονης τραπεζικής. Ωστόσο, η ψηφιακή εποχή, επιταχυνόμενη από την επανάσταση της fintech, έχει επαναπροσδιορίσει αυτές τις εξελίξεις, μετατοπίζοντας την έμφαση από τη φυσική υποδομή στις απρόσκοπτες, ψηφιακές διαδικασίες. Οι παραδοσιακές τράπεζες αντιμετωπίζουν αυξανόμενη πίεση να ανταγωνιστούν τις fintech ως προς την ευελιξία και την αποτελεσματικότητα, προσαρμοζόμενες στις απαιτήσεις των πελατών για γρήγορες και ευέλικτες υπηρεσίες.

Ψηφιακές πρωτοβουλίες

Πλέον, η διαδικασία ανοίγματος λογαριασμού δεν απαιτεί πολλαπλές επισκέψεις σε υποκαταστήματα. Οι ψηφιακές πλατφόρμες επιτρέπουν στους πελάτες να ολοκληρώνουν τη διαδικασία από το σπίτι, ανεβάζοντας έγγραφα και επαληθεύοντας ταυτότητες. Αυτή η απρόσκοπτη, αυτόματη διαδικασία επεκτείνεται

και στην κανονιστική συμμόρφωση, όπως για παράδειγμα οι τακτικοί και απαραίτητοι έλεγχοι που γίνονται στο πλαίσιο του Know Your Customer (KYC). Η μείωσή τους προς το ψηφιακό ξεκίνημα μίας τραπεζικής συνεργασίας αυξάνει την ικανοποίηση των πελατών και την επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα, καθιστώντας την τραπεζική πιο προσιτή και φιλική προς τον χρήστη.

Ο ρόλος της τεχνητής νοημοσύνης (AI) και της μηχανικής μάθησης (ML) στην τραπεζική έχει αυξηθεί εκθετικά. Αυτά τα εργαλεία ανιχνεύουν μοτίβα, εντοπίζουν απάτες και ενισχύουν τα μέτρα κατά του ξεπλύματος χρημάτων (AML) μέσω της ανάλυσης μεγάλων συνόλων δεδομένων. Για τις κυπριακές τράπεζες, αυτές οι δυνατότητες είναι ζωικής σημασίας για τη διασφάλιση ενός ασφαλούς και ανθεκτικού χρηματοοικονομικού περιβάλλοντος, ιδιαίτερα σε ένα πλαίσιο αυξημένης νομοθετικής εποπτείας. Επιπλέον, οι τράπεζες διαθέτουν πλέον ειδικά τμήματα ασφάλειας πληροφοριών και Υπεύθυνους Ασφάλειας Πληροφοριών (CISOs) που διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στη διαφύλαξη ευαίσθητων δεδομένων και στην αντιμετώπιση των κυβερνοασπειρών. Με την αξιοποίηση της AI, της ML και των ανθεκτικών πλασίων ασφαλείας, οι τράπεζες όχι μόνο ενισχύουν την επιχειρησιακή τους αντοχή, αλλά και καλλιεργούν μεγαλύτερη εμπιστοσύνη μεταξύ πελατών και ενδιαφερομένων, εδραιώνοντας τον ρόλο τους ως αξιόπιστοι φύλακες της χρηματοοικονομικής σταθερότητας.

με τρίτους παρόχους (third party providers), ενισχύοντας καινοτόμες υπηρεσίες όπως εξατομικευμένα εργαλεία προϋπολογισμού και ανταγωνιστικές επιλογές δανεισμού. Στην Κύπρο, η εφαρμογή της οδηγίας PSD2 της ΕΕ καθιστά την ανοιχτή τραπεζική όχι απλώς δυνατή, αλλά και ρυθμιστική αναγκαία. Αυτή η προσέγγιση ενισχύει την ενδυνάμωση των πελατών με την ισχυρή ασφάλεια δεδομένων, εμπλουτίζοντας την τραπεζική εμπειρία. Αξιοποιώντας την πλούσια βάση δεδομένων και πάντα σε συμμόρφωση με το νομοθετικό πλαίσιο προστασίας προσωπικών δεδομένων (GDPR), οι τράπεζες μπορούν να εξατομικεύουν και να παρέ-

χουν σχετικές προσφορές στους πελάτες τους, αναλύοντας τάσεις και συμπεριφορές, προσφέροντας στοχευμένες και αποτελεσματικές χρηματοοικονομικές λύσεις.

Η ανοιχτή τραπεζική (open banking) έχει επαναπροσδιορίσει τον τρόπο με τον οποίο τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αλληλοεπιδρούν με τους πελάτες τους. Με την αξιοποίηση ασφαλών APIs, οι τράπεζες επιτρέπουν στους κατα-

χουν σχετικές προσφορές στους πελάτες τους, αναλύοντας τάσεις και συμπεριφορές, προσφέροντας στοχευμένες και αποτελεσματικές χρηματοοικονομικές λύσεις.

Η βιωσιμότητα στον πυρήνα της ψηφιακής μεταμόρφωσης

Η ψηφιακή τραπεζική στην Κύπρο ευθυγραμμίζεται όλο και περισσότερο με περιβαλλοντικές αρχές. Από δάνεια για σπίτια με υψηλή ενεργειακή απόδοση έως χρηματοδότηση ηλεκτρικών οχημάτων, οι τράπεζες ενθαρρύνουν περιβαλλοντικά υπεύθυνες επιλογές. Πολλές τράπεζες προσφέρουν χαμηλότερα επιτόκια και εισάγουν καινοτόμα πράσινα χρηματοοικονομικά προϊόντα, ενθαρρύνοντας την ανάπτυξη φιλικών προς το περιβάλλον κτηρίων και υποδομών. Πρωτοβουλίες όπως οι διαδικασίες χωρίς χαρτί (paperless processes) και η υιοθέτηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας αντικατοπτρίζουν τη δέσμευσή τους στη μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος (carbon footprint), ευθυγραμμίζόμενες με τους παγκόσμιους στόχους της Συμφωνίας του Παρισιού για το 2050.

Αναδιαμόρφωση της απασχόλησης στον τραπεζικό τομέα

Η επανάσταση της ψηφιακής τραπεζικής αναδιαμορφώνει τη δυναμική του εργατικού δυναμικού στον τομέα. Οι παραδοσιακοί ρόλοι αντικαθίστανται από θέσεις όπως αναλυτές δεδομένων, μηχανικοί λογισμικών (software engineers) και σχεδιαστές εμπειριών χρήστη (UX). Το κλείσιμο των φυσικών καταστημάτων έχει μετατοπίσει την έμφαση προς την παροχή προηγμένων ψηφιακών εμπειριών μέσω εργαλείων που βασίζονται στην AI, συνεργασιών με fintech και αυτοματοποιημένων λύσεων. Αυτή η εξέλιξη αντικατοπτρίζει μια ευρύτερη τάση για τεχνολογικά υποστηριζόμενη αύξηση παραγωγικότητας, καθιστώντας τις τραπεζικές

υπηρεσίες απλές και προσβάσιμες.

Συνεργασία με Fintech: Μια αμοιβαία επωφελής στρατηγική Η συνεργασία μεταξύ τραπεζών και fintech αναβαθμίζει περαιτέρω την καινοτομία και ταυτόχρονα την ικανοποίηση των πελατών. Οι fintech startups αποκτούν πολύτιμες γνώσεις για την πλοήγηση στα περίπλοκα πλαίσια συμμόρφωσης, ενώ οι τράπεζες επωφελούνται από την ευελιξία και τις προηγμένες λύσεις των fintech.

Το μέλλον της ψηφιακής τραπεζικής στην Κύπρο

Η ψηφιακή τραπεζική στην Κύπρο αποτελεί παράδειγμα για το πώς η τεχνολογία μεταμορφώνει, υποστηρίζει και εξελίσσει έναν σχετικά παραδοσιακό τομέα, αυτόν της παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Μέσα από την ανοιχτή τραπεζική, τις συνεργασίες με fintech και τις πρωτοβουλίες βιωσιμότητας, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα δημιουργούν ένα ασφαλές, καινοτόμο και πελατοκεντρικό οικοσύστημα. Γι' αυτήν την εξελικτική πορεία απαιτείται διαφάνεια, δέσμευση στην κανονιστική συμμόρφωση καθώς και ενδυνάμωση των πελατών μέσα από χρηματοοικονομική επιμόρφωση.

Συμπέρασμα

Η μεταμόρφωση της ψηφιακής τραπεζικής στην Κύπρο αντιπροσωπεύει μια σημαντική ευκαιρία για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να επαναπροσδιορίσουν τον εαυτό τους. Αξιοποιώντας την τεχνολογία, ενισχύοντας τις συνεργασίες με fintech και δίνοντας προτεραιότητα στη βιωσιμότητα, οι τράπεζες μπορούν να καθιερωθούν ως ηγέτες σε ένα ταχέως μεταβαλλόμενο χρηματοοικονομικό τοπίο. Καθώς συνεχίζουν να καινοτομούν και να προσαρμόζονται, οι κυπριακές τράπεζες έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν απaráμιλλη αξία, διατηρώντας και εξασφαλίζοντας την αφοσίωση των πελατών τους καθώς και το ανταγωνιστικό τους πλεονέκτημα.

“
Πολλές τράπεζες προσφέρουν χαμηλότερα επιτόκια και εισάγουν καινοτόμα πράσινα χρηματοοικονομικά προϊόντα, ενθαρρύνοντας την ανάπτυξη φιλικών προς το περιβάλλον κτηρίων και υποδομών

Καλό για την Κύπρο το 2024

Μέσα σε λιγότερο από 2 χρόνια ο Ν. Χριστοδουλίδης κατάφερε να έχει η Κύπρος μία καλή οικονομία, με ικανοποιητική ανάπτυξη, χαμηλή ανεργία και πληθωρισμό, αναγνωρισμένη και από τους οίκους αξιολόγησης.

Στην εξωτερική πολιτική πέτυχε ακόμα περισσότερα. Κέρδισε την εμπιστοσύνη αυτών που έχουμε ανάγκη. Έκανε πραγματικότητα τον

ανθρωπιστικό διάδρομο προς τη Γάζα με πλήρη αναγνώριση και στήριξη από τις ΗΠΑ, που το πραγματώσαν. Ανέπτυξε σχέσεις εμπιστοσύνης με τον Αμερικανό Υπ. Εξωτερικών, Antony Blinken, που οδήγησαν στη συνάντηση με τον Πρόεδρο της Αμερικής. Σήμερα οι Αμερικανοί αναβαθμίζουν αμυνικά την Κύπρο. Μίλησε τηλεφωνικά και με τον επερχόμενο Πρόεδρο των ΗΠΑ! (Θα μπορούσε να τα έκανε

“
Ο Νίκος Χριστοδουλίδης απέδειξε το 2024 ωφέλιμος για την Κύπρο. Αυτή είναι η θέση μου

αυτά η Κύπρος αν Πρόεδρος ήταν ο υποψήφιος του ΑΚΕΛ;).

Έχει ο ΠτΔ όχι μόνο σχέσεις εμπιστοσύνης αλλά και ειλικρινούς φιλίας με την Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ursula Von der Leyen. Ήδη ετοιμάζεται να διορίσει εκπρόσωπο της ΕΕ στο Κυπριακό. Αυτές οι σχέσεις οδηγούν στην έναρξη εντατικών διαπραγματεύσεων για τη λύση του Κυπριακού με το νέο έτος. Έφερε

στην Κύπρο τον Πρωθυπουργό της Μεγάλης Βρετανίας μετά από 50 χρόνια. Ο Πάπας στο χριστουγεννιάτικο μήνυμά του ανέφερε και την Κύπρο και την ανάγκη να τελειώσει η διαίρεση.

Έβαλε την Πατρίδα μας ξανά στον χάρτη. Μόνο φανατισμένοι και κάποια ΜΜΕ δεν το βλέπουν. Ας είναι.

Ο Νίκος Χριστοδουλίδης απέδειξε το 2024 ωφέλιμος για την Κύπρο. Αυτή είναι η θέση μου.

ΑΠΟΨΗ

ΧΡΙΣΤΟΣ
ΡΟΤΣΑΣ

Η παρακαταθήκη του Γλαύκου Κληρίδη και η σημερινή πραγματικότητα στον ΔΗΣΥ - Νο2

ΑΠΟΨΗ “
ΣΤΕΛΙΟΣ
ΟΔΥΣΣΕΩΣ*

«[...] Κατά την ιστορική αυτήν στιγμή αισθάνομαι την ανάγκη να καλέσω ολόκληρον τον κυπριακόν λαόν εις σύμπνοιαν, συναδέλφωσιν και λήθην του παρελθόντος. Μόνον πνωμένοι θα δυνηθώμεν να υπερπηδήσωμεν τας δυσχερείας μας και επί των ερειπίων να οικοδομήσωμεν εν καλύτερον μέλλον διά τον λαόν μας [...]».

Γλαύκος Κληρίδης, 23 Ιουλίου 1974

Ο ΔΗΣΥ, ως το ιστορικό και μεγαλύτερο κόμμα της κυπριακής Δεξιάς, και ο ιστορικός του ηγέτης Γλαύκος Κληρίδης είχαν και έχουν διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση της πολιτικής σκηνής της χώρας μας. Στο παρελθόν, με αφορμή την πολιτική τους ιδεολογία και πρακτική, υπήρξαν έντονες πολιτικές αντιπαραθέσεις, καθώς και ιστορικές στιγμές που έχουν διαμορφώσει το πολιτικό τοπίο της Κύπρου. Κάθε χρόνο, ο ΔΗΣΥ τιμά τον αείμνηστο ηγέτη και ιδρυτή του με μνημόσυνα, ομιλίες, εκδηλώσεις και αναφορές σε αξίες και ιδανικά. Η φιγούρα του Γλαύκου Κληρίδη, με την ηγετική του ικανότητα και την αφοσίωσή του στην πατρίδα, αποτελεί διαρκή παράγοντα επίκλησης, στην πολιτική ζωή της Κύπρου. Οι αρχές του για ενότητα, διαφάνεια και εθνικό συμφέρον εξακολουθούν να απο-

τελούν σημείο αναφοράς για τον ΔΗΣΥ και όχι μόνο.

Ωστόσο, κάθε φορά που τα στελέχη του κόμματος μιλούν για ενότητα, διαφάνεια και εθνικό συμφέρον, ο απλός κόσμος αναρωτιέται αν τα λόγια τους είναι απλά ευχές και διερωτώνται αν η πραγματικότητα είναι κάπως διαφορετική. Ο Δημοκρατικός Συναγερμός (ΔΗΣΥ), αν και σή-

δυστυχώς βρίσκεται αντιμέτωπος με βαθύτατους διχασμούς.

Οι εσωτερικές έριδες, που προέκυψαν λόγω των τελευταίων προεδρικών εκλογών (2023), απειλούν την ενότητα και την αποτελεσματικότητα του κόμματος, οδηγώντας το σε διαίρεση και εσωστρέφεια. Επιπλέον οι εσωκομματικές εκλογές (2023) και οι διεργασίες για τις ευρωπαϊκές και τις εκλογές της

να παλεύει με την κληρονομιά του Γλαύκου Κληρίδη και το όραμα για μια ενωμένη και ευημερούσα Κύπρο.

Σημαντικός παραμένει ο ρόλος των δύο «τέως» προέδρων, οι οποίοι με την επιρροή τους στα στελέχη του κόμματος οφείλουν να λειτουργήσουν «κληριδικά», ασκώντας και εξαντώντας τον συμβουλευτικό τους ρόλο ως «σεβασμιών και σοφών γερόντων», ώστε να εκλείψουν οι αντιπαραθέσεις, τόσο στο προσκήνιο όσο και στο παρασκήνιο, για να δοθεί επιτέλους η ευκαιρία στη νέα ηγεσία να δράσει και να διορθώσει τη σοβαρή κατάσταση που επικρατεί ανάμεσα στα στελέχη και τα μέλη του κόμματος.

Η εκδικητική και στείρα αντιπολίτευση απλώς επιβεβαιώνει τις οργανωτικές αδυναμίες του πρόσφατου παρελθόντος, εντείνει τις εντάσεις εντός του κόμματος και δίνει άλλοθι στους πιο «αδύνατους» (με πολλαπλή σημασιολογία) να φύγουν για «άλλες πολιτείες». Η αντιπολίτευση πρέπει πάνω απ' όλα να είναι αντιπολίτευση (απόφαση συνεδρίου), αλλά να ασκείται υπεύθυνα, ώστε η επιστροφή στην εξουσία να στρωθεί πάνω στην παραγωγή πολιτικής και τη χρησιμότητα. Ο τελευταίος

διορισμός της λεγόμενης «σκιάδους κυβέρνησης» αποτελεί μια κίνηση σοβαρού πολιτικού χώρου, που αποδεικνύει ότι, παρ' όλα τα προβλήματά του, ο ΔΗΣΥ έχει μεγάλο βάθος και ποιότητα, με πολλά μέλη και στελέχη έτοιμα να προσφέρουν στο κάλεσμα του κόμματος και της πατρίδας.

Γιατί τα υπενθυμίζω όλα αυτά; Γιατί αυτήν την ώρα η χώρα μας χρειάζεται έναν ενωμένο, υπεύθυνο και εποικοδομητικό Δημοκρατικό Συναγερμό, ο οποίος με την πολιτική του δράση «θα βάλει και πάλι τη ράχη του από κάτω», για να προχωρήσει μπροστά ο τόπος. Οι εξελίξεις τρέχουν και το κόμμα μας δεν έχει πλέον την πολυτέλεια να «ξαποστάσει». Ο Γλαύκος Κληρίδης, παρά τα λάθη του, έμεινε στην ιστορία ως ο πολιτικός που δεν κρατούσε «δάκκαμα». Όταν έκρινε ότι το συμφέρον της πατρίδας απαιτούσε συνεργασίες, δεν άφησε τις κατηγορίες εναντίον του να τον αποτρέψουν. Θυμίζω τα λεγόμενά του στις 25 Νοεμβρίου 1959: «Πατρός τε και μητρός τε και των άλλων προγόνων απάντων τιμιότερον και αγιότερον εστίν η πατρίς». Αυτό είναι κάτι που οι πολιτικοί της νέας και της νεότερης γενιάς πρέπει να κατανοήσουν...

*Μέλος ΔΗΣΥ

“
Ένα κόμμα που κάποτε ήταν η ελπίδα της Κύπρου, εδώ και δύο χρόνια σχεδόν μοιάζει να έχει χάσει την πορεία του, δίνει την εικόνα ενός κόμματος διχασμένου, με εσωτερικές διαμάχες και προσωπικές φιλοδοξίες να κυριαρχούν

μερα: (α) παραμένει η κύρια πολιτική δύναμη που μπορεί να φέρει πραγματικές και δημιουργικές αλλαγές σε κάθε τομέα της κρατικής λειτουργίας, της οικονομίας και της κοινωνίας, (β) διαθέτει τους ανθρώπους, τη βούληση και την αποφασιστικότητα για να οδηγήσει την Κύπρο σε μια μεταρρυθμιστική και ωφέλιμη πορεία, (γ) η σημερινή δυναμική και εξωστρεφής ηγεσία του έχει πολλή όρεξη για δουλειά,

τοπικής αυτοδιοίκησης (2024), παρασκηνιακές και μη, δημιουργήσαν ακόμα περισσότερα προβλήματα. Ένα κόμμα, που κάποτε ήταν η ελπίδα της Κύπρου, εδώ και δύο χρόνια σχεδόν μοιάζει να έχει χάσει την πορεία του, δίνει την εικόνα ενός κόμματος διχασμένου, με εσωτερικές διαμάχες και προσωπικές φιλοδοξίες να κυριαρχούν. Η εικόνα ενός ενωμένου μειώπου έχει θολώσει, αφήνοντας το κόμμα

Τροχονόμοι της διεθνούς παρανομίας

ΑΠΟΨΗ “
ΠΕΤΡΟΣ
Θ. ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ

Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) ιδρύθηκε στις 24 Οκτωβρίου 1945, μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, με στόχο να προωθήσει τη διεθνή συνεργασία και να αποτρέψει μελλοντικές συγκρούσεις.

Οι βασικοί του σκοποί ήταν η διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, η ανάπτυξη φιλικών σχέσεων μεταξύ των εθνών, η διεθνής συνεργασία για την επίλυση παγκοσμίων προβλημάτων. Τα βασικότερα όργανά του είναι η Γενική Συνέλευση, το Συμβούλιο Ασφαλείας και η Γραμματεία, με επικεφαλής τον Γενικό Γραμματέα.

Η διεθνής κοινότητα και οι απλοί άνθρωποι εναπέθεσαν όλες τις ελπίδες τους για ένα ειρηνικό μέλλον της ανθρωπότητας στον ΟΗΕ. Μέχρι τότε επικρατούσε στις διεθνείς σχέσεις ο νόμος της ζούγκλας, όπου τα άγρια θηρία κατασπαράζουν τα αδύναμα ζώα, όταν δεν έχουν τη δύναμη ν' αντισταθούν ή την ταχύτητα να ξεφύγουν.

Ογδόντα χρόνια μετά, οι ελπίδες μας έχουν εξανεμισθεί. Φυσικά, χωρίς τον ΟΗΕ, η διεθνής κατά-

σταση θα ήταν πολύ χειρότερη. Σήμερα δεν επικρατεί πια ο νόμος της ζούγκλας, αλλά το δίκαιο του ισχυρού. Και το δίκαιο του ισχυρού δεν έχει σχέση με το διεθνές δίκαιο ή τις αρχές και αξίες του ΟΗΕ, αλλά με τη στρατιωτική δύναμη που διαθέτει ο ισχυρός για να επιβάλει το δικό του δίκαιο, που συνήθως έχει σχέση με τα στρατηγικά και οικονομικά του συμφέροντα.

Τα εθνικά δίκαια, τα εθνικά σύνορα, τα ανθρώπινα δικαιώματα και το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης έχουν καταντήσει ψιλά γράμματα, όπως αυτά που περιλαμβάνουν κρυμμένους οικονομικούς όρους. Ο κόσμος είναι και πάλι μια ζούγκλα, στην οποία κυριαρχεί ο νόμος του ισχυρού.

Δυστυχώς, ο ΟΗΕ έχει αποτύχει παταγωδώς. Δεν μπορεί να διατηρήσει ή να υπερασπιστεί τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια, ούτε μπορεί να συμβάλει στην επίλυση των παγκοσμίων προβλημάτων. Αντίθετα, ο ΟΗΕ έχει καταντήσει τροχονόμος της διεθνούς παρανομίας και παρακολουθεί ανήμπορος την κυκλοφορία των δυνατών που

παρανομούν και δεν μπορεί ούτε καταγγελλία να διατυπώσει.

Φυσικά αναγνωρίζουμε ότι ο ΟΗΕ δεν έχει στη διάθεσή του κανένα μέσο για να επιβάλει τη διεθνή νομιμότητα. Αυτό είναι

“
Ο ΟΗΕ έχει καταντήσει τροχονόμος της διεθνούς παρανομίας, παρακολουθεί ανήμπορος την κυκλοφορία των δυνατών που παρανομούν και δεν μπορεί ούτε καταγγελλία να διατυπώσει

μια μεγάλη αδυναμία του. Όμως η αδυναμία αυτή δεν είναι δικαιολογία για να ανέχεται συμφωνίες που είναι έκδηλα παράνομες και αποτελούν καταπάτηση του διεθνούς δικαίου και διεθνών συμφωνιών,

που τα κράτη είναι υποχρεωμένα να εφαρμόζουν. Με την ανοχή του, τους δίνει κάποιου είδους νομιμότητα.

Η συμφωνία για το Δίκαιο των Θαλασσών είναι μια συμφωνία που θέτει κανόνες για διεθνή συνεργασία στην κοινή θάλασσα, θέτει τους όρους για διαμοιρασμό της κοινής θάλασσας και μπορεί να συμβάλει στη διεθνή συνεργασία και επίλυση διεθνών προβλημάτων.

Το σημείο αυτό είναι που έδωσε την ιδέα για τον τίτλο αυτού του άρθρου. Το παράνομο τουρκολιβυκό μνημόνιο καθορισμού της ΑΟΖ μεταξύ των δύο χωρών, μπορεί εύκολα η Γραμματεία του ΟΗΕ ν' αποφασίσει αν είναι σύμφωνο με το Δίκαιο των Θαλασσών κι αν η Τουρκία και η Λιβύη έχουν δικαίωμα να υπογράψουν τέτοιο μνημόνιο κι αν με αυτό καταπατούν δικαιώματα άλλων γειτονικών κρατών. Αν είναι έκδηλα παράνομο σύμφωνα με το δίκαιο του ΟΗΕ, η Γραμματεία δεν πρέπει να παραλαμβάνει το μνημόνιο και να το αρχειοθετεί. Του δίνει έτσι κάποιου είδους νομιμότητα. Και στην απλή γλώσσα ενεργεί ως Πόντιος Πιλάτος και κάνει τον τροχονόμο

της παρανομίας. Και η στάση αυτή ενθαρρύνει τους παρανομούντες να συνεχίζουν της παρανομίες.

Αναγνωρίζουμε ότι ο ΟΗΕ δεν μπορεί να επιβάλει το διεθνές δίκαιο. Δεν έχει τα μέσα, ούτε τη δύναμη. Αυτή η αδυναμία όμως δεν τον απο-ενοχοποιεί όταν γίνεται τροχονόμος της παρανομίας, έστω κι αν η αρχειοθέτηση αποτελεί απλή διαδικασία, που δεν νομιμοποιεί την παρανομία.

Φυσικά η αρχειοθέτηση δεν ενισχύει τη νομική θέση της Τουρκίας ή της Λιβύης. Αποτελεί όμως εργαλείο που χρησιμοποιεί η Τουρκία για να ενισχύσει τη διπλωματική της αφήγηση περί νομιμότητας. Για τούτο θεωρώ ότι ο ΟΗΕ κάνει τον τροχονόμο της παρανομίας.

Φανταστείτε το Κτηματολόγιο ν' αρχειοθετήσει αίτηση δυο απατεώνων, που ζητούν συνεταιρικό τίτλο ιδιοκτησίας για την περιουσία σας. Δεν θα είναι τροχονόμος της παρανομίας, αν και δεν πρόκειται να εκδώσει τίτλο;

Το τουρκοσυριακό μνημόνιο έρχεται. Τροχονόμοι της παρανομίας, στη θέση σας.

Αχίλλειος πτέρνα της Ε.Ε. - Η απουσία κοινής Άμυνας

ΑΠΟΨΗ
ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
Λ. ΟΜΗΡΟΥ*

Ο ρωσοουκρανικός πόλεμος, η πολεμική κρίση στη Μέση Ανατολή και η πρόσφατη κατάρρευση του καθεστώτος Άσαντ στη Συρία ανέδειξαν την εκκωφαντική απουσία της Ε.Ε. στη διεθνή πολιτική σκηνή.

Η επανεκλεγείσα Πρόεδρος της Κομισιόν Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν είχε επαναφέρει με δηλώσεις της την ανάγκη υλοποίησης του βασικού πυλώνα Πολιτικών της Ε.Ε. Αυτού της ευρωπαϊκής άμυνας και ασφάλειας. Συνδεδεμένου με την κοινή εξωτερική πολιτική.

Ας ξεκινήσουμε με μια βασική επισήμανση. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ασφαλώς μια υπερδύναμη σε επίπεδο οικονομικό. Πολιτικά, όμως, εξακολουθεί να έχει σοβαρότατες αδυναμίες. Οι δυνατότητές της να έχει σοβαρή επίδραση στο παγκόσμιο πολιτικό γίγνεσθαι είναι περιορισμένες. Ο λόγος είναι απλός. Δεν έχει κοινή εξωτερική πολιτική, ούτε κοινή άμυνα.

Οι πόλεμοι στα Βαλκάνια, ο πόλεμος στον Κόλπο, το χάος στο Αφγανιστάν, η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία και η Μεσανατολική πολεμική κρίση έχουν επιβεβαιώσει αυτό το ευρωπαϊκό πρόβλημα. Αν η Ευρώπη είχε συλλογική εξωτερική πολιτική και άμυνα, δεν θα ζητούσε την αμερικανική παρέμβαση στην πρώην Γιουγκοσλαβία. Η απουσία μιας πραγματικά κοινής εξωτερικής πολιτικής για ένα θέμα τόσο δικό της, σε μια γειτονιά της Ευρώπης, οδήγησε τους Ευρωπαίους ηγέτες στο να ζητήσουν από την Ουάσιγκτον να παρέμβει. Με τον ίδιο τρόπο η Ευρώπη, αν υπήρχε ως συνεταγμένη πολιτική οντότητα, θα μπορούσε να παίξει σημαντικό ρόλο σε μια περιοχή που την αφορά ακόμα και περισσότερο από τις ΗΠΑ. Στη Μέση

Ανατολή και τον Περσικό Κόλπο. Σε ό,τι αφορά την ρωσοουκρανική κρίση, η Ε.Ε. ποδηγετείται πλήρως από την υπερατλαντική δύναμη.

Καμία σκέψη για ανάληψη ενός μεσολαβτικού ρόλου για τερματισμό του πολέμου. Πράγμα που αναμένεται να πράξει ο νέος Πρόεδρος των ΗΠΑ, Ντόναλντ Τραμπ, «αδειάζοντας» την άβουλη Ευρώπη.

Θεμελιώδης προϋπόθεση για μια επαναποθέτηση της Ευρώπης στο παγκόσμιο πολιτικό γίγνεσθαι είναι μια Ευρωπαϊκή Ένωση ομοσπονδιακού χαρακτήρα, που να ελέγχεται δημοκρατικά από ένα ισχυρό Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και που να μπορεί να μετέχει αποφασιστικά

εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας και άμυνας.

Συμπέρασμα. Η Ευρώπη για να προσάψει τα συμφέροντά της, την ειρήνη, τη σταθερότητα και τη δημοκρατία στον κόσμο, οφείλει να συγκροτηθεί σε μια πραγματική πολιτική οντότητα, δηλαδή να αποκτήσει κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας και άμυνας και τα μέσα για να υλοποιεί την πολιτική αυτή.

Η ΚΕΠΠΑ έρχεται ακριβώς, έστω και με καθυστέρηση, να καλύψει αυτό το έλλειμμα.

Η ΚΕΠΠΑ θεοπίστηκε με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ το 1993 και βασικά εκφράζει τη βούληση

υπαρξης ενόπλων δυνάμεων για σκοπούς διαχείρισης και πρόληψης κρίσεων. Τον Δεκέμβριο του 99 στο Ελσίνκι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προχώρησε ένα βήμα παραπέρα, προσδιορίζοντας ένα αριθμητικό πλαίσιο δημιουργίας ευρωπαϊκού στρατού μέχρι το 2003. Στο Συμβούλιο της πορτογαλικής πόλης Φείρα, τον Ιούνιο του 2000, συναποφασίστηκαν τα στρατιωτικά και πολιτικά όργανα που θα κατευθύνουν πολιτικά και θα έχουν τον στρατηγικό έλεγχο των στρατιωτικών επιχειρήσεων της Ένωσης.

Οι σχέσεις με το ΝΑΤΟ καθορίζονται στη βάση μια «θεομοτημένης συνεργασίας», ενώ σημαντικό είναι να αναφερθεί ότι με πρόταση της Ελλάδας, της Σουηδίας, της Φινλανδίας και της Ιρλανδίας επιτεύχθηκε σαφής αναφορά στις αρχές του ΟΗΕ ως προς τη στρατιωτική δράση της ΚΕΠΠΑ. Δηλαδή, δράσεις στο πλαίσιο των ψηφισμάτων και των αποφάσεων του Διεθνούς Οργανισμού.

Ο ακριβής σχεδιασμός είναι ότι μέχρι το 2003 τα κράτη μέλη έπρεπε να είναι σε θέση να αναπτύξουν μέσα σε 60 ημέρες για έναν τουλάχιστον χρόνο στρατιωτική δύναμη 50-60 χιλιάδων ανδρών, ικανή ν' ανταποκριθεί σε όλο το φάσμα των λεγόμενων αποστολών PETERSBERG, δηλαδή:

Ανθρωπιστικές αποστολές και αποστολές διάσωσης.

Αποστολές διατήρησης της ειρήνης.

Αποστολές ενόπλων δυνάμεων για τη διαχείριση κρίσεων, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων αποκατάστασης της ειρήνης. Υπό την αιγίδα του ΟΗΕ.

Βέβαια, όλες αυτές οι αποφάσεις και διακηρύξεις έμειναν

εν πολλοίς ανενεργές, καθώς η Ε.Ε. εξακολουθεί να είναι απύσχα από τη διεθνή πολιτική σκηνή και παραμένει παθητικός θεατής σε μείζονες κρίσεις.

Η συμφωνία Βρετανίας, ΗΠΑ και Αυστραλίας (AUKUS) λειτουργεί ήδη ως καταλύτης με επίκεντρο το Παρίσι για μια αυτόνομη «ευρωπαϊκή αμυντική πολιτική». Η ηχηρή αποχώρηση των ΗΠΑ από το Αφγανιστάν και η αμήχανη ακινησία της Ε.Ε. στη Μεσανατολική κρίση αλλά και η πλήρης ποδηγετήσή της στο Ρωσοουκρανικό, από την υπερατλαντική υπερδύναμη, οδηγούν ήδη σε επιτάχυνση των εξελίξεων προς αποφάσεις για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική Ασφάλειας. Ο Γάλλος Πρόεδρος, Εμμανουέλ Μακρόν, με δηλώσεις του μίλησε για τον από πολλούς συζητούμενο Ευρωπαϊκό Στρατό. Η δε Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, ανέφερε: «Δεν υπάρχει κανένα ζήτημα ασφάλειας και άμυνας, για το οποίο η απάντηση είναι λιγότερη συνεργασία».

Η PESCO, που θεοπίστηκε το 2017 και στην οποία συμμετέχουν 25 κράτη-μέλη, είναι ένα βήμα, κυρίως για αξιοποίηση των αμυντικών δυνατοτήτων, αλλά σε καμία περίπτωση δεν είναι ουσιαστική εγκαθίδρυση κοινής άμυνας και ασφάλειας.

Το μεγάλο ερώτημα είναι κατά πόσον αυτήν τη φορά η Ε.Ε. θα περάσει από τα λόγια στην πράξη για διαμόρφωση μιας κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας και άμυνας. Με κατανόηση βέβαια ότι ούτε κοινή εξωτερική πολιτική, ούτε ασφάλεια μπορεί να υπάρξει χωρίς ισχυρή και αποτελεσματική κοινή άμυνα.

*Πρώην Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ασφαλώς μια υπερδύναμη σε επίπεδο οικονομικό. Πολιτικά, όμως, εξακολουθεί να έχει σοβαρότατες αδυναμίες

στο διεθνές πολιτικό παιχνίδι.

Αυτό με τη σειρά του προϋποθέτει εγκατάλειψη της φοβίας και της αγωνίας για εθνικές πολιτιστικές ταυτότητες, του πανικού για το εθνικό κράτος και των κάθε λογής ευρωσκεπτικιστικών αντιλήψεων, που κατάφεραν να καθυστερήσουν σοβαρά την ουσιαστική ευρωπαϊκή πολιτική ενοποίηση.

Αν αυτές οι τάσεις, αντιλήψεις και νοοτροπίες δεν εγκαταλειφθούν, και μάλιστα γρήγορα, θα έχουμε μεν μια οικονομικά ενωμένη Ευρώπη, τη μεγαλύτερη αγορά του πλανήτη, δεν θα έχουμε όμως μια συνεταγμένη πολιτική δύναμη, ισχυρή πολιτική εξουσία και συνεπώς ούτε κοινή

ση της Ε.Ε. να επιβεβαιώσει την ταυτότητά της στη διεθνή σκηνή. Σύμφωνα με την ίδια συνθήκη, η ΚΕΠΠΑ περιλαμβάνει την προοδευτική διαμόρφωση κοινής αμυντικής πολιτικής, η οποία ενδέχεται να οδηγήσει σε κοινή άμυνα εφόσον το αποφασίσει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Μετά τη συνθήκη του Μάαστριχτ, η ΚΕΠΠΑ αποτελεί τον 3ο πυλώνα της Ε.Ε. (1ος πυλώνας: ιθαγένεια - ΟΝΕ και 2ος πυλώνας, εξωτερικό δίκαιο και εναρμόνιση).

Στη συνέχεια, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Ιούνιο του '99 στην Κολωνία προχώρησε σε αποφάσεις για απόκτηση δυνατότητας

Η δόλια αρπαγή περιουσιών μέσω τραπεζών!

ΑΠΟΨΗ
ΣΑΒΒΑΚΗΣ
Κ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ*

Επειδή υπάρχει οργανωμένη προσπάθεια οι ιθύνοντες να μετατοπίσουν την ευθύνη για τα κακά δάνεια, που ουδέποτε έπρεπε να δώσουν οι τράπεζες ζόμπι μας, αναγκάζομαι να επανέλθω για αποκατάσταση της αλήθειας στο θέμα.

Η ευθύνη ανήκει σχεδόν ολοκληρωτικά στην κάθε τράπεζα και την τραπεζική εποπτική Αρχή. Ενδεικτικά, οκτώ στις δέκα περίπου αιτήσεις που είχαμε στην Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως κρίνονταν κατόπιν μελέτης ότι δεν ήταν βιώσιμες και δεν θα είχαν ικανότητα αποπληρωμής. Είναι υποχρέωση της τράπεζας να δίνει μόνο βιώσιμα δάνεια. Αλλιώς καταστρέφει τα

θεμέλια της οικονομίας, που είναι αυτό που κατάφεραν οι τράπεζες και ζούμε σήμερα στην Κύπρο. Έναν νέο φεουδαλισμό διά μέσου μιας καλά οργανωμένης αρπαγής περιουσιών, που βασίζεται σε ένα άρρωστο και παρασιτικό τραπεζικό σύστημα.

Στην Αμερική κάποτε έδιναν εξασφαλισμένα δάνεια (κυρίως σε γεωργούς - farmers -) ενώ ήξεραν, και ακόμη ήλπιζαν, ότι δεν θα μπορούσαν να τα αποπληρώσουν, για να τους κατασχουν τη γη και τις περιουσίες τους. Γι' αυτό θεοπίστηκε η νομοθεσία «Fraudulent Conveyance Law of New York». Σύμφωνα με αυτόν τον Νόμο, εάν ο δανειοδότης δεν

μπορεί ν' αποδείξει ότι μελέτησε το δάνειο και έκρινε ότι υπήρχε ικανότητα αποπληρωμής πριν το προσφέρει στον δανειολήπτη, ο τελευταίος δικαιούται ν' απαλλαγεί απ' ό,τι χρωστούσε («walk away debt-free» όπως το γράφει στη νομοθεσία που ψηφίσαν τότε και ισχύει μέχρι σήμερα).

Γι' αυτό, σε σας που ρωτάτε ή μιλάτε για ανάγκη τάχα «χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού» των δανειοληπτών, απαντώ ξεκάθαρα: Ναι, η κυρίως ευθύνη πέφτει σε αυτούς που εκ καθήκοντος επιβάλλεται να δίνουν μόνο βιώσιμα δάνεια. Και ιδιαίτερα όταν δίνουν δάνεια με μοναδικό κριτήριο τις υποθήκες και άλλες εξασφαλί-

σεις που μπορεί να δεσμεύσουν τον δανειολήπτη (collateral only lending).

Στην Κύπρο οι τράπεζες μάζωσαν βουνά «ύποπτα λεφτά», με την Κεντρική να σφυρίζει αδιάφορα, και αργότερα, για να έχουν εισόδημα από αυτά, τα πάσαραν στους ανύποπτους Κύπριους πολίτες (νοικοκυριά και επιχειρήσεις), με μοναδικό κριτήριο τις εξασφαλίσεις που το θύμα τους διέθετε και που μπορούσαν να τον «ξεγελάσουν» να τους τα προσφέρει μέσω ενός δανειακού συμβολαίου (που στις πλείστες περιπτώσεις δεν ήξερε τι υπέγραφε!).

Επομένως, εδώ να κοιτάξετε να βρείτε το πρόβλημα και όχι στα θύματα των τραπεζών, οι οποίες ακόμα

προστατεύονται από την Πολιτεία σαν «ιερές αγελάδες». Πολλοί λένε ακόμη και χωρίς το αζημίωτο γι' αυτούς και τους συνεργάτες τους. Αυτούς που μεθοδικά και μάλιστα «νόμιμα», βάσει νομοθεσιών που έχουν ψηφίσει εκ των υστέρων, και μέσω των οποίων πασάρουν τις περιουσίες του κόσμου στα ξένα ταρμιά!

* Οικονομολόγος, με ειδίκευση στην οικονομική ανάπτυξη και τη χρηματοδότηση έργων. Είναι πρώην ανώτερος διευθυντής στην Κυπριακή Τράπεζα Ανάπτυξης και έχει διατελέσει τακτικός επισκέπτης λέκτορας στο Πανεπιστήμιο του Harvard και σήμερα στο Queen's University. Author page: <http://ssrn.com/author=262460>.

Hermes Airports: Νέο ιστορικό ρεκόρ για τα αεροδρόμια της Κύπρου

Η Hermes Airports ανακοίνωσε την επίτευξη ενός νέου ιστορικού ορόσημου για τα διεθνή αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου, καθώς στις 20 Δεκεμβρίου 2024 για πρώτη φορά η επιβατική κίνηση ξεπέρασε τα 12 εκατομμύρια συνολικούς επιβάτες. Το σημαντικό αυτό επίτευγμα έρχεται μετά από μια περίοδο σημαντικών προκλήσεων και ανακατατάξεων στον τουρισμό και τις αερομεταφορές, που επέφερε τόσο η πανδημία όσο και οι διάφορες γεωπολιτικές εξελίξεις. Το ορόσημο των 12 εκατομμυρίων επιβατών αποτελεί έμπρακτη απόδειξη της εμπιστοσύνης και της δυναμικής που έχει η χώρα μας ως προορισμός και επιβεβαιώνει την ανθεκτικότητα του τουριστικού τομέα της Κύπρου. Από την πρώτη ημέρα που η Hermes Airports ανέλαβε τη διαχείριση των κυπριακών αεροδρομίων, υλοποιεί μια συστηματική και στοχευμένη στρατηγική για ενίσχυση της συνδεσιμότητας της Κύπρου, η οποία έχει αποδώσει σημαντικούς καρπούς, καθώς έχει επιτευχθεί μια σταθερή επέκταση των αεροπορικών συνδέσεων με προσέλκυση νέων αεροπορικών εταιρειών, διεύρυνση του δικτύου προορι-

σμών και σημαντική αύξηση της επιβατικής κίνησης. Σήμερα, η αεροπορική συνδεσιμότητα της Κύπρου όχι μόνο έχει βελτιωθεί αισθητά, αλλά έχει εδραιωθεί σε ένα πολύ ισχυρό και ανταγωνιστικό επίπεδο. Η διαχειρίστρια εταιρεία των αεροδρομίων παραμένει προσλωμένη στον στρατηγικό της στόχο για περαιτέρω διεύρυνση της συνδεσιμότητας της Κύπρου, δίνοντας έμφαση τόσο στην ανάπτυξη τουριστικών ροών αλλά και στη διασφάλιση επιλογών για τους κατοίκους της Κύπρου. Με αφορμή αυτό το σημαντικό ορόσημο, η Hermes Airports εκφράζει τις θερμές της ευχαριστίες προς τις αεροπορικές εταιρείες-συνεργάτες της, καθώς και σε όλους τους τουριστικούς φορείς, το Υπουργείο Τουρισμού και το Υπουργείο Μεταφορών, των οποίων η συμβολή υπήρξε ουσιαστική για την επίτευξη αυτού του αποτελέσματος.

Η ΕΚΟ Κύπρου παρέδωσε την τρίτη Mercedes-Benz GLA 180

Με επίκεντρο την πολυβραβευμένη εφαρμογή EKO Smile και παρουσιάστρια την Άντην Καραντώνη, το τρίτο EKO Smile Challenge πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του Νέου EKO Smile App Διαγωνισμού. Πρόκειται για μια καινοτόμο διαδικασία, που θέτει νέα πρότυπα στην ανάδειξη των νικητών/νικητριών.

Την Παρασκευή, 20 Δεκεμβρίου 2024, ο Αντρέας Μιχαήλ κέρδισε μία Mercedes-Benz GLA 180, Advanced Package, αξίας €49.100, αφού προηγουμένως πέρασε μέσα από τρεις δοκιμασίες (μνήμης, γνώσεων και δεξιοτήτων). Παρόντες, καθ' όλη τη διάρκεια των δοκιμασιών, ήταν εκπρόσωποι των ΜΜΕ, ανεξάρτητος νομικός σύμβουλος, στελέχη και μέλη του ανθρώπινου δυναμικού της ΕΚΟ Κύπρου, καθώς και φίλοι και συγγενείς των διαγωνιζομένων. Το τρίτο EKO Smile Challenge πραγματοποιήθηκε σ' έναν ειδικά διαμορφωμένο και πλήρως εξοπλισμένο χώρο στο Mercedes Showroom, στη Λευκωσία. Ο Διευθύνων Σύμβουλος της ΕΚΟ Κύπρου, κ. Γρηγόρας, παρέδωσε στον νικητή την τρίτη από τις τέσσερις Mercedes-Benz GLA 180, Advanced Package. Η παρουσιάστρια, Άντην Καραντώνη, ανέλαβε και πάλι, επιτυχώς, τον συντονισμό της διαδικασίας των

δοκιμασιών «ΒΡΕΣ ΤΑ ΣΥΜΒΟΛΑ», «ΕΚΟ ΓΝΩΣΗ» και «ΕΚΟ PUZZLE», ανακοινώνοντας στο τέλος της βραδιάς το όνομα του νικητή. Για την επιλογή των διαγωνιζομένων στο τρίτο EKO Smile Challenge, η διαδικασία πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα, 9 Δεκεμβρίου 2024, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας random.org, εξασφαλίζοντας πλήρη διαφάνεια χωρίς καμία ανθρώπινη παρέμβαση. Την κλήρωση διεξήγαγε ο Δήμαρχος Λευκωσίας, Χαράλαμπος Προύντζος, παρουσία ανεξάρτητου Νομικού Συμβούλου και στελεχών της ΕΚΟ Κύπρου, με σκοπό την εγγύηση της ακεραιότητας της δι-

αδικασίας. Σημειώνεται ότι ο EKO Smile Διαγωνισμός συνεχίζεται, αφού ακόμα μία Mercedes-Benz GLA 180, Advanced Package, περιμένει έναν νικητή/νικήτρια στο πλαίσιο ακόμα ενός EKO Smile Challenge. Δικαίωμα συμμετοχής έχουν αποκλειστικά όσοι και όσες έχουν εγκαταστήσει την εφαρμογή EKO Smile στο κινητό τους. Για περισσότερες πληροφορίες, σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις του Νέου EKO Smile App Διαγωνισμού, μπορείτε να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα της ΕΚΟ Κύπρου και τις επίσημες σελίδες της στα Social Media (Facebook: EKO Cyprus & Instagram: @EKO.Cyprus).

Νέο γραφείο πωλήσεων για τη Μαρίνα Αγίας Νάπας στη Λεμεσό

Η Μαρίνα Αγίας Νάπας, ο απόλυτος προορισμός ψυχαγωγίας και πολυτελούς διαβίωσης του νησιού, εγκαινίασε το γραφείο του τμήματος πωλήσεων της στον Μόλο Λεμεσού, με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση πελατών και συνεργατών στις επαρχίες Λεμεσού και Πάφου. Το γραφείο, που εγκαινίασε τη λειτουργία του την Πέμπτη, 19 Δεκεμβρίου, θα παρέχει στους ενδιαφερόμενους τη δυνατότητα να ενημερωθούν για τις μοναδικές επενδυτικές ευκαιρίες που προσφέρει η Μαρίνα Αγίας Νάπας. Στα εγκαίνια παρευρέθησαν επενδυτές, υποψήφιοι αγοραστές και συνεργάτες, οι οποίοι είχαν την ευκαιρία να ενημερωθούν για τα διαθέσιμα ακίνητα και τις υπηρεσίες της Μαρίνας, σε ένα ζεστό και φιλικό περιβάλλον με κοκτέιλ

και συζητήσεις. Το νέο γραφείο της Μαρίνας Αγίας Νάπας στον Μόλο Λεμεσού αντικατοπτρίζει τον εξωστρεφή χαρακτήρα της εταιρείας και τη δέσμευσή της να βρίσκεται πιο κοντά στο αγοραστικό κοινό ολόκληρου του νησιού. Με εύκολη πρόσβαση και φιλική εξυπηρέτηση, το γραφείο προσφέρει μια ολοκληρωμένη εικόνα για τις αγοραστικές επιλογές που διαθέτει η Μαρίνα, συμπεριλαμβανομένων πολυτελών επαύλων και διαμερισμάτων, που συνδυάζουν υψηλή αισθητική και σύγχρονες ανέσεις με την ομορφιά του παραθαλάσσιου τοπίου αλλά και τις κορυφαίες προσφερόμενες υπηρεσίες στους ιδιοκτήτες σκαφών, που την έχουν καταστήσει έναν από τους πιο περιζήτητους ναυπλιακούς προορισμούς της Μεσογείου.

Οι Υπεραγορές Αλφαμέγα ανταμείβουν τους πελάτες τους με αθλητικά είδη Kappa

Ανταποδίδοντας την εμπιστοσύνη των πελατών τους μέσω του επιτυχημένου προγράμματος ανταμοιβής Stick & Win, οι Υπεραγορές Αλφαμέγα εγκαινιάζουν άλλη μια προνομιακή προσφορά, διαθέτοντας αυθεντικά αθλητικά είδη του διεθνούς φήμης brand, Kappa, ιδανικά τόσο για αθλητικές δραστηριότητες όσο και για καθημερινές βόλτες. Η Kappa ιδρύθηκε το 1967 στο Τορίνο της Ιταλίας και αποτελεί κορυφαία μάρκα ειδών αθλητικής ένδυσης. Πρόκειται για ένα από τα πιο δημοφιλή brands διεθνώς, διαθέτοντας μια ευρεία γκάμα ρούχων, υποδημάτων και αξεσουάρ για τον αθλητισμό και την αναψυχή. Είναι, επίσης, γνωστό για τον σχεδιασμό και την κατασκευή στολών για ομάδες αθλημάτων όπως η Formula 1, το ποδόσφαιρο, το μπάσκετ, το μπιζμπολ, η ξιφασκία και το ράγκμπι. Ψωνίζοντας από τις Υπεραγορές Αλφαμέγα και συγκεντρώνοντας ψηφιακά κουπόνια, οι πελάτες της αλυσίδας έχουν την ευκαιρία να αποκτήσουν μοντέρνες τσάντες, τσαντάκια, σακίδια, μπάλες μπάσκετ και ποδοσφαίρου με την υπογραφή Kappa, έναντι €0,99 ή σε μειωμένη τιμή, εύκολα και

απλά. Συγκεκριμένα, μέσα από το δημοφιλέ προγράμμα ανταμοιβής των Υπεραγορών Αλφαμέγα, Stick & Win, οι καταναλωτές μπορούν να αποκτήσουν: Μπάλα ποδοσφαίρου, Μπάλα καλαθοσφαίρας, Αντλία χειρός, Τσάντα ώμου, Τσαντάκι μέσης, Σακίδιο, Σακίδιο πλάτης. Η προσφορά ξεκίνησε στις 19 Δεκεμβρίου 2024 και ισχύει μέχρι την 9η Απριλίου 2025 ή μέχρι εξαντλήσεως των αποθεμάτων. Κάθε ψηφιακό κουπόνι αποκτάται με αγορές αξίας €10 σε μία απόδειξη, ενώ

δυνατότητα συμμετοχής έχουν μόνο όσοι είναι εγγεγραμμένοι στο πρόγραμμα επιβράβευσης Alphamega Family. Απαραίτητη προϋπόθεση για την πίστωση των κουπονιών στην εφαρμογή Stick & Win είναι η παρουσίαση της αυθεντικής απόδειξης στα κέντρα εξυπηρέτησης πελατών των Υπεραγορών Αλφαμέγα. Η διάθεση των προϊόντων μπορεί να γίνει μόνο με την εξαργύρωση των κουπονιών. Για τους όρους και τις προϋποθέσεις επισκεφθείτε την ιστοσελίδα stickandwin.net.

Εορτασμός Θεοφανίων στο Πάρκο Αθαλάσσης

Ο Δήμος Λευκωσίας και οι Εκκλησιαστικές Επιτροπές των ενοριών Αγίου Γεωργίου Αγλαντιζιάς, Αποστόλου Ανδρέα, Αγίας Βαρβάρας, Αγίου Γεωργίου Αθαλάσσης και Αγίου Χαράλαμπους σάς προσκαλούν στην τελετή Αγιασμού των Υδάτων στη λίμνη του Πάρκου Αγίου Γεωργίου Αθαλάσσης, αύριο Δευτέρα, 6 Ιανουαρίου 2025, στις 10:30 το πρωί. Θα προηγηθεί Όρθρος, Θεία Λειτουργία και Μέγας Αγιασμός σε όλους τους ναούς, με επίκεντρο τον ιερό ναό Αγίας Βαρβάρας στο Πλατύ Αγλαντιζιάς, πλησίον της λίμνης, προετοιμα-

νου του Επισκόπου Μεσαορίας, Γρηγόριου. Στις 10:30 π.μ. θα

ξεκινήσει η πομπή από τον ιερό ναό της Αγίας Βαρβάρας προς τη λίμνη για τον Αγιασμό των Υδάτων. Της πομπής θα προηγουμένως οι Ιεροψάλτες των Εκκλησιών, τα Εξαπτέρυγα, το Ιερό Ευαγγέλιο, ο Τίμιος Σταυρός, οι Ιερείς και ο Επίσκοπος Μεσαορίας, Γρηγόριος. Θα ακολουθήσουν: Χορωδία της ΕΛΔΥΚ, Χορευτικός Λαογραφικός Όμιλος «Η Παράδοση», Παιχνίδια για μικρούς και μεγάλους «Funday powered by Ecommbx», Face Painting, μπαλονοκατασκευές, μασκόνι και άλλες εκπλήξεις. Θα προσφέρονται ζεστοί λουκουμάδες.

«Άγνωστα» ξωκκλήσια της Κύπρου στο Ημερολόγιο της Καποδίστριας για το 2025

«Άγνωστα» ξωκκλήσια της Κύπρου, τα οποία βρίσκονται τόσο στις ελεύθερες όσο και στις κατεχόμενες περιοχές του νησιού, αναδεικνύει το ημερολόγιο της εταιρείας Καποδίστριας για το 2025. Πρόκειται για ένα ημερολόγιο που έχει καταστεί θεσμός και η θεματολογία του αναμένεται κάθε χρόνο με μεγάλο ενδιαφέρον. Όπως εξηγεί στο σημειώμα του ο Co-CEO της εταιρείας, κ. Κωνσταντίνος Καποδίστριας, «βάλαμε τη λέξη άγνωστα σε εισαγωγικά, όχι διότι τα ξωκκλήσια αυτά δεν είναι γνωστά σε ορισμένους, αλλά για τον λόγο ότι οι πιθανότητες να μην γνωρίζει κανείς κάποια από αυτά είναι μεγάλες». Ο κ. Καποδίστριας σημειώνει ότι «αρκετά από αυτά τα ξωκκλήσια βρίσκονται στην κατεχόμενη γη μας. Ένας από τους σκοπούς αυτού του ημερολογίου είναι να φρεσκάρει τη μνήμη των παιδιών και να εμπλουτίσει τη γνώση των νεότερων». Το εξώφυλλο του ημερολογίου κοσμεί η Αγία Αικατερίνη που, βρίσκεται στην Κρήνη Τέρρα, της επαρχίας Πάφου. Πρόκειται για ένα σπάνιο διαμάνι φραγκοβυζαντινής τεχνοτροπίας, μια τρίκλιτη βασιλική με τρούλλο που συναντάται τον 16ο

αιώνα στην Κύπρο. Το ημερολόγιο μάς ταξιδεύει επίσης στην Παναγία Παλουριώτισσα στην Ποταμιά της επαρχίας Λευκωσίας, εντός της Νεκρής Ζώνης, στον Άγιο Θανούριο της Κερύνειας, τον Άγιο Θέρισσο της Αμμοχώστου και σε άλλα σημαντικά κομμάτια της πλούσιας θρησκευτικής κληρονομιάς του τόπου μας.

Το ημερολόγιο της Χρ. Καποδίστριας & Υιοί Λτδ αποτελεί πλέον σημείο αναφοράς, αφού κάθε χρόνο καταπάνεται και με ένα ξεχωριστό θέμα. Είχαν προηγηθεί εκδόσεις

αφιερωμένες στα Αυτοκίνητα της Κούβας, στα Κλασικά Αυτοκίνητα της Κύπρου, στην Εγκαταλελειμμένη Κύπρο το 2022, στα Γρήγορα Αυτοκίνητα σε συνδυασμό με Αριστουργήματα της Κλασικής Αρχιτεκτονικής το 2023 και στη Μεσαιωνική Κύπρο το 2024. Το ημερολόγιο κυκλοφορεί τόσο σε επιτραπέζια όσο και σε βιβλιόδετη έκδοση - σημειωματάριο δύο διαφορετικών τύπων (εβδομαδιαίο και ημερήσιο) και αποστέλλεται σε πελάτες, συνεργάτες και φίλους της εταιρείας.

Μια ζεστή χριστουγεννιάτικη γιορτή με τη Lemesos Volleyball

Σε μια ξεχωριστή και ζεστή ατμόσφαιρα, πραγματοποιήθηκε στις 23 Δεκεμβρίου 2024 η χριστουγεννιάτικη εκδήλωση της Lemesos Volleyball, στο Λύκειο Πολεμιδιών. Αθλητές, γονείς και φίλοι της ομάδας γιόρτασαν μαζί, γεμίζοντας το γήπεδο με χαμόγελα, παιχνίδια και αγάπη. Η εκδήλωση περιελάμβανε διασκεδαστικά παιχνίδια βόλεϊ ανάμεσα στους αθλητές μας και τους γονείς τους, προσφέροντας στιγμές γέλιου και χαράς. Παράλληλα, πραγματοποιήθηκαν κληρώσεις δώρων, με ένα tablet, ευγενική χορηγία του SUPPORTCY, ν' αποτελεί το μεγάλο δώρο της

κληρώσης. Η πιο μαγική στιγμή της ημέρας ήταν η επίσκεψη του Αγίου Βασίλη του SUPPORTCY,

που μοίρασε δώρα σε όλα τα παιδιά, γεμίζοντας τον χώρο με ενθουσιασμό και εορταστική διάθεση

ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Σαριμπέκοβα Κριστίνα, Διγενή Ακρίτα 42, απέναντι από το Αμερικανικό Ιατρικό Κέντρο, Στρόβολος, τηλ.: 22270277. Αθανασιάδου Δέσποινα, Λεωφ. Αθαλάσσης 132Δ, διαγωνίως Υπουργείου Δικαιοσύνης, έναντι Titan Furniture, Στρόβολος, τηλ.: 22427707, 22431301. Περδίκη Κωνσταντίνη, Μετοχίου 34Ε, πλησίον Υπουργείου Υγείας, δίπλα από σάντουιτς Αφροδίτη, τηλ.: 22770009, 22770030. Χατζηπαυστόλου Γεώργιος, Λεωφόρος Λάρνακος 75Δ, κοντά στο Ζαχαροπλαστείο Oriental, τηλ.: 22100029, 22105263. Κολιαντρή Σοφία, Λεωφ. Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' 375, δρόμος Λακατάμειας προς Δευτερά, 300 μ. μετά το Coffee Bliss, δίπλα από MP carwash (δρόμος Στράκκας), τηλ.: 22380022, 99869635. Παρνή Φανή, Χαλκάνορος 20, κατ. Γ-Δ, Δάλι, τηλ.: 22314943.

ΛΕΜΕΣΟΣ

Παπαχριστοδούλου Αναστασία, Γκρόπιους & Βασ. Κων/νου Α' 56, έναντι Τσιρείου Δημοτικού, τηλ.: 25338363, 25346494. Μιχαήλ Χρίστια, Κυριάκου Οικονόμου & Ζήνωνος 41, Οίκημα ΣΕΚ, τηλ.: 25364864. Γεωργίου Στανισλάβα, Σπύρου Κυπριανού 11, Ακαδημίας Complex, κατ. 13-14, δίπλα από Carrefour Columbia και δίπλα

από τη PRIMETEL και MTN, Γερμασόγεια, τηλ.: 25250888, 99645595. Προδρόμου - Μιχαήλ Γεωργία, Μισιαούλη & Καβάζογλου 76, κοντά στο ξενοδοχείο ΠΕΥΚΟΣ, τηλ.: 25568009, 25811208.

ΛΑΡΝΑΚΑ

Αντωνίου - Λαδά Ελένη, Αγίας Σοφίας 3, Αραδίππου, τηλ.: 24813250, 24530321. Δημητρίου Ανδρέας, Αρχ. Μακαρίου Γ' 44, δίπλα από Astro Bank και έναντι Samsonte, τηλ.: 4822422, 24812188. Στρούθου Ιωάννης, Άρτας 14, Panelsons Court, κατ. 10, δρόμος Λεμεσού, μετά τα φώτα Πυροσβεστικής, δίπλα από IPANEMA, τηλ.: 24251494, 94045427.

ΠΑΦΟΣ

Πίρπα Αλεξάνδρα, Ελευθερίου Βενιζέλου 80, απέναντι από φούρνο ΖΟΡΠΑ, δρόμος Λυκείου Κύκκου Πάφου, τηλ.: 26948222. Ηρακλέους Μαίρη, Ακαμαντίδος 31Α, 800 μ. από το περίπτερο Time Out προς τη Χλώρακα, απέναντι από την Τράπεζα Κύπρου, τηλ.: 26947629, 99107608.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ

Λοΐζου Παναγιώτης, Γεωργίου Γουρουνιά (Λεωφ. Γρίβα Διγενή) 150, Παραλίμνι, τηλ.: 23821368, 23823608. Μάστρου Ανδρούλα, Πετράκη Γιάλλουρου 2Ε, Λιοπέτρι, τηλ.: 23942028, 99524643.

ΚΕΝΤΡΑ ΕΦΗΜΕΡΙΩΝ ΠΙ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 22502019, ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ, 6-12 Ψαρών, 2408, Έγκωμη. **ΛΕΜΕΣΟΣ:** ΠΙ για ενήλικες, 25200194, MEDITERRANEAN HOSPITAL, Στυγός 9, 3117, Αγία Φύλα. ΠΙ για παιδιά, 25202816, ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΛΕΜΕΣΟΥ, Νίκαιας 1, 4131, Κάτω Πολεμίδα. **ΛΑΡΝΑΚΑ:** ΠΙ για ενήλικες, 24636343, ΙΑΤΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ, Παύλου Βαλδασερίδη 10, 6018, Λάρνακα.

ΠΙ για παιδιά, 24206132, 24800438, ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΛΑΡΝΑΚΑΣ, Ηνωμένων Πολιτειών, 6301, Λάρνακα.

ΠΑΦΟΣ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 26848113, ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ, Βασιλέως Κωνσταντίνου 82, 8021, Πάφος. **ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ:** ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 23849400, ΠΟΛΥΚΛΙΝΙΚΗ ΛΗΤΩ, Λεωφόρος Σωτήρας 8, 5286, Παραλίμνι.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΓΣΠ για την επόμενη διετία

Μετά τις εκλογές που πραγματοποιήθηκαν την 21η Οκτωβρίου 2024, στη διάρκεια της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης του Γυμναστικού Συλλόγου "Τα Παγκύπρια" (ΓΣΠ), το Διοικητικό Συμβούλιο καταρτίστηκε πρόσφατα σε σώμα ως ακολούθως: Θεόδωρος Ιωαννίδης Πρόεδρος, Χριστόδουλος Συμεωνίδης Αντιπρόεδρος Διοίκησης, Αλέκος Φιλίππου Αντιπρόεδρος Οικονομικών, Γεώργιος Μιτσιδής Γενικός

Γραμματέας, Δημήτρης Ιωάννου Έφορος Αθλητισμού Στίβου και Σταδίου, Ανδρέας Κωνσταντινίδης Ταμίας, Κώστας Σχιζας, Δήμος Δήμου, Στέλιος Γεωργίου, Γιώργος Γεωργιάδης, Κώστας Σοφοκλείδης, Κυριάκος Φωπαδής, Αντώνης Μιχαηλίδης, Ελευθέριος Κωνσταντίνου και Λοΐζος Μαρκίδης Σύμβουλοι.

Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου του ΓΣΠ είναι για την περίοδο 2024 - 2026.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Η εταιρεία **ASTINO FINANCE LIMITED - HE 254499**, με εγγεγραμμένο γραφείο Μπουμπουλίνας 1, BOUBOULINA BUILDING, όροφος 3, Διαμ./Γραφείο 31, 1060 Λευκωσία, Κύπρος, μετά από έκτακτο ψήφισμα των μετόχων της, ημερομηνίας 23/09/2024, αποφάσισε όπως η εταιρεία μεταφερθεί στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, στη διεύθυνση Office no. 423, Emarat Atrium, Al Wasl Area, P.O. Box 112344, Dubai, United Arab Emirates. Αν υπάρχει ένσταση, να κατατεθεί εντός 3 μηνών.

ΑΠΟ ΕΝΑ ΒΗΜΑ, ΜΕΧΡΙ ΑΛΜΑΤΑ ΠΙΟ ΠΑΝΩ

2023-24/2024-25: Οι παίκτες με τη μεγαλύτερη πρόοδο στις οκτώ πρώτες ομάδες του πρωταθλήματος

ΘΕΟΔΩΡΟΣ
ΚΑΛΚΑΡΙΔΗΣ

Με σχεδόν το 40% του πρωταθλήματος να έχει ολοκληρωθεί, η εικόνα των ομάδων είναι όλο και πιο καθαρή. Υπάρχουν οι παίκτες που εντυπωσιάζουν ή απογοητεύουν, με τους νεοφερμένους να είναι πάντα στο προσκήνιο. Υπάρχουν και αυτοί, που, σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, έχουν βελτίωση. Από πολύ μεγάλη, μέχρι σημαντική. Κάτι σαν εσωτερική μετεγγραφή ή, αν προτιμάτε, οι παίκτες που στην Αμερική παίρνουν τον τίτλο του MIP (Most Improved Player). Κατά την άποψή μας και, βάσει διαφόρων παραμέτρων σε κάθε μεγάλη ομάδα, είναι αυτοί:

Πάφος: Χωρίς αμφιβολία, θα μπορούσε να είναι ο Μπρούνο. Που, επιτέλους, ξεδιπλώνει σε διάρκεια την ποδοσφαιρική του γκάμα. Κάνει φοβερή χρονιά σε νούμερα, τρέχει όσο δεν έτρεξε ποτέ, μαρκάρει όσο δεν μαρκάρει ποτέ. Αλλά από την εξωτερική του την

βγαίνει ο Γκολντάρ. Που όχι μόνο προσαρμόστηκε δίπλα στον νέο παρτενέρ στα στόπερ, αλλά κάνει εξαιρετική χρονιά. Δεν έχει χάσει ματς μέχρι σήμερα. Αμυντικά, από πολύ καλός έγινε οούπερ, αλλά τα σπουδαία είναι τα επιθετικά. Λοιπόν, έχει πέντε γκολ στο πρωτάθλημα και άλλα δύο στην Ευρώπη. Σε σημείες μπάλες είναι κίνδυνος-θάνατος. Δεν είναι «γίγαντας», το 1.83 δεν είναι νούμερο που εντυπωσιάζει για κεντρικό αμυντικό. Αλλά έχει φοβερό άλμα, timing και άγγιγμα. Σχετικά καλός σκόρερ ήταν και πέρσι με 4 τέρματα. Αλλά σε περισσότερα ματς και σε ολόκληρη τη χρονιά.

Αρns: Κομματάκι δύσκολο να επιλέξεις, υπάρχουν 3-4 που είναι ένα σκαλί πάνω από πέρσι. Αλλά υπάρχει μία ειδική περίπτωση. Ο Αλεξ Σαρφό. Ο μόλις 20 ετών Αφρικανός δεν ήταν στον Άρη την περσινή χρονιά. Ανήκε και δόθηκε δανεικός στην ΑΕΖ. Πήρε εμπειρίες, έκανε καλή χρονιά και επέστρεψε. Κανένας, ίσως μόνο ο Σπιλέφοκι, δεν θα ανέμενε ότι ο Σαρφό θα γινόταν βασικός και θα είχε τόση επίδραση σαν box to box μέσος στο παιχνίδι του Άρη. Η προσφορά του δεν φαίνεται στα νούμερα, είναι ο «εργάτης». Έχασε μόνο ένα ματς λόγω καρτών, του λείπει μόνο ένα γκολ.

ΑΕΚ: Οι περισσότεροι παίκτες που παρέμειναν από το ρόστερ '23-'24 αποδίδουν καλά.

Υπάρχουν οι παίκτες που εντυπωσιάζουν ή απογοητεύουν, με τους νεοφερμένους να είναι πάντα στο προσκήνιο. Υπάρχουν και αυτοί, που, σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, έχουν βελτίωση

Πιθανόν κάποιος να διαφωνήσει με την επιλογή του Γκας Λέδες και να σκεφτούν την απόδοση (από υψηλό επίπεδο σε υψηλότερο). Αλλά ο εκ Βραζιλίας ορμώμενος βραχύσωμος Πορτογάλος, παρόλο που αγωνιζόταν συνέχεια τα προηγούμενα δύο χρόνια (ήταν τραυματίας το '21-'22), είχε ασάθια. Την οποία δεν έχει φέτος. Αποδίδει σταθερά καλά, ως ο συνδετικός κρίκος άμυνας-επίθεσης. Δεν κάνει εύκολα λάθη, δεν δέχεται κάρτες. Θα βάλουμε και μία άλλη παράμετρο. «Έφυγε» και «επέστρεψε». Σπs 30 Ιουλίου, μετά τον πρώτο αγώνα με Πας, απομακρύνθηκε. Επέστρεψε δέκα μέρες μετά και αφού έφυγε και ο Φεράντο. Επί Μπεργκ ξαναβρήκε

τον εαυτό του. Αρα... εσωτερική μετεγγραφή.

Ομόνοια: Είναι πολύ εύκολη επιλογή. Βέλικο Σίμιτς. Από ολόκληρη την περσινή χρονιά, το μόνο θετικό που κατέγραψε ήταν τα δυο γκολ σε «αιώνιο». Από τα τέλη Ιουλίου και μετά ο Σέρβος δείχνει ότι είναι όντως ποδοσφαιριστής υψηλού ραφιού. Είτε ως κεντρικός μέσος είτε και στα δύο άκρα. Ανοίγει το γήπεδο με μία ενέργεια, τρέχει πολύ, ετοιμάζει γκολ (ή και έτοιμα που δεν μπήκαν). Τέλος πάντων, οι ασίστ στο πρωτάθλημα και στην Ευρώπη είναι ήδη εφιά. Δεν σκοράρει πολύ, αυτό είναι το μείον του, παρόλο που είναι πολλές φορές σε επίκαιρη θέση.

ΑΠΟΕΛ: Και εδώ είναι κομματάκι δύσκολη η επιλογή, αν δούμε ειδικά τις επιδόσεις των παικτών στο περσινό πρωτάθλημα. Οι πλείστοι είναι σε πώση. Θα σταθούμε, όμως, στον Δώνη. Ο ΑΠΟΕΛ τον εμπιστεύτηκε πέρσι και τον περίμενε να αναρρώσει. Λογικά ήταν μουνδιασμένος. Φέτος είναι η καλύτερη επιλογή του ΑΠΟΕΛ στα άκρα, ενώ στατιστικά στο πρωτάθλημα, σε 12 συμμετοχές έχει ισοφαρίσει ήδη τις περσινές του επιδόσεις (σε όλη τη χρονιά) σε ασίστ και γκολ. Θα κάνουμε όμως και την πρόσθεση από τα ευρωπαϊκά παιχνίδια. Όπου μετρά τρία τέρματα και μία ασίστ.

Απόλλων: Εδώ ζόρια, η ομάδα άλλαξε κατά τεράστιο βαθμό και φέτος τα πάει χειρότερα. Την επιλογή μπορούσε να δώσει ο Μαλεκκίδης, αλλά είχε ξεκινήσει από πέρσι να είναι βασικός και να έχει καλή απόδοση. Αυτός που ίσως μπορεί να θεωρηθεί εσωτερική ενίσχυση, συγκρινόμενος με πέρσι, είναι ο Σαγκάλ. Γιατί παίζει συνέχεια και ήδη μετρά δύο συμμετοχές παραπάνω απ' ό,τι σε ολόκληρη την περσινή κανονική περίοδο. Το κυριότερο είναι υγιής, αφού πέρσι είχε πολλά θέματα τραυματισμών

Ανόρθωση: Και εδώ είναι λίγοι που έμειναν από την προηγούμενη χρονιά. Αρα, στη σύγκριση ο Αρτυματάς είναι η επιλογή. Πέρσι, άλλωστε, έλειψε σχεδόν ολόκληρη τη χρονιά μετά τον σοβαρό τραυματισμό του. Αντίθετα φέτος αγωνίζεται ανελλιπώς και προσφέρει μία σταθερή λύση σε μία ομάδα που ζορίζεται αφάνταστα...

ΑΕΛ: Μάλλον η ευκολότερη επιλογή. Ο Μακρής. Με 14 συμμετοχές και 9 γκολ, παρακαλώ, μέχρι και το τέλος του 2024. Όσα γκολ πέτυχε σε όλη τη χρονιά πέρσι. Η επίδοση στο σκοράρισμα γίνεται πιο σημαντική αν μετρήσουμε το σύνολο των γκολ της ΑΕΛ. Είναι 22, άρα ο Μακρής έχει σχεδόν το 40%. Είναι όμως και θέμα προσωπικότητας, με τον Κύπριο επιθετικό να κρατά τη σημαία, ως ηγέτης και εκτελεστής.